



**Отчет за платежоспособност и финансово състояние  
към 31.12.2018**



## Съдържание

Съдържание .....	2
Резюме .....	4
A. ТЪРГОВСКА ДЕЙНОСТ И РЕЗУЛТАТИ ОТ ДЕЙНОСТТА .....	7
B. СИСТЕМА НА УПРАВЛЕНИЕ.....	13
C. РИСКОВ ПРОФИЛ .....	34
D. ОЦЕНКА ЗА ЦЕЛИТЕ НА ПЛАТЕЖОСПОСОБНОСТТА .....	49
E. УПРАВЛЕНИЕ НА КАПИТАЛА.....	68
Речник .....	74
Приложение към Отчета за платежоспособност и финансово състояние .....	76

**Указание относно закръгленията:**

Числовите данни са представени основно в хиляди лева (TBGN), при друг начин на представяне, това е изрично указано. При сбируването на закръглени суми и процентни данни е възможно да възникнат обусловени от закръглениято калкулационни разлики поради използването на автоматични изчислителни средства. В случай, че не е посочено друго, изчисленията са извършени на база на данните към балансова отчетна дата 31.12.2018г.

**Формулировки, свързани с половата принадлежност:**

За целите на изложението в текста навсякъде е използван мъжки род. Въпреки това, по смисъла на принципа за равнопоставеност на половете, всички текстове се отнасят в еднаква степен за двата пола.

## Резюме

ГРАВЕ България Животозастраховане ЕАД (ГРАВЕ) е акционерно дружество, регистрирано в България през 2000г. с основен предмет на дейност предоставянето на застрахователни услуги на територията на Република България.

Настоящият отчет съдържа представяне на платежоспособността и финансовото състояние на ГРАВЕ България Животозастраховане ЕАД. За тази цел са разгледани дейността и резултатите, базирани на годишните финансови отчети, изготвени в съответствие със Закона за счетоводството, МСФО и специалните законови разпоредби за застрахователните дружества, системата на управление, рисковият профил, както и методите за оценка за целите на платежоспособността и управлението на капитала. Структурата на отчета следва изискванията на Делегиран регламент 2015/35/ЕС и е представена в раздели А до Е със съответните подраздели.

### Търговска дейност и резултати от дейността

Бизнес стратегията на ГРАВЕ е фокусирана изключително върху основния пазар България. Дружеството не упражнява дейност по смисъла на свободата на предоставяне на услуги и няма клонове. Основните продукти са застраховки при доживяване и в случай на смърт, застраховка срещу тежко заболяване (dread disease), както и допълнителни застраховки „Злополука“.

Като целеви групи са дефинирани принципно всички групи от населението, по-специално частни клиенти. През 2018г. ГРАВЕ успя да постигне изключително добър финансов резултат. Начислените премии през отчетния период възлизат на общо 34 889 хил. лева (2017: 31 315 хил. лева). За същия период разходите за застрахователни претенции са в размер на 11 211 хил. лева (2017: 9 832 хил. лева). Съгласно годишните финансови отчети по МСФО, през 2018 г. ГРАВЕ е реализирало печалба в размер на 2 897 хил. лв. (2017: 3 612 хил. лв.). През отчетния период инвестициите на ГРАВЕ са на стойност 219 186 хил. лева (2017: 208 838 хил. лева), а нетните приходи от инвестиционната дейност са в размер 5 757 хил. лева (2017: 7 335 хил. лева).

### Система на управление

Надзорният режим Платежоспособност II е в сила от 01.01.2016г. и обхваща почти всички дялове на застрахователното административно право. Режимът има за цел подходящото хармонизиране на застрахователния надзор в Европа и се базира на тристълбов модел. Първият стълб включва количествено представяне на рисковия профил на застрахователните предприятия и произтичащите от него изисквания спрямо капиталовата обезпеченост. Вторият стълб съдържа изисквания към системата на управление, а третият стълб има за предмет задължения за оповестяване и докладване за целите на гарантирането на прозрачност на пазара. Системата на управление обхваща системата на управление и контрол на ГРАВЕ.

Организацията, задълженията и правомощията на функциите на управление (функция за управление на риска, функция за съответствие, вътрешен одит и актюерска функция) са регламентирани във вътрешни писмени политики. Системата за управление също така гарантира съблюдаването на разпоредбите относно възнагражденията и възлагането на външни изпълнители (outsourcing), както и

спазването на изискванията спрямо професионалната квалификация и надеждността на членовете на органите за управление и контрол и на титулярите на останалите ключови функции. В рамките на системата за управление на риска най-малко веднъж годишно се провежда собствена за предприятието оценка на рисковете и платежоспособността (накратко СОРП) с цел определяне на действителната рискова ситуация и платежоспособност на ГРАВЕ. Съществена съставна част от системата на управление е и системата за вътрешен контрол, която обхваща заложените вътрешни контроли и подлежи на редовни проверки по отношение на своята ефективност от страна на функцията за вътрешен одит.

През 2018г. системата на управление на Дружеството не е променяна.

### **Рисков профил**

В съответствие с Директивата Платежоспособност II необходимостта от собствени средства на едно застрахователно предприятие се определя от неговия действителен рисков профил. Колкото по-високи са рисковете, на които е изложено застрахователното предприятие, толкова по-високо е капиталовото изискване за платежоспособност (КИП), което предприятието трябва да покрие с разполагаемите собствени средства.

В сравнение с предходния отчетен период не е налице съществена промяна на рисковия профил на ГРАВЕ. Основните рискови позиции при изчисляването на капиталовото изискване за платежоспособност (КИП) по стандартната формула на режима Платежоспособност II, както и през предходния период, са пазарният и подписваческият риск.

ГРАВЕ не извършва прехвърляне на риск на дружества със специална инвестиционна цел и няма участие в такива. Към 31.12.2018г. не са налице задбалансови позиции. Не се прилагат специфични за предприятието параметри, изравнителна корекция или корекция за променливост.

### **Оценка за целите на платежоспособността**

Оценката на активите и пасивите в баланса за целите на платежоспособността се основава на икономическата стойност. Делегираният регламент 2015/35, приет в допълнение на Директивата Платежоспособност II (чл. 9, ал. 1 и 2), предвижда, че, доколкото не е регламентирано друго, активите и пасивите се признават съгласно международните счетоводни стандарти. Това означава, че по принцип, доколкото не са налице други разпоредби, икономическата стойност съответства на пазарната стойност съобразно приетата от ЕС версия на МСФО.

Определянето на разполагаемите собствени средства става на базата на икономическия баланс като превишение на активите над задълженията. В икономическия баланс активите и пасивите са посочени по пазарни стойности. Поради тази причина се получава отклоняваща се спрямо годишните финансови отчети по МСФО оценка. Към датата на изготвяне на баланса превишението на активите над пасивите е в размер на 37 402 хил. лева (2017: 53 213 хил. лева).

Разликите между техническите резерви по МСФО и най-добрата прогнозна оценка в икономическия баланс произтичат от различните подходи и методи на изчисляване.

Отклоненията спрямо калкулацията от предходната година се дължат на изменението на безрисковата срочна структура на лихвения процент, предоставена от ЕЮРА и промяната на използваните при изчислението инструменти.

### **Управление на капитала**

Към 31.12.2018 г. собственият капитал на ГРАВЕ е в размер на 52 096 хил. лв., което представлява намаление с 5 192 хил. лв. спрямо 31.12.2017 г.

Икономическият баланс на ГРАВЕ съдържа почти изключително собствени средства, които са необвързани със срок, свободни от тежести и постоянно разполагаеми, поради което могат да бъдат класифицирани като капитал от ред 1. В ред 3 попада само сумата на нетните отсрочени данъци.

Към 31.12.2018г. капиталовото изискване за платежоспособност на ГРАВЕ е в размер от 17 706 хил. лева (2017: 14 752 хил. лева).

Коефициентът на платежоспособност, който представлява съотношението между разполагаемите собствени средства и капиталовото изискване за платежоспособност на базата на изчисленията по стандартната формула, възлиза на 204% (2017: 361%).

Минималното капиталово изискване (МКИ) на предприятието, както и в предходния отчетен период, е 7 400 хил. лева. Съотношението на разполагаемите собствени средства към минималното капиталово изискване е в размер на 479% (2017: 716%).

Изискването за обезпеченост със собствени средства е надлежно изпълнено през целия отчетен период.

Отличната обезпеченост със собствени средства позволява на ГРАВЕ и в бъдеще да продължи да бъде силен и благонадежден партньор **на *Ваша страна***.

Настоящият отчет е утвърден за оповестяване с решения на УС и НС от 18.04.2019г.

# А. ТЪРГОВСКА ДЕЙНОСТ И РЕЗУЛТАТИ ОТ ДЕЙНОСТТА

## А.1 Търговска дейност

### А.1.1 Бизнес стратегия

По своята правно-организационна форма ГРАВЕ България Животозастраховане ЕАД (по-нататък обозначавано като „ГРАВЕ“) е еднолично акционерно дружество със седалище Република България, гр. София 1612, район Красно село, бул. „Цар Борис III“ №1.

ГРАВЕ е застраховател по смисъла на Кодекса за застраховането. Дружеството е вписано в търговския регистър при Агенцията по вписванията с ЕИК 130321963. Дружеството се представлява винаги заедно от двама изпълнителни директори, членове на Управителния съвет или от един член на Управителния съвет заедно с прокурист.

Дружеството не упражнява дейност по смисъла на свободата на предоставяне на услуги и няма клонове.

Като целеви групи са дефинирани принципно всички групи от населението, по-специално частни клиенти.

Основните продукти са застраховки при доживяване и в случай на смърт, застраховка срещу тежко заболяване (dread disease), както и допълнителни застраховки „Злополука“.

За оптимално обслужване на нашите клиенти предлагаме всички видове канали за продажба, като от особено значение за ГРАВЕ е както собствената мрежа за продажби, така и брокерската мрежа.

По отношение на инвестирането – при спазване на действащите законови предписания – се акцентира преди всичко върху сигурността и дългосрочния успех и възвръщаемост. Основната цел на инвестиционната дейност на ГРАВЕ се състои в постоянното гарантиране на изпълнението на задълженията по застрахователните договори. Наред с тази цел, от съществено значение за инвестиционната политика на ГРАВЕ е и постигането на разумно участие в резултата.

### А.1.2 Групова принадлежност

Едноличен собственик на ГРАВЕ със 100% от капитала е Грацер Векселзайтиге Ферзихерунг АГ със седалище в гр. Грац, Австрия.

Пряк собственик на Грацер Векселзайтиге Ферзихерунг АГ с дялове в размер на 100% от капитала е ГРАВЕ-Фермьогенсфервалтунг със седалище в гр. Грац, представляващо взаимозастрахователно предприятие и смесен финансов холдинг.

Финансовите отчети на ГРАВЕ са включени изцяло в годишния финансов отчет на концерна на ГРАВЕ-Фермьогенсфервалтунг.

Следващата опростена групова структура показва интегрирането на ГРАВЕ в рамките на ГРАВЕ Груп към 31.12.2018г.

(АТ) ГРАВЕ-Фермьогенсфервалтунг

(АТ) Грацер Векселзайтиге Ферзихерунг АГ

Подгрупа Банки

Застрахователни предприятия в южна и източна Европа

Подгрупа Недвижими имоти

(БГ) ГРАВЕ България Животозастраховане ЕАД

Изображение 1: Опростена групова структура

### А.1.3 Независим финансов одит

Годишните финансови отчети на ГРАВЕ са проверени към отчетната дата 31.12.2018г. съвместно от „Прайсуотърхаускупърс одит“ ООД – специализирано одиторско предприятие и член на Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС) в България, вписано в регистъра на регистрираните одитори под № 085 и „Бейкър Тили Клиту и партньори“ ООД – специализирано одиторско предприятие и член на ИДЕС, вписано в регистъра на регистрираните одитори под № 129.

#### ***Данни за контакт:***

##### Прайсуотърхаускупърс одит ООД

бул. „Мария Луиза“ №9-11, ет. 8

1000 София

Тел.: +359 (2) 91 003

Факс: +359 (2) 98 03 228

[pwc.bulgaria@bg.pwc.com](mailto:pwc.bulgaria@bg.pwc.com)

[www.pwc.bg](http://www.pwc.bg)

##### Бейкър Тили Клиту и партньори ООД

ул. „Стара планина“ №5, ет. 5

1000 София

Тел. +359 (2) 958 09 80

Факс: +359 (2) 859 21 39

[k.radeva@bakertillyklitou.bg](mailto:k.radeva@bakertillyklitou.bg)

[www.bakertilly.bg](http://www.bakertilly.bg)

### А.1.4 Надзорни органи

В съответствие с действащото законодателство, компетентният орган, упражняващ надзор върху дейността на ГРАВЕ съгласно Кодекса за застраховането, е Комисията за финансов надзор (КФН).

#### ***Данни за контакт:***

Комисия за финансов надзор

1000 София, ул. "Будапеща" 16

централа: 02 94 04 999

факс: 02 829 43 24

e-mail: [bg\\_fsc@fsc.bg](mailto:bg_fsc@fsc.bg)



## А.2 Застрахователно-технически резултат

Следващият раздел съдържа обобщена информация относно застрахователно-техническите приходи и разходи на ГРАВЕ в съответствие с представените данни в годишните отчети към 31.12.2018г. (респ. 31.12.2017г.).

### А.2.1 Развитие на премийните приходи

Брутна сума	Начислени	Начислени	Спечелени	Спечелени
	премии	премии	премии	премии
	2018	2017	2018	2017
	хил. лева	хил. лева	хил. лева	хил. лева
Животозастраховане	34 889	31 315	33 617	30 124
<b>Общо</b>	<b>34 889</b>	<b>31 315</b>	<b>33 617</b>	<b>30 124</b>

Таблица 1: Начислени и спечелени премии

В сравнение с предходната година начислените премии отбелязват ръст в размер на 11%. Делът на начислените премии по застраховки „Живот“, свързани с инвестиционен фонд е 2 751 хил. лева или 7,9%. Развитието по отношение на текущите премии е обусловено от нарастване на премийните плащания по класически застраховки „Живот“ в размер на 11% и нарастване на премиите по застраховки „Живот“, свързани с инвестиционен фонд от 16%.

Общият брой на договорите през изминалата година е нараснал с 5,5%.

Брой договори	2018	2017	Промяна спрямо предходната година	
	Брой	Брой	Брой	%
Животозастраховане	97 385	92 288	5 097	5,5%
<b>Общо</b>	<b>97 385</b>	<b>92 288</b>	<b>5 097</b>	<b>5,5%</b>

Таблица 2: Брой на договорите

Следващите изображения показват състава на начислените и заплатените премии по основни категории, видове договори и поотделно по договори със и без участие в резултата.

Животозастраховане	Начислени премии		Спечелени премии	
	2018	2017	2018	2017
	хил. лева	хил. лева	хил. лева	хил. лева
<b>По видове застраховки (бизнес линии)</b>				
Застраховка "Живот" с участие в резултата	30 240	27 139	29 019	25 994
Застраховка "Живот", свързана с инвестиционен фонд	2 751	2 379	2 751	2 379
Здравна застраховка, подобна на застраховка "Живот"	210	197	205	192
Други видове застраховки "Живот"	<b>1 688</b>	<b>1 600</b>	<b>1 642</b>	<b>1 559</b>
<b>Общо</b>	<b>34 889</b>	<b>31 315</b>	<b>33 617</b>	<b>30 124</b>

Таблица 3: Начислени и спечелени премии по бизнес линии

## Животозастраховане

	Начислени премии		Спечелени премии	
	2018	2017	2018	2017
	хил. лева	хил. лева	хил. лева	хил. лева
<b>По видове договори</b>				
Договори с еднократна премия	2 990	2 062	2 990	2 062
Договори с текущо плащане на премиите	31 899	29 253	30 627	28 062
<b>Общо</b>	<b>34 889</b>	<b>31 315</b>	<b>33 617</b>	<b>30 124</b>
<b>Според участието в резултата</b>				
Договори с участие в резултата	30 240	27 262	29 019	26 208
Договори, които не участват в резултата	4 649	4 053	4 598	3 916
<b>Общо</b>	<b>34 889</b>	<b>31 315</b>	<b>33 617</b>	<b>30 124</b>

Таблица 4: Начислени и спечелени премии по видове договори

Данни относно развитието на премиения приход по видове бизнес съгласно режима Платежоспособност II се съдържат в образец за количествено отчитане S.05.01. ГРАВЕ упражнява дейността си само в Република България, поради което образец за количествено отчитане S.05.02. не е относим.

## A.2.2 Развитие на застрахователните плащания

Брутна сума	Разходи за	Разходи за	Административни	Административни	Презастрах.	Презастрах.
	застр. обезщетения	застр. обезщетения	разходи	разходи	салдо	салдо
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
	хил. лева	хил. лева	хил. лева	хил. лева	хил. лева	хил. лева
Животозастраховане	11 211	9 832	2 323	1 980	-501	-448
<b>Общо</b>	<b>11 211</b>	<b>9 832</b>	<b>2 323</b>	<b>1 980</b>	<b>-501</b>	<b>-448</b>

Таблица 5: Развитие на застрахователните плащания

Разходите за застрахователни плащания са нараснали с 14% в сравнение с предходния период. Това се дължи предимно на нарасналите плащания по предсрочно прекратяване.

## A.3 Резултат от инвестиционната дейност

### A.3.1 Структура на инвестициите

В годишните финансови отчети съгласно ЗС/МСФО инвестициите (включително ликвидните средства и инвестициите по застраховките „Живот“, свързани с инвестиционен фонд) на ГРАВЕ към 31.12.2018г. възлизат на 219 186 хил. лева (208 838 хил. лева. към 31.12.2017г.):

Развитие на инвестициите	2018		2017		Изменение спрямо предх. год.	Процент от инвестициите	
	хил. лева	хил. лева	хил. лева	хил. лева		%	%
ДЦК	146 312	141 947	4 365	3,1%	66,75%		
Корпоративни облигации	31 254	29 839	1 415	4,7%	14,26%		
Фондове	25 224	20 930	4 294	20,5%	11,51%		
Инвестиции по застраховки "Живот", свързани с инв. Фонд	10 215	9 582	633	6,6%	4,66%		
Заеми	355	368	-13	-3,5%	0,16%		
Инвестиционни имоти	4 326	4 488	-162	-3,6%	1,97%		
Парични средства	1 500	1 684	-184	-10,9%	0,68%		
Нематериални активи	0	0	0	0,0%			
<b>Общо</b>	<b>219 186</b>	<b>208 838</b>	<b>10 348</b>	<b>5,0%</b>	<b>100,00%</b>		
Всички други активи	3 590	2 574	1 016	39,5%	1,6%		

Таблица 6: Развитие на инвестициите

Общият инвестиционен портфейл по отчетни стойности в съответствие със ЗС/МСФО (включително текущи салда при кредитни институции) към 31.12.2018г. може да бъде представен както следва:



Изображение 2: Структура на инвестиционния портфейл

Към 31.12.2018г. инвестициите не включват секюритизирани активи.

Пренасянето на отчетните стойности от годишните финансови отчети по ЗС/МСФО в икономическия баланс е описано в раздел D.

### А.3.2 Резултат от инвестиционната дейност

Общите нетни приходи, както по ЗС/МСФО така и по Платежоспособност II обхващат текущите приходи от инвестиции, реализирани печалби и загуби, както и амортизации за следните групи инвестиции:

Резултати от инвестиционната дейност	Текущи приходи и реализирани печалби	Нереализирани печалби	Амортизации и реализирани разходи	Нето приходи 2018	Нето приходи 2017	Изменение %
	2018	2018	2018	2018	2017	
	хил. лева	хил. лева	хил. лева	хил. лева	хил. лева	
Земя и сгради	309	0	200	109	-6	1916,7%
Държавни ценни книжа	5 040	0		5 040	5 371	-6,2%
Корпоративни облигации	938	0		938	932	0,6%
Фондове (различни от тези по застраховки "Живот", свързани с инвестиционен фонд)	609	0		609	468	30,1%
Фондове по застраховки "Живот", свързани с инвестиционен фонд	61	-1 013		-952	568	-267,6%
Заеми	42			42	39	7,7%
Други активи				0	0	0,0%
<b>Общо</b>	<b>6 999</b>	<b>-1 013</b>	<b>200</b>	<b>5 786</b>	<b>7 372</b>	<b>-21,5%</b>

Таблица 7: Резултати от инвестиционната дейност

Равнението към резултата от инвестиционната дейност съгласно Отчета за печалбите и загубите се представя както следва:

	2018 хил. лева	2017 хил. лева	Изменение хил. лева	Изменение %
<b>Нетни приходи от инвестиционна дейност</b>	<b>5 786</b>	<b>7 372</b>	<b>-1 586</b>	<b>-22%</b>
Други приходи от инвестиции	0	0	0	0%
Разходи за управление на инвестициите	-29	-37	8	-22%
Други разходи за инвестиции	0	0	0	0%
<b>Резултат от инвестиционната дейност според Отчета за печалбите и загубите</b>	<b>5 757</b>	<b>7 335</b>	<b>-1 578</b>	<b>-22%</b>

Таблица 8: Нетни приходи от инвестиционната дейност

Общите нетни приходи от инвестиции по ЗС/МСФО отбелязват спад в размер на 22% в сравнение с предходната година. Причина за това е спада на цените на ценните книжа, което води до по-високи загуби от преоценки на финансовите активи.

### А.4 Резултат от други дейности

Всички съществени приходи и разходи са представени в предходните раздели. През отчетната 2018г. няма други подлежащи на докладване съществени приходи и разходи.

### А.5 Други данни

Всички съществени данни относно търговската дейност и резултатите от дейността са представени в предходното изложение.

## **V. СИСТЕМА НА УПРАВЛЕНИЕ**

### **V.1 Обща информация относно системата на управление**

#### **V.1.1 Адекватност**

Системата на управление на ГРАВЕ гарантира стабилно и разумно управление на предприятието и е адекватна на същността, обхвата и сложността на осъществяваната търговска дейност. При имплементирането на системата на управление намира приложение принципа на пропорционалност.

Адекватността и ефективността на системата за вътрешен контрол и другите съставни части на системата на управление подлежат на редовна проверка от функцията за вътрешен одит.

#### **V.1.2 Управителен съвет, Надзорен съвет и други ключови функции**

##### **V.1.2.1 Управителен съвет**

Отговорността за ръководството на ГРАВЕ е на Управителния съвет, който се състои от трима членове, назначени от Надзорния съвет. Дружеството се представлява съвместно от двама от членовете на УС или от един член на УС заедно с прокурист.

Надзорният съвет определя разпределението на ресорите в рамките на УС и приема Правилник за дейността на УС, в който са описани и управленските дейности и решения, за които е необходимо предварителното съгласие на НС.

Към 31.12.2018г. Управителният съвет на ГРАВЕ е в следния състав:

Габриела Генова (председател)  
Надежда Щерева  
Петер Цайнцингер

Ресорът на г-жа Габриела Генова обхваща областите Счетоводство, Контролинг, Планиране, Управление на инвестициите, Представителство пред властите, Секретариат/Обслужване на клиенти, право и съответствие с нормативните изисквания, персонал (съвместно с г-жа Щерева).

Г-жа Щерева отговаря за областите Договори и оценка на риска/Застрахователна техника, Актюерство, Уреждане на застрахователни претенции, Изчислителна техника, Презастраховане, Персонал (съвместно с г-жа Генова).

Ресорът на г-н Цайнцингер включва областите Продажби, включително администриране на застрахователни агенти, Обучения, Маркетинг и реклама.

Областите Функция за съответствие, Вътрешен одит, Мерки срещу изпирането на пари, Управление на риска и Актюерска функция са от компетентността на УС в пълния му състав.

Всеки член на УС следва да подложи важните въпроси от своя ресор на съвместно обсъждане и решаване. По искане на член на УС важни въпроси от друг ресор могат да се подложат на разглеждане от целия УС и по-специално Председателят на УС може да представя въпроси от всеки от ресорите за решаване от целия УС.

### **V.1.2.2 Надзорен съвет**

Надзорният съвет на ГРАВЕ осъществява контрол върху управлението на Дружеството и дейността на Управителния съвет. Към 31.12.2018г. Надзорният съвет е съставен от следните трима членове, избрани от Общото събрание на акционерите:

Д-р Гернот Райтер  
Председател на Надзорния съвет

Д-р Отмар Едерер  
Зам. председател на Надзорния съвет

Д-р Михаел Дрексел  
Независим член на Надзорния съвет

Надзорният съвет приема правилник за собствената си дейност.

### **V.1.2.3 Други ключови функции**

#### **V.1.2.3.1 Функции на управление**

Наред с УС и НС, като „други ключови функции“ в ГРАВЕ са имплементирани четирите функции на управление: функция за управление на риска, функция, следяща за изпълнение на нормативните изисквания (функция за съответствие), функция по вътрешен одит и актюерска функция.

#### **V.1.2.3.2 Функция за управление на риска**

Управителният съвет разработва и дефинира рисковата стратегия и установява рисковите лимити съвместно с функцията за управление на риска. Функцията за управление на риска анализира релевантните за риска данни, обобщава рисковете и разкрива рисковите концентрации. Освен това, функцията за управление на риска синтезира информацията относно общата рискова ситуация на предприятието и разработва съответните релевантни за риска доклади.

#### **V.1.2.3.3 Функция, следяща за спазване на нормативните изисквания (функция за съответствие)**

Функцията, следяща за спазване на нормативните изисквания, контролира спазването на вътрешните и външните изисквания и консултира Управителния съвет по-специално по отношение на спазването на приложимите за дейността по договорно застраховане предписания. Тя идентифицира и оценява риска, произтичащ от неизпълнението на нормативните изисквания, както и възможния ефект от промени на правната среда върху дейността на ГРАВЕ. Функцията оценява и адекватността на предвидените вътрешни за предприятието мерки за гарантиране спазването на изискванията.

#### **V.1.2.3.4 Функция по вътрешен одит**

Функцията по вътрешен одит осъществява дейност по независимо и обективно проверяване и консултиране. За целта тя разработва годишен одитен план въз основа на рисковопретеглена одитна карта, който подлежи на одобрение от Управителния съвет и се представя за сведение на Председателя на Надзорния съвет.

Посредством рисковобазирен одитен подход, функцията по вътрешен одит провежда текущи и всеобхватни проверки на законосъобразността, правомерността и целесъобразността на цялостната дейност на предприятието, както и проверки на адекватността и ефективността на системата за вътрешен контрол и другите съставни части на системата за управление.

#### **В.1.2.3.5 Актюерска функция**

Актюерската функция осъществява координиращи, контролни и консултативни дейности. Тя координира необходимите стъпки за изчисляване на техническите резерви в изпълнение на предписанията на Платежоспособност II и контролира процеса на изчисляване. Също така актюерската функция изразява и пояснява евентуални съмнения относно адекватността на техническите резерви.

Актюерската функция оценява достатъчността и качеството на данните, на които се основава изчисляването на техническите резерви, и сравнява най-добрите прогнозни оценки с историческите данни.

Функцията подпомага ефективното прилагане на системата за управление на риска, по-специално при осъществяването на собствената оценка на риска и платежоспособността.

### **В.1.3 Съществени изменения на системата на управление**

В отчетния период не са констатирани съществени изменения на системата на управление.

#### **В.1.4 Политика и практики на възнагражденията**

##### **В.1.4.1 Принципи на политиката за възнагражденията и значение на фиксираните и променливи елементи на възнагражденията**

Принципите на политиката за възнагражденията са съобразени със стратегията и визията на ГРАВЕ, с целите, ценностите, дългосрочните интереси, както и устойчивото развитие на предприятието, и съдържат мерки за предотвратяване на конфликти на интереси. Политиката за възнагражденията е разработена в съответствие с бизнес стратегията и стратегията за управление на риска на ГРАВЕ и неговия рисков профил.

Практиките, свързани с възнагражденията, са съобразени със и съдействат за стабилното и ефективно управление на риска и не насърчават поемането на неоправдани рискове, които превишават границите на рискова толерантност на ГРАВЕ. Общото възнаграждение включва постоянни и променливи елементи в подходящо съотношение, при което, от една страна, постоянната част от възнаграждението е достатъчно висока, за да се избегне абсолютна икономическа зависимост на служителя от получаването на променливите компоненти на възнаграждението и, от друга страна, да позволява неограничена гъвкава политика за ГРАВЕ по отношение на променливите компоненти на възнаграждението, като по този начин е възможно и пълно прекратяване на предоставянето на променливо възнаграждение.

Променливата част от възнаграждението на служителите, изпълняващи функции на управление (управление на риска, функция за съответствие, вътрешен одит и актюерска функция) във всички случаи не зависи от прекия резултат на оперативните единици и области, подлежащи на техния контрол.

В случай че служител със значително влияние върху рисковия профил на ГРАВЕ получава променливо възнаграждение в размер на повече една трета от brutното годишно възнаграждение

(под този размер се приема, че не съществува значителен финансов стимул, който би насърчил поемането на прекомерни рискове от съответните служители), се прилага задържане на подходящ процент от променливото възнаграждение в продължение на 3 години.

За служители със значително влияние върху рисковия профил на ГРАВЕ се считат членовете на Управителния съвет, титулярите на функции на управление, както и изпълняващите управленски функции въз основа на прокура/пълномощно.

Изплащането на променливата част от възнагражденията, с изключение на подлежащите на задържане променливи елементи, става изцяло в парична форма.

Изплащането на обезщетения, респ. компенсации на напускащи служители се извършва принципно само в съответствие с приложимите законови разпоредби или съдържащите се в трудовите договори уговорки относно възнагражденията. (Доброволни) обезщетения респ. компенсации, които ги надхвърлят, се предоставят само по изключение и в съответствие с резултата от целия период на дейност и по никакъв начин не награждават неуспехи или виновно поведение на служители.

Попадащите в приложното поле на политиката за възнагражденията служители не могат да следват лични хеджингови стратегии, както и да използват застраховки, свързани с възнаграждението или отговорността, които биха неутрализирали евентуално заложените в уговорките за възнагражденията им ефекти, насочени към корекция на риска.

#### **В.1.4.2 Индивидуални и колективни критерии за постигнати резултати**

Променливите елементи на възнагражденията в ГРАВЕ са обвързани с индивидуални и колективни критерии за постигнати резултати.

##### **В.1.4.2.1 Сътрудници в структурите по продажби (финансови консултанти)**

Възнагражденията на тези лица не насърчават поемането на прекомерен риск предвид стратегията за управление на риска на Дружеството.

##### **В.1.4.2.2 Членове на Надзорния съвет**

Членовете на Надзорния съвет не получават отделно възнаграждение за дейността си по надзор. Членовете на Надзорния съвет не получават и каквито и да било други, включително променливи, възнаграждения.

#### **В.1.5 Съществени транзакции**

В отчетния период няма съществени транзакции между ГРАВЕ и неговия собственик или лица, които упражняват значително въздействие върху предприятието, членове на УС или НС.

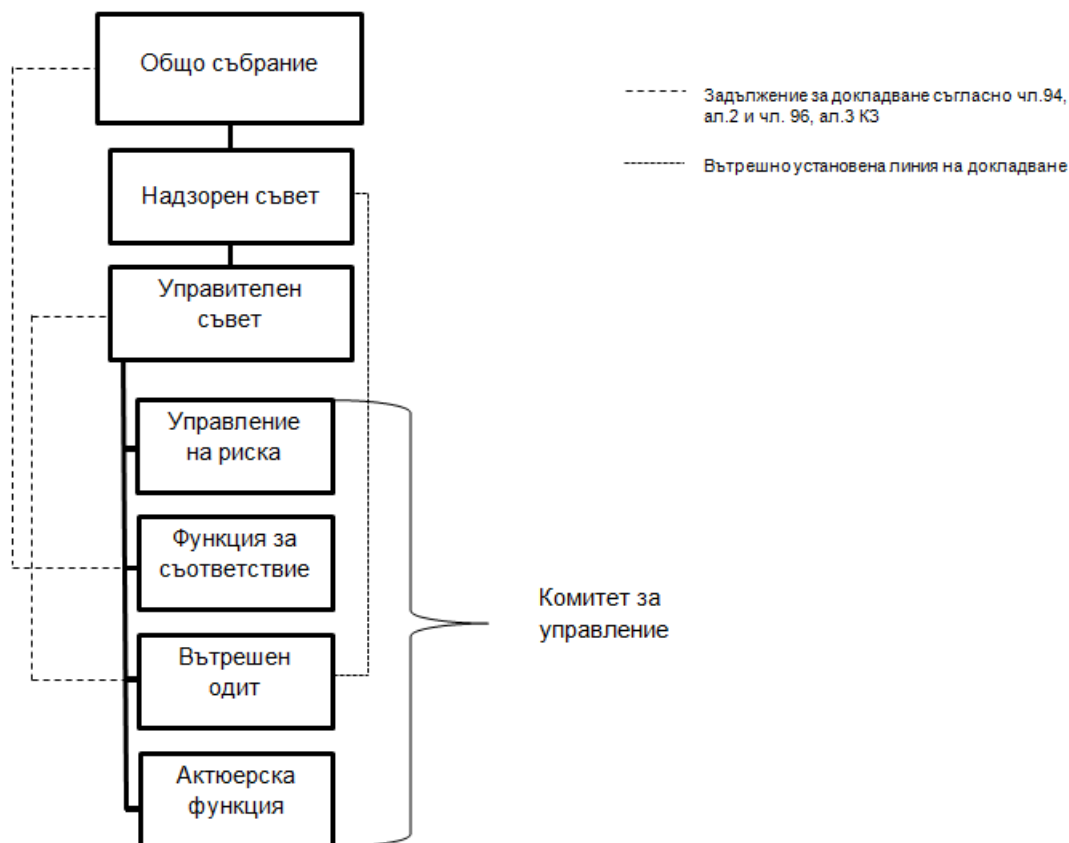
#### **В.1.6 Структура на управление**

В ГРАВЕ е създаден Комитет за управление, в чийто състав влизат ръководителят на функцията за съответствие и неговият заместник, ръководителите на останалите ключови функции (функция за управление на риска, актюерска функция, вътрешен одит) и други лица за контакт във връзка с функцията за съответствие. Основната цел на Комитета е обмен на информация по отношение на свързани с управлението теми.



### В.1.6.1 Организационна интеграция

Следващата схема представя графично интеграцията на системата на управление в организационната структура на ГРАВЕ:



Изображение 3: Организационна интеграция

### В.1.6.2 Правомощия, ресурси и оперативна независимост

Ръководителите на функциите на управление разполагат с необходимите правомощия и ресурси за осъществяване на съответните им задачи, съобразени със същността, обхвата и сложността на търговската дейност на ГРАВЕ. Ръководителите на функциите на управление са професионално независими и подчинени директно на УС. Те могат да бъдат назначавани, преназначавани или оттегляни само от целия състав на УС.

### В.1.6.3 Докладване и консултативна дейност

#### В.1.6.3.1 Функция по управление на риска

При докладването от страна на функцията по управление на риска се различават стандартно докладване към определени дати (годишно, респ. на тримесечие) и докладване ad hoc.

Стандартното докладване на функцията по управление на риска се разделя на провеждана веднъж годишно в рамките на процеса на планиране на ГРАВЕ прогнозна оценка на риска за следващата година (risk assessment) и осъществявано на тримесечна база отчитане на настъпилите рискове през отчетната година (risk reporting). Докладването се извършва от съответните отговорници по рисковете (risk owners) към функцията по управление на риска. На тази база функцията по управление на риска разработва доклади относно рисковете, които се предоставят на УС и НС.

Освен стандартното докладване е предвидена и процедура за т.нар. докладване ad hoc.

Най-малко веднъж годишно функцията по управление на риска изготвя и предоставя за утвърждаване от УС и отчет относно проведената собствена оценка на риска и платежоспособността (СОРП). Адресати на този отчет, наред с Председателя на НС, са и функциите на управление, и в подходяща форма останалите ръководни служители на ГРАВЕ, както и надзорният орган КФН.

Функцията по управление на риска консултира Управителния съвет по отношение на релевантни за риска въпроси и предлага съответни мерки, както и засягащи повече области мерки за ограничаване и контрол на рисковете.

#### **В.1.6.3.2 Функция, следяща за спазване на нормативните изисквания (функция за съответствие)**

Задълженията за докладване на функцията, следяща за спазване на изискванията, засягат ръководителя на функцията, както и лицата за контакт и обхващат редовно и ad hoc докладване. Ръководителят на функцията за съответствие представя на УС годишен писмен доклад (годишен доклад за съответствие). Освен това ръководителят на функцията представя незабавно ad hoc доклад до УС относно важни теми, свързани със спазването на нормативните изисквания (ad hoc доклад за съответствие).

Докладването от лицата за контакт се осъществява в хода на процеса на управление на риска. Освен това лицата за контакт докладват на тримесечна база на ръководителя на функцията за съответствие относно рисковете, свързани със спазване на нормативните изисквания и предприетите мерки, както и относно други теми, свързани със спазването на нормативните изисквания, засягащи техните области на отговорност. Резултатите от това докладване се включват в годишния доклад на ръководителя на функцията за съответствие. Важни теми, свързани със спазването на нормативните изисквания, следва да се докладват незабавно на ръководителя на функцията.

Функцията за съответствие консултира УС по-специално по отношение на спазването на приложимите във връзка с упражняване на дейността по договорно застраховане разпоредби, както и по отношение на имплементирането на мерки, свързани със спазването на нормативните изисквания.

#### **В.1.6.3.3 Функция за вътрешен одит**

След приключване на всяка проверка, функцията за вътрешен одит изготвя своевременно одитен доклад относно резултатите от одитната дейност. Всички доклади трябва да бъдат проверени от одитора, провеждащ проверката, евентуално от ръководителя на одита, и от ръководителя на функцията за вътрешен одит, след което се предават на УС на ГРАВЕ. Утвърдените от УС одитни доклади се предоставят на ръководителите на проверяваните, респ. засегнатите отдели.

Ако прецени, че продължаването на дейността, развитието или функционалността на предприятието са застрашени или съществено нарушени, функцията за вътрешен одит информира незабавно и документирано всички членове на УС. Впоследствие следва незабавно да се изготви доклад, в случай, че това е необходимо или осъществимо, за да се установят възможно най-рано размерите на установените нарушения и да се ограничи задълбочаването им.

В рамките на дейностите по консултиране, функцията за вътрешен одит предоставя съдействие при проекти (особено консултиране относно организацията на системата за вътрешен контрол) и при имплементиране на съществени проекти и процедури.

#### **В.1.6.3.4 Актюерска функция**

Актюерската функция разработва годишен писмен доклад, който се представя на Управителния съвет. Този доклад документира всички предприети от актюерската функция задачи, както и постигнатите резултати, посочва ясно и точно евентуални недостатъци и съдържа препоръки за отстраняването им.

Актюерската функция представя пред УС информация относно изчисляването на техническите резерви. Тази информация включва анализ на достоверността и адекватността на калкулацията, както и на несигурността, с която са свързани направените при изчисляване на техническите резерви оценки.

## **В.2 Изисквания по отношение на професионалната квалификация и надеждност**

Изискванията по отношение на професионалната квалификация на лицата, ръководители на ключови функции в ГРАВЕ, са регламентирани във вътрешна писмена политика (Политика за квалификация и надеждност), чиито основни предписания са представени по-долу.

### **В.2.1 Изисквания по отношение на способности, знания и умения**

#### **В.2.1.1 Обща информация**

По отношение на професионалната квалификация на членовете на УС и НС и на ръководителите на други ключови функции следва да се вземат предвид познанията, придобити чрез теоретично образование или практически опит. За целта се оценява общата съвкупност на съответните критерии като динамична система. При членовете на УС релевантно е разпределението на ресорите, при членовете на НС се вземат под внимание съответните функции във формираните комитети.

#### **В.2.1.2 Управителен съвет**

##### **В.2.1.2.1 Образование и професионален опит**

Членовете на УС трябва да имат завършени релевантни образователни степени или курсове, респ. външни или вътрешни обучения или съответно образование или допълнителна квалификация.

Най-малко двама от членовете на УС следва да имат най-малко тригодишен управленски опит като ръководни служители или експерти. За останалите членове на УС е достатъчно да имат опит от други области, които са от съществено значение за осъществяването на застрахователна дейност и да са изпълнявали ръководна дейност в съответните предприятия.

##### **В.2.1.2.2 Познания**

Членовете на УС трябва да притежават познания в областите застрахователни и финансови пазари, бизнес стратегии и бизнес модели, система на управление, финансово-счетоводен и актюерски анализ, както и нормативна уредба и регулаторни изисквания.

Управителният съвет трябва да отговаря на критериите, разглеждан в своята цялост. Отделни членове със значителни специални познания могат да компенсират по-слаби познания на други членове в съответната област – особено като се има предвид разпределението на ресорите.

### **В.2.1.3 Надзорен съвет**

#### **В.2.1.3.1 Образование и професионален опит**

Членовете на Надзорния съвет трябва да притежават необходимия опит и да са в състояние да проверяват критично решенията на ръководството на предприятието съобразно съответното си специфично образование и професионален опит

Дейност извън бранша на финансовите услуги, в публичната администрация, при самоуправляващи се субекти, религиозни институции, в (специализирани) висши учебни заведения или въз основа на политически мандат може да докаже наличието на необходимия опит, ако за продължителен период от време е била насочена предимно към икономически и правни въпроси.

#### **В.2.1.3.2 Познания**

Членовете на НС трябва да познават основните права и задължения на УС и НС, както и да имат базисни познания по отношение на начина на функциониране и структура на предприятието, както и комитология на НС. Необходими са също така познания и разбиране на относимите за надзорната функция търговско-правни и административно-правни норми, позволяващи осъществяването на надзор и контрол върху дейността на УС.

Председателят на НС следва да притежава подходящи теоретични и практически познания, необходими за управлението и счетоводното отчитане на едно застрахователно или презастрахователно предприятие. Освен това, той трябва да познава относимите за дейността на НС регулаторни рамкови разпоредби. Необходими са и основни познания по търговско право, познаване на устава на предприятието и уредбата на режимите за управление и надзор, както и познания и разбиране на относимите за председателската функция търговско-правни и административно-правни норми.

Подобно на УС, Надзорният съвет трябва да отговаря на критериите за професионална компетентност, разглеждан в своята цялост. Отделни членове със значителни специални познания могат да компенсират по-слаби познания на други членове в съответната област – особено във връзка със стремежа към разнообразие по отношение на образованието и професионалния опит.

### **В.2.1.4 Титуляри на други ключови функции**

#### **В.2.1.4.1 Образование и професионален опит**

Титулярите на другите ключови функции (ръководителите на функциите на управление, както и техните заместници) трябва да притежават специализирано образование за съответната област или професионален опит с допълнително обучение. По правило професионалната квалификация се приема за достатъчна за съответната област винаги, когато е налице завършено съответно образование и най-малко тригодишен съответен професионален опит. В случай, че тези предпоставки не са налице, във всеки отделен случай следва да се провери дали лицето разполага с достатъчни теоретични и практически познания. В тази връзка може да се приеме като достатъчно и друго подходящо обучение вместо съответно образование.

#### **В.2.1.4.2 Познания**

За целите на ръководството на функциите на управление са необходими детайлни познания в областите застрахователни и финансови пазари, бизнес стратегия и бизнес модел, както и познаване на регулаторните рамкови условия, съответно на конкретната функция.

Ръководителите на функцията по управление на риска, функцията за съответствие и функцията по вътрешен одит следва да притежават познания в областта на системата на управление.

Ръководителите на функцията по управление на риска и актюерската функция разполагат с познания в областите финансов анализ (счетоводство) и актюерски анализи.

Ръководителят на актюерската функция трябва да има достатъчно познания по застрахователна и финансова математика, които съответстват на същността, обхвата и сложността на рисковете, присъщи за дейността на ГРАВЕ, както и съответен опит по отношение на приложимите специализирани и други стандарти.

## **V.2.2 Процедура за оценка на професионалната квалификация и надеждност**

### **V.2.2.1 Управителен съвет**

Оценката на професионалната квалификация („fit“) и надеждността („proper“) на членовете на УС е от компетентността на Надзорния съвет на Дружеството като колективен орган. Оперативни дейности като набавяне, придвижване и подготовка на документи може да бъде извършвана от отдел „Персонал“.

Оценката за пригодност при нови назначения на членове на Управителния съвет следва да се извърши преди назначаването им, така че Надзорният съвет да може да вземе решението за назначаване въз основа на резултата от оценката за пригодност.

Преди назначаването се прави изслушване, при което отделните членове на Надзорния съвет имат възможност да задават и устни въпроси на кандидата.

Преди назначаването, при всички случаи е необходимо получаването на позитивно становище от Комисията за финансов надзор (КФН) относно това дали лицето притежава необходимата надеждност и професионална пригодност за изпълнение на своите задължения като член на Управителния съвет от гледна точка на КФН.

### **V.2.2.2 Надзорен съвет**

Оценката на професионалната квалификация и надеждността на членовете на НС е от компетентността на Надзорния съвет на Дружеството като колективен орган. Оперативни дейности като набавяне, придвижване и подготовка на документи може да бъде извършвана от отдел „Персонал“.

Оценката за пригодност на нови назначения на членове на Надзорния съвет следва да се извърши преди назначаването им, така че акционерът да може да вземе предвид резултата от оценката при избора, респ. отстраняването на членове на Надзорния съвет.

Преди назначаването, при всички случаи е необходимо получаването на позитивно становище от Комисията за финансов надзор (КФН) относно това дали лицето притежава необходимата надеждност и професионална пригодност за изпълнение на своите задължения като член на Надзорния съвет от гледна точка на КФН.

### **V.2.2.3 Титуляри на други ключови функции**

Всички нови назначения подлежат на многостепенен и структуриран процес на подбор, в който наред с психометричните, диагностични за пригодността инструменти за анализ на потенциала, се включват и частично структурирани интервюта на кандидата, респ. аспекти от процеса на преценка.

Оценката за пригодност на нови назначения на ръководители на ключови функции следва да бъде извършена преди назначаването им на съответната позиция в хода на вътрешен или външен процес на подбор.

Преди назначаването, за определените от КЗ функции е необходимо получаването на позитивно становище от Комисията за финансов надзор (КФН) относно това дали лицето притежава необходимата надеждност и професионална пригодност за изпълнение на своите задължения като ръководител на ключова функция от гледна точка на КФН. В случай че ръководителят на ключова функция не е служител на Дружеството, се прилагат изискванията на КЗ относно прехвърляне на дейности и в частност относно сключването на договори за прехвърляне на ключова функция по смисъла на КЗ.

## **В.3 Система за управление на риска**

Под управление на риска се разбират всички мерки за идентифициране и овладяване на рисковете, на които ГРАВЕ като застрахователно предприятие е изложено, или съвкупността от всички съгласувани и координирани помежду си правила, мерки и процедури за идентифициране, наблюдение и защита от рисковете.

Задачата на управлението на риска е рисковете да бъдат поемани осъзнато и целенасочено, и тези поети рискове да бъдат систематично оценявани, управлявани и наблюдавани, както и да се подготвят алтернативни мерки за своевременно овладяване на застрашаващи развития.

Друга цел на управлението на риска е създаването на рискова култура, т.е. на осъзнатост по отношение на рисковете при всички решения и действия в бизнес процесите. Затова е необходимо създаването на рискова чувствителност на всички нива на предприятието. Съответната концепция за информиране и обучение на нови служители е имплементирана в рамките на вътрешното обучение на ГРАВЕ.

Имплементирането на управлението на риска в ГРАВЕ е разяснено в Политиката за управление на риска и утвърдено от УС. Тази вътрешна документация подлежи на преразглеждане и евентуално актуализиране поне веднъж годишно.

### **В.3.1 Рискова стратегия**

От посочените в т. А.1.1 принципи на бизнес стратегията могат да се изведат следните принципи на рисковата стратегия на ГРАВЕ:

1. Постигане на качествен растеж на основната дейност
2. Диверсификация на стопанската дейност
3. Повишаване на продуктивността
4. Развитие на фирмената култура.

Качественият растеж се постига посредством повишаване на пазарното проникване и разширяване на предлагането на допълнителни услуги с фокус върху частните клиенти и представителите на свободните професии, както и чрез цялостно консултиране и обслужване на клиентите.

Хармонизирането на бизнес стратегията и рисковата стратегия се осъществява, наред с другите дейности, и в рамките на годишното планиране, както и посредством изчисляването на показатели, системи за ранно предупреждение, изчисляване на сценарии и чрез калкулирането на обезпечеността със собствени средства съобразно стандартната формула по Директивата Платежоспособност II.

Допълнително посредством многогодишното планиране в хода на процеса на собствената оценка на риска и платежоспособността (СОРП) се правят изводи за обезпечеността със собствени средства през плановия период, които се анализират, за да се разкрие дали могат да бъдат постигнати стратегическите цели, респ. дали ще бъде гарантирана изискуемата минимална обезпеченост със собствени средства или би се наложило евентуално прилагане на съответни мерки.

Системата за управление на риска и другите системи за вътрешен контрол на ГРАВЕ са адаптирани спрямо индивидуалните особености на предприятието и по този начин гарантират постигането на финансовите и стратегическите цели, както и изпълнението на законовите изисквания за платежоспособност.

### В.3.2 Процес на управление на риска

На следващата схема са представени отделните етапи от процеса на управление на риска.



Изображение 4: Процес на управление на риска

Първият етап от процеса на управление на риска е **идентифицирането на рисковете**. Осъществява се анализ на действителното състояние на управлението на риска, като се оценяват критичните области на дейност и процеси, идентифицират се рисковете по отношение на ключовите процеси и се извеждат съответни мерки за ограничаване, респ. предотвратяване на рисковете.

Фокусът е предимно върху онези рискове, които биха могли да доведат до потенциално най-висок негативен финансов ефект.

Класифицирането на идентифицираните рискове се извършва на първо място по рискови категории и по включените в тях отделни рискове. Категоризирането улеснява обобщаването и остойносттаването на рисковете, както и тяхното управление.

В хода на първоначалното идентифициране на рисковете на ГРАВЕ са дефинирани ясни отговорности по отношение на оценката и управлението на рисковете от страна на съответно определените лица.

За оценка на общия рисков профил е определен времеви хоризонт от една година и 3-годишна рискова перспектива в съответствие с хоризонта на планиране на ГРАВЕ.

С оглед унифициране на идентифицирането и оценяването на рисковете в рамките на отделите и областите на дейност на ГРАВЕ, е разработен единен списък с рискове, както и ръководство за оценяване на потенциалните и настъпилите рискове.

Вторият етап в рамките на процеса на управление на риска е **оценката и анализа на рисковете**. На този етап идентифицираните рискове се остойностяват, доколкото е възможно. По отношение на рисковете, които са неквантифицируеми или трудно могат да бъдат остойностени (като напр. в областта на оперативните рискове), се предприемат качествени оценки.

Оценката на потенциалните рискове се извършва под формата на експертни оценки чрез матрици за оценка на риска с помощта на размера на риска и вероятността за настъпване. (=Risk Assessment). Въз основа на избрания размер на риска и вероятност за настъпване се определя съответната очаквана стойност на един риск за година.

Процесът на стандартната оценка на рисковете се осъществява веднъж годишно в рамките на изготвянето на плана (трето тримесечие).

На тази основа, в рамките на рисковия анализ, се определя съществеността и се провежда класиране на рисковете. При по-нататъшните анализи и при определянето на подходящи техники за управление на риска вниманието е фокусирано върху съществените за ГРАВЕ рискове.

След приключване на оценката и анализа на рисковете се осъществява **управление на рисковете**. При управлението на рисковете се обвързват рисковият профил, вътрешно определените съвкупни нужди по отношение на платежоспособността и вътрешно установените рискови лимити. При това следва да се гарантира, че за съществените рискове е налице съответстваща капиталова обезпеченост.

С оглед постигането на горепосоченото изискване, релевантните за риска данни се преработват в съответни мерки (като напр. напускане на определени сфери на дейност, актуализиране на продукти или по отношение на инвестиционната дейност). При това се съблюдава принципът на икономическата ефективност.

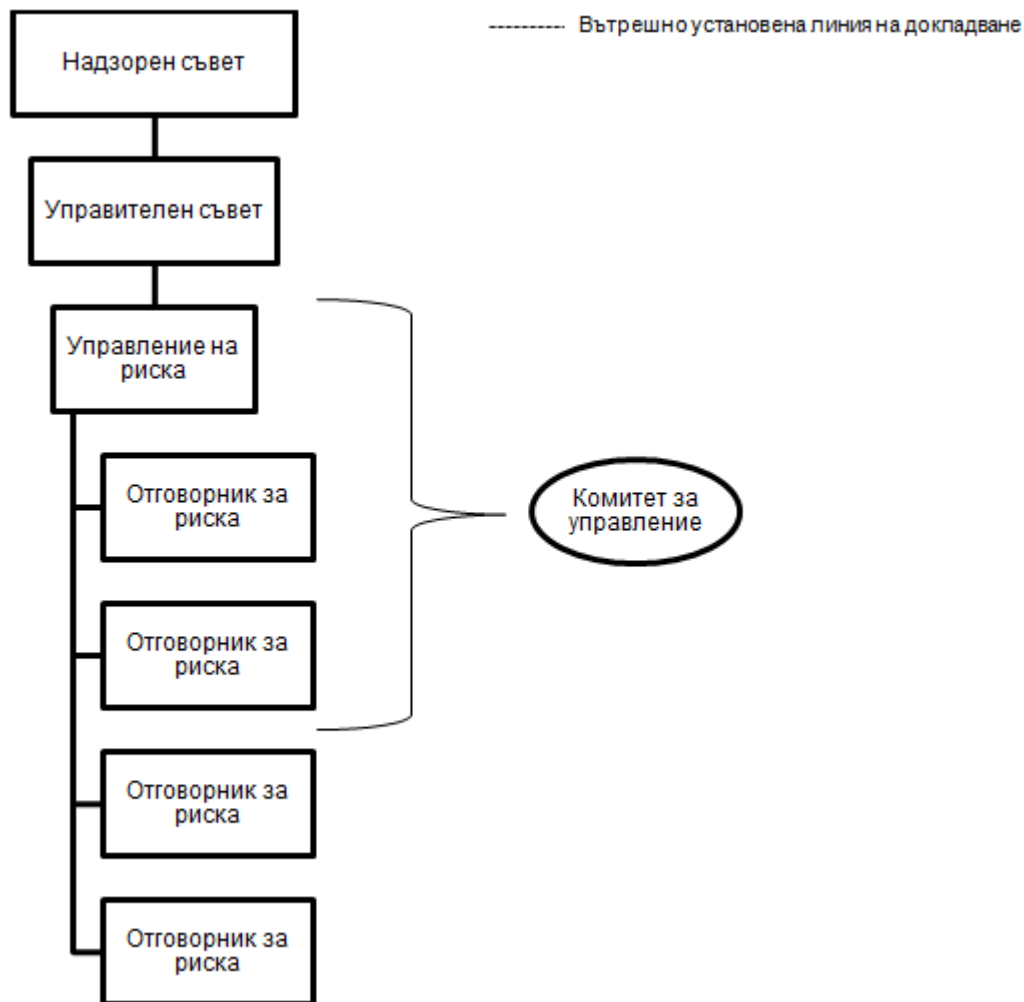
Следващият етап от процеса на управление на риска е **наблюдението на рисковете**. Наблюдението на идентифицираните рискове е задължение на дефинираните отговорници за рисковете и се осъществява, от една страна, чрез проверка на спазването на рисковите лимити и, от друга страна, текущо чрез наблюдение на определени рискови индикатори. Същевременно се извършва и мониторинг на ефективността на имплементираните мерки за ограничаване на рисковете, както и на развитието на застрахователния и капиталовия пазар, което позволява максимално бърза реакция при изменения.

По отношение на оценката на рисковия профил е дефиниран период от една година и на тази основа тригодишен рисков хоризонт в съответствие с хоризонта на планиране на ГРАВЕ.

### **В.3.3 Имплементиране на функцията за управление на риска**

Функцията за управление на риска е имплементирана организационно както следва:





Изображение 5: Имплементиране на функцията за управление на риска

Функцията за управление на риска е добре интегрирана в организационната структура, както и в процесите за вземане на решения на ГРАВЕ, подчинена е директно на управителния орган и достатъчно независима при изпълнение на задълженията си. Титулярът на функцията за управление на риска докладва директно на УС и може да бъде назначаван, преназначаван и отстраняван само от него. Повече подробности по отношение на функцията за управление на риска се съдържат в раздел В.1 Обща информация относно системата на управление.

Отговорността за имплементирането на подходяща система за управление на риска се носи от Управителния съвет. Компетентностите в процеса на управление на риска са регламентирани както следва:

Оценяването, управлението и наблюдението на отделните рискове се осъществява от съответните **отговорници за рисковете**. Идентифицирането и оценяването на рисковете, свързани с формирането на резервите, е от компетентността на **актюерската функция**. Последната проверява и адекватността на използваните методи.

Рисковете, свързани със спазването на нормативните изисквания, както беше посочено в т. В.1.2.3, се идентифицират и оценяват от **функцията, следяща за спазване на нормативните изисквания** (функция за съответствие).

**Функцията за вътрешен одит** разработва рисково ориентиран одитен план и оценява ефективността на системата за управление на риска в рамките на одитните си проверки.

С оглед гарантирането на ефикасно и ефективно сътрудничество между споменатите ключови функции и области, веднъж на тримесечие в ГРАВЕ се провеждат заседания на Комитета за

управление, в рамките на които се дискутират актуални теми, както и съществените рискове за отделните организационни единици и общата рискова ситуация на ГРАВЕ, и се извеждат подходящи мерки. **Функцията за управление на риска** отговаря за координацията и подпомагането на отговорниците за рисковете и за консолидирането на резултатите с цел определяне на общия рисков профил на ГРАВЕ.

Основните задължения и отговорности на функцията за управление на риска са представени в т. В.1.2.3.2. Правомощията, ресурсите и оперативната независимост на функцията са описани в т. В.1.6.2.

Каналите за отчитане водят, от една страна, от отговорниците за рисковете към функцията за управление на риска и, от друга страна, от функцията за управление на риска към УС и НС. Дейностите по докладване и консултиране от страна на функцията за управление на риска са представени в т. В.1.6.3.1.

### **В.3.4 Управление на риска за ползватели на вътрешни модели**

За изчисляване на капиталовото изискване за платежоспособност в съответствие с Платежоспособност II (стълб 1), ГРАВЕ използва изключително стандартната формула.

### **В.3.5 Собствена оценка на риска и платежоспособността**

Основната цел на осъществяваната собствена оценка на риска и платежоспособността (накратко СОРП) е представяне на действителната рискова ситуация и платежоспособността на предприятието в съответствие с изискванията за платежоспособност (Платежоспособност II), като се отчитат както стратегическите, финансовите и рисково-техническите цели на бизнес стратегията, така и рисковите лимити на рисковата стратегия.

В рамките на СОРП се вземат предвид всички съществени за ГРАВЕ рискове, независимо дали са квантифицируеми или не.

Собствената оценка на рисковете и платежоспособността свързва системата за управление на риска с управлението на предприятието и формира мост между темите капиталово изискване, надзор и вътрешен контрол, както и оповестяване. Това се осъществява в съответствие с бизнес стратегията и при съблюдаване на предписанията на рисковата и инвестиционната стратегия. При този процес се разглежда и прогнозна, ориентирана към бъдещето перспектива, за да се включат и потенциалните бъдещи рискове при анализа на общия риск.

В процеса на проверка на рисковия капацитет се определя вътрешният коефициент на платежоспособност посредством съпоставяне на съвкупните нужди по отношение на платежоспособността (= вътрешно капиталово изискване за платежоспособност) и разполагаемите собствени средства.

СОРП е съществен управленски инструмент за УС, както и централен източник на информация за НС и другите ключови функции на ГРАВЕ, а също и за надзорните органи (КФН).

Структурирането на процеса на СОРП се осъществява при отчитане на същността, обхвата и сложността на рисковете на ГРАВЕ.

### **В.3.5.1 Описание на процеса на СОРП**

Процесът на СОРП на ГРАВЕ започва с дефиниране на рисковата стратегия, която трябва да бъде в съответствие с бизнес стратегията на предприятието. Определят се също и рисковите лимити и рисковият апетит, като вече заложените лимити се подлагат на проверка.

На следващия етап се определя вътрешната за предприятието капиталова необходимост посредством дефинирането в рамките на процеса на управление на риска (вж. т. В.3.2) рисков профил.

При калкулирането на рисковия капацитет общата капиталова необходимост се съпоставя с разполагаемите собствени средства в съответствие със стълб 1. Собствените средства се класифицират според тяхното качество в ред 1, ред 2 или ред 3, като ГРАВЕ притежава собствени средства от най-високо качество (т.е. от ред 1). По този начин се изчислява вътрешният коефициент на платежоспособност за една година.

В процеса на СОРП съществена роля има прогнозната перспектива. Резултатите от едногодишната и тригодишната перспектива се обобщават в отчета за СОРП.

В рамките на СОРП се извършва и сравнение на резултатите от изчисляването на капиталовото изискване за платежоспособност в съответствие с режима Платежоспособност II с резултатите от изчисляването от вътрешната за предприятието перспектива. При тази съпоставка се разглежда значимостта на отклоненията на рисковия профил спрямо допусканията на стандартната формула.

Наред с горепосоченото, следва да се гарантира и текущото спазване на предписанията относно капиталовото изискване за платежоспособност и минималното капиталово изискване (КИП и МКИ), както и спазването на изискванията по отношение на калкулирането на техническите резерви. Залегналите в основата на СОРП допусканията относно рисковите оценки и калкулации, както и резултатите и данните от процеса на СОРП, респ. от изчисляването на КИП, се обобщават в отчета за СОРП, подлагат се на обсъждане и се утвърждават от УС на ГРАВЕ. Тези допускания, резултати и данни се отчитат при приемането на управленски решения, респ. могат да доведат до корекции в бизнес стратегията и рисковата стратегия. След утвърждаването на отчета за СОРП от УС, в рамките на две седмици той се представя на КФН.

Калкулациите и методите на отделните етапи от СОРП са представени в подробна вътрешна документация.

Съществен елемент в процеса на СОРП – преди всичко във връзка с определянето на съвкупните нужди по отношение на платежоспособността – е гарантирането на **качеството на данните**. В ГРАВЕ това се постига посредством използване на единната за концернната система на ГРАВЕ Груп (под формата на аутсорсинг на Грацер Векселзайтиге Ферзихерунг АГ), чрез автоматизирани интерфейси, точни дефиниции на отделните данни и гарантирана възможност за одит на данните, но също и благодарение на тясното сътрудничество между функциите на управление и всички участващи в процеса на СОРП области.

### **В.3.5.2 Организационна структура и процес на вземане на решения при СОРП**

Общата отговорност за ефективността на процеса на СОРП е на **Управителния съвет**. При това, от съществено значение е, Управителният съвет да е в състояние да разбира допусканията, залегнали в основата на изчисленията на СОРП, да подлага на съмнение резултатите и да извежда от тях управленски решения. Последните на свой ред формират новата база на процеса на СОРП. Освен това, УС може да реши провеждането на СОРП ad hoc (= извънредна СОРП) при значително изменение на рисковата ситуация или на рисковия профил. За обосноваване на стратегическите управленски решения, УС използва калкулации на различни варианти, в които се вземат предвид

потенциалните ефекти върху резултата от различни модифицирани входящи параметри, респ. допускания относно рискове или рискови параметри.

Функцията по управление на риска отговаря за координацията и осъществяването на процеса на СОРП в тясно сътрудничество с останалите области и функции на управление, които участват при съставянето на отчета за СОРП.

### **В.3.5.3 Честота на провеждане на СОРП**

Процесът на СОРП се провежда стандартно веднъж годишно при отчитане на цикъла на планиране на ГРАВЕ. Отчетът за СОРП се утвърждава от УС. Резултатите от СОРП на свой ред се вземат предвид при формиране на бизнес стратегията и рисковата стратегия, както и при решенията на УС.

В случай, че възникнат съществени изменения в рисковия профил или по отношение на собствените средства на ГРАВЕ, незабавно се стартира ad hoc СОРП (= извънредна СОРП). Такива изменения могат да бъдат предизвикани от вътрешни решения и фактори (като напр. съществени изменения по отношение на инвестиционната или презастрахователната политика, стартиране или прекратяване на дейност в значителен вид бизнес или покупка, респ. продажба на значително стратегическо участие) или от външни фактори.

### **В.3.5.4 Определяне на съвкупните нужди по отношение на платежоспособността**

От рисковите оценки в хода на прогнозната оценка на риска се извежда рисковият профил на ГРАВЕ. Освен това се анализират и резултатите от изчисляването на КИП в съответствие със стандартната формула.

За целите на определянето на вътрешната за предприятието обща капиталова необходимост, по отношение на най-големите рискови позиции са разработени собствени вътрешни методи на базата на „Value at Risk“-изчисления, както и вътрешни стрес тестове и сценарийни анализи. Това се отнася най-вече за пазарните рискове. Останалите рискове се оценяват предимно посредством експертни оценки. При изчисляването на съвкупните нужди по отношение на платежоспособността се обхващат всички съществени рискове, включително тези, които не се включват в стандартната формула. Освен това, рисковете, които не са адекватно отразени в стандартната формула, като напр. безрисковата оценка на държавните облигации от страните от ОИСР, са заменени от съобразена с риска оценка.

Съвкупните нужди по отношение на платежоспособността от вътрешна рискова перспектива се изчисляват чрез **обобщаване** на определените съществени рискове. Обобщаването на рисковете се осъществява в рамките на процеса на СОРП при отчитане на корелационните матрици на стандартната формула.

**Проекцията** на съвкупните нужди по отношение на платежоспособността на ГРАВЕ се извършва въз основа на прилаганото 3-годишно планиране под формата на МСФО-планиране. За целта планирането по МСФО се преобразува в планиране по пазарни стойности.

### **В.3.5.5 Взаимодействие между управление на капитала и управление на риска**

Както вече беше посочено в т. В.3.5.1, в рамките на изчисляването на рисковия капацитет се осъществява съпоставяне на определените съвкупни нужди по отношение на платежоспособността и разполагаемите собствени средства към определена дата. Наред с размера на собствените средства, решаващо е и тяхното качество и волатилност (Tiering = класифициране по редове).

ГРАВЕ притежава предимно собствени средства от най-добрия клас (ред 1). Като цел е заложено и за в бъдеще Дружеството да разполага предимно със собствени средства от ред 1.

Освен това се гарантира и наличието на реалистични планове за набавяне на капитал. Това става посредством ежегодно разработван средносрочен план за управление на капитала, включващ прогноза за собствените средства и изискванията за собствен капитал. В плановете за управление на капитала се вземат предвид данните от системата за управление на риска и отчета за СОРП.

В случай, че тези прогнози покажат, че е налице заплаха от спадане на коефициента на платежоспособност на ГРАВЕ под вътрешно установената граница, следва да се разработи съответен план за капиталови мерки.

## **В.4 Система за вътрешен контрол**

### **В.4.1 Описание**

Управителният съвет носи отговорност за създаването, надзора и текущото актуализиране на подходяща и ефективна система за вътрешен контрол, която гарантира съблюдаването на валидните правни и административни разпоредби от ГРАВЕ, ефективността и ефикасността на дейността по отношение на целите на предприятието, както и наличието и надеждността на финансовата и нефинансовата информация.

Системата за вътрешен контрол се основава на концепцията за трите линии на защита („three lines of defence“). Първата линия на защита образуват отговорниците за отделните рискове (управление на инвестициите, продажби, договори и оценка на риска, уреждане на застрахователни претенции, IT и т.н.). Те вземат непосредствените оперативни решения по отношение на управлението на рисковете, за да спазят установените цели и лимити. Втората линия на защита представляват функцията по управление на риска, функцията за съответствие и актюерската функция. Третата линия на защита е функцията по вътрешен одит, която осъществява текуща проверка и оценка на ефективността и ефикасността на системата за вътрешен контрол, както и съдейства за развитието на ефективни контроли по-специално чрез последващи проверки.

Наред с останалото, системата за вътрешен контрол обхваща административните и счетоводни процедури, вътрешната контролна рамка, подходящи процеси за отчитане и докладване на всички нива на ГРАВЕ, както и функцията за съответствие. Организацията и функционирането на системата за вътрешен контрол в ГРАВЕ са регламентирани в писмена вътрешна политика.

Централизираното документиране на основните процеси, включително на описаните контроли, координацията, проверката за пълнота на актуализирането и разработването на системата за вътрешен контрол е отговорност на отдела, от чиято компетентност е съответният основен процес.

Функцията по управление на риска инициира дейността по изобразяване на основните процеси и подпомага отговорниците за процесите, респ. служителите, заети в тях, при визуализирането на процесите. Посредством разпределението на документираните дейности по конкретни роли се постига ясно дефиниране на отговорността за осъществяване на контролите.

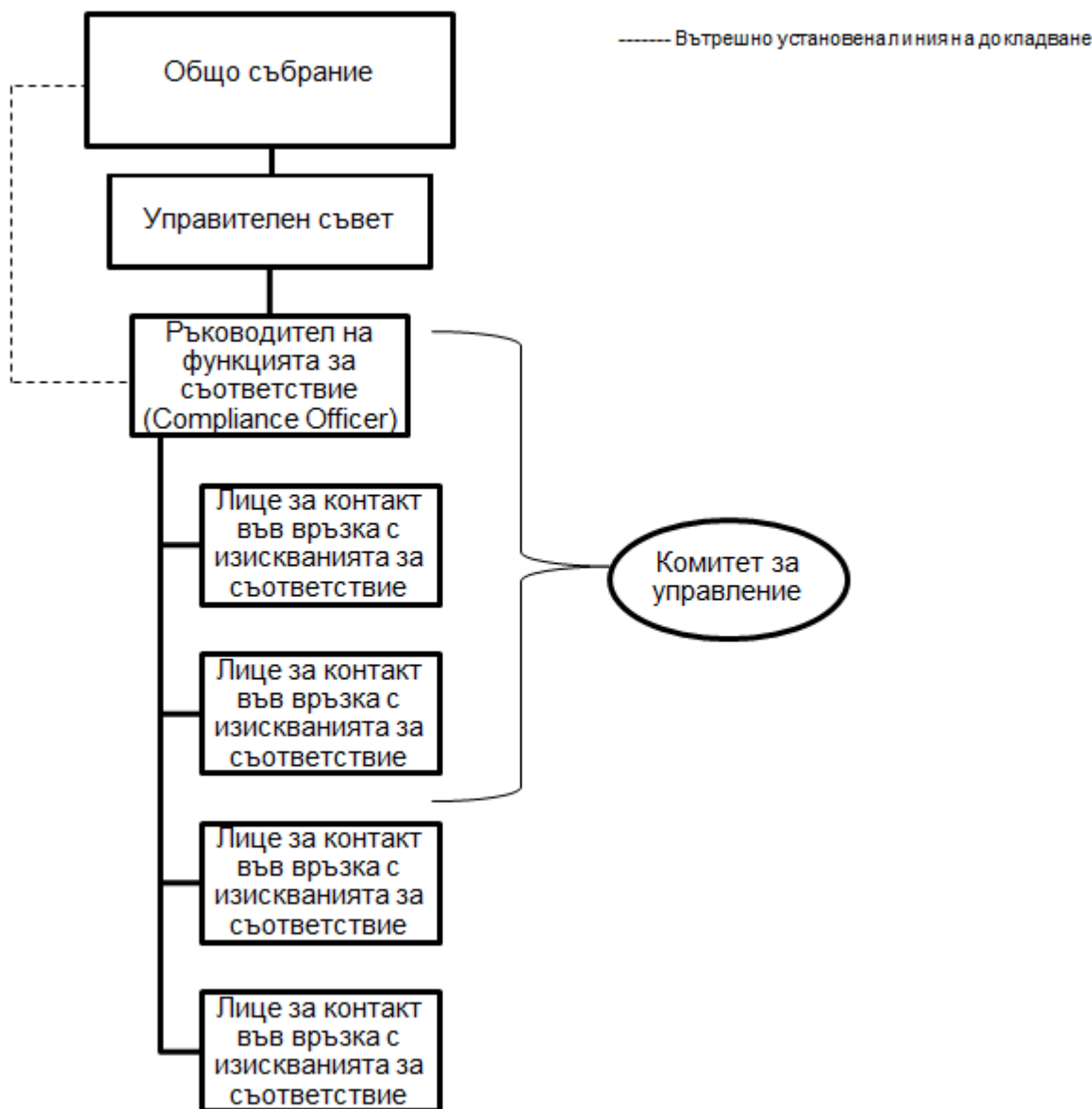
Идентифицираните рискове, свързани с процесите, съответните контроли, IT системи, роли и документи, се администрират в единни пулови модели, за да се постигне, от една страна, по-добър поглед върху тях, и, от друга страна, да се уеднаквят понятията.

В разработената изчерпателна карта на процесите в ГРАВЕ са обобщени процесите в отделните области и са показани съответните пресечни точки между областите на дейност.

Системата за вътрешен контрол на ГРАВЕ се състои от множество контроли, най-важните сред които са правилата за полагане на подписи, принципът на двойната проверка, подходящото разделение на функциите, системата на лимитите, както и вътрешните правила и инструкции за работа.

#### В.4.2 Имплементиране на функцията за съответствие

Функцията за съответствие е част от системата за вътрешен контрол. Функцията за съответствие на ГРАВЕ се изпълнява в рамките на децентрализирана (матрична) организация, която може да бъде представена както следва:



Изображение 6: Функция за съответствие

Управителният съвет носи отговорност за подходящата организация на функцията за съответствие. При това УС гарантира, че функцията за съответствие е достатъчно ресурсно обезпечена и независима. УС отговаря за имплементирането на изискванията за съответствие съгласно режима Платежоспособност II и приема релевантни мерки и вътрешни правила.

Титулярът на функцията за съответствие е отговорен ръководител на функцията. При изпълнение на задълженията си, той е подчинен директно на УС, независим и не може да получава указания от

други лица по отношение на изпълняваната от него дейност. При отсъствие на титуляра, неговите задачи и правомощия се поемат от заместника му.

Лицата за контакт във връзка със спазване на изискванията упражняват функцията за съответствие за съответната си област на компетентност и гарантират, че са обхванати всички съществени за тази област теми, свързани със спазване на нормативните изисквания.

Наред със задължението за съответствие по Директивата Платежоспособност II, друга област за осигуряване на съответствие е предотвратяването на изпирането на пари и финансирането на тероризъм. Различните области за съответствие съществуват паралелно и организацията им е хоризонтално структурирана. Въз основа на общите изисквания за управление, областите на съответствие се съгласуват помежду си и между тях се осъществява обмен на информация (напр. в рамките на Комитета за управление).

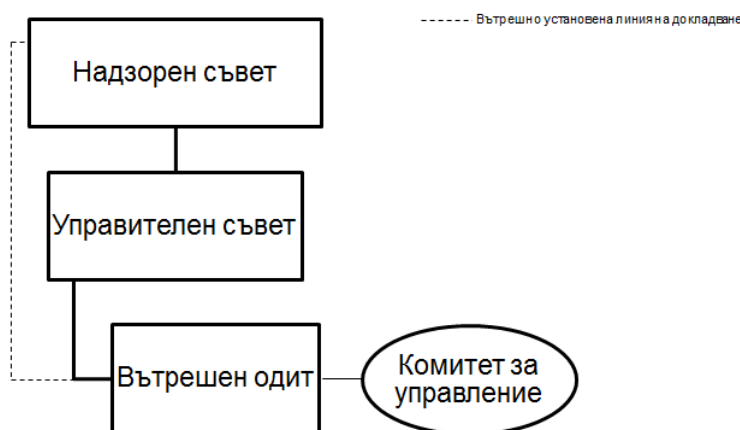
По отношение на основните задачи и компетентности на функцията за съответствие повече информация се съдържа в т. В.1.2.3.3. Правомощията, ресурсите и оперативната независимост са описани в т. В.1.6.2.

Дейностите по докладване и консултиране от страна на функцията за съответствие са представени в т. В.1.6.3.2.

## В.5 Функция по вътрешен одит

### В.5.1 Имплементиране на функцията по вътрешен одит

Функцията по вътрешен одит е организационно имплементирана както следва:



Изображение 7: Функция по вътрешен одит

В ГРАВЕ е създадена функцията по вътрешен одит, която е непосредствено подчинена на Управителния съвет. УС носи отговорност за подходящата организация и обезпеченост на вътрешния одит. Той утвърждава мерките, които следва да бъдат предприети въз основа на констатациите на функцията по вътрешен одит и осигурява тяхното прилагане.

Ръководителят на функцията по вътрешен одит изпълнява задачите по планиране, ръководство, контрол и представяване на функцията пред външни лица. При негово отсъствие той се замества от съответно определен заместник.

По отношение на основните задачи и компетентности на функцията по вътрешен одит повече информация се съдържа в т. В.1.2.3.4. Правомощията, ресурсите и оперативната независимост са описани в т. В.1.6.2.



Дейностите по докладване и консултиране от страна на функцията по вътрешен одит са представени в т. В.1.6.3.3.

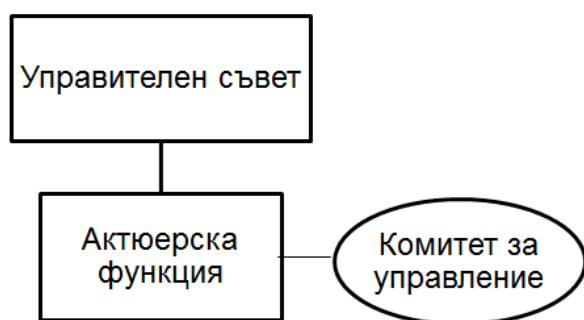
## В.5.2 Обективност и независимост

Функцията по вътрешен одит изпълнява задълженията си самостоятелно, обективно, безпристрастно и преди всичко процесно независимо. Вътрешните одитори имат право да работят само за функцията по вътрешен одит и не им се възлагат други задачи. При провеждането на проверките, изготвянето на докладите и оценката на одитните резултати те не могат да получават указания от други лица. Върху функцията по вътрешен одит не може да бъде оказвано влияние при определяне на обхвата на одитната проверка, осъществяването на одита и при изготвянето на доклада.

Служителите на функцията по вътрешен одит подхождат безпристрастно и непредубедено при предоставяне на одитните услуги. Налице е забрана за проверка на собствената дейност, а евентуално възникнали конфликти на интереси подлежат на оповестяване.

## В.6 Актюерска функция

Актюерската функция е имплементирана организационно както следва:



Изображение 8: Актюерска функция

Актюерската функция на ГРАВЕ е директно подчинена на Управителния съвет и е професионално независима. УС носи отговорност за подходящата организация и обезпеченост на актюерската функция. Той решава кои от препоръките на актюерската функция за отстраняване на недостатъци следва да бъдат изпълнени и осигурява прилагането на тези препоръки. Ръководителят на актюерската функция се представлява от своя заместник при отсъствие.

По отношение на основните задачи и компетентности на актюерската функция повече информация се съдържа в т. В.1.2.3.5. Правомощията, ресурсите и оперативната независимост са описани в т. В.1.6.2.

Дейностите по докладване и консултиране от страна на актюерската функция са представени в т. В.1.6.3.4.

## В.7 Възлагане на изпълнението (Outsourcing)

### В.7.1 Политика за възлагане на изпълнението

Политиката за възлагане на изпълнението на ГРАВЕ е дефинирана в писмен документ „Политика за възлагане на изпълнението“ и по-съществените ѝ характеристики включват следното:



При възлагане на изпълнението на външен изпълнител може да има обикновено възлагане или възлагане на критична или важна оперативна функция или дейност (по-нататък наричано „критично възлагане“).

Под критична или важна оперативна функция или дейност се разбира функция или дейност, без която ГРАВЕ не може да продължи търговката си дейност без съществени нарушения, не може да изпълнява дългосрочно и коректно задълженията си спрямо застраховащите и ползващите се лица или не може да изпълнява съществени изисквания по отношение на мерките срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма.

При възлагане на критична или важна оперативна функция или дейност, освен изискванията за обикновено възлагане трябва да се изпълнят и допълнителни изисквания. Задълженията на ГРАВЕ във връзка с възлагане на външен изпълнител зависят от това дали възлагането е обикновено или е налице критично възлагане. Във всички случаи, включително при възлагане в рамките на концерна, ГРАВЕ носи отговорността за изпълнение на надзорните изисквания.

ГРАВЕ не предприема възлагане на критична или важна оперативна функция или дейност, ако това ще доведе до съществено влошаване качеството на системата на управление или прекомерно увеличаване на оперативния риск. Подобно възлагане не трябва да води и до възпрепятстване възможността на КФН да контролира дали ГРАВЕ спазва законодателството относно осъществяване на договорно застраховане или до нарушаване на постоянното и надлежно изпълнение на задълженията спрямо застраховащите и ползващите се лица.

При всяко възлагане на външен изпълнител в съответния договор за възлагане се регламентира задължението на доставчика на услуги да си сътрудничи с КФН по отношение на възложената дейност и правото на достъп на ГРАВЕ, на неговите независими външни одитори и на КФН до цялата информация и до търговските помещения на доставчика на услуги във връзка с възложената дейност.

## **В.7.2 Възлагане на критични или важни функции или дейности**

Когато на външен изпълнител се възлага изпълнението на ключова функция, ГРАВЕ определя отговорник по възлагането, който е квалифициран и надежден, носи цялата отговорност за възложената за изпълнение ключова функция и разполага с достатъчно знания и опит, свързани с тази функция, за да може да контролира и оценява изпълнението на доставчика на услуги.

ГРАВЕ е възложило на своя едноличен собственик Грацер Векселзайтиге Ферзихерунг АГ следните критични или важни оперативни дейности:

- управление на инвестициите;
- презастраховане;
- ИТ;
- вътрешен одит;
- актюерска функция.

## **В.8 Друга информация**

Всички съществени данни относно системата на управление се съдържат в предходното изложение.

## С. РИСКОВ ПРОФИЛ

Под **рисков профил** се разбира съвкупността от всички рискове, на които е изложено предприятието към определена дата, при отчитане на плановия хоризонт на дейността. На тази база се извеждат условия, при които би могло да бъде застрашено съществуването на предприятието.

За да може да се представи рисковият профил на ГРАВЕ, се обхващат всички настъпили и потенциални рискове поотделно и обобщено, като се вземат предвид приложените техники за намаляване на риска и други мерки. За целите на определянето на рисковия профил се анализират и подреждат по приоритет най-големите рискови позиции от вътрешното оценяване на рисковете (вж. т. В.3.2 и т. В.3.5.1). Наред с това се анализират и резултатите от калкулирането на законовото капиталово изискване за платежоспособност (КИП).

За ограничаване на рисковете ГРАВЕ дефинира вътрешни рискови лимити. Това са границите, които предприятието си поставя при поемането на рискове. Спазването на лимитите се постига, от една страна, посредством добре функционираща система за вътрешен контрол, и, от друга страна, чрез ефективни мерки за намаляване на риска. В случай, че отделни области или рискове превишат заложения им лимит, се прилага т.нар. процес на ескалация, който дава точна дефиниция кой следва да бъде информиран и какви мерки трябва да бъдат предприети, за да се гарантира, че тези рискове ще бъдат редуцирани колкото е възможно по-бързо.

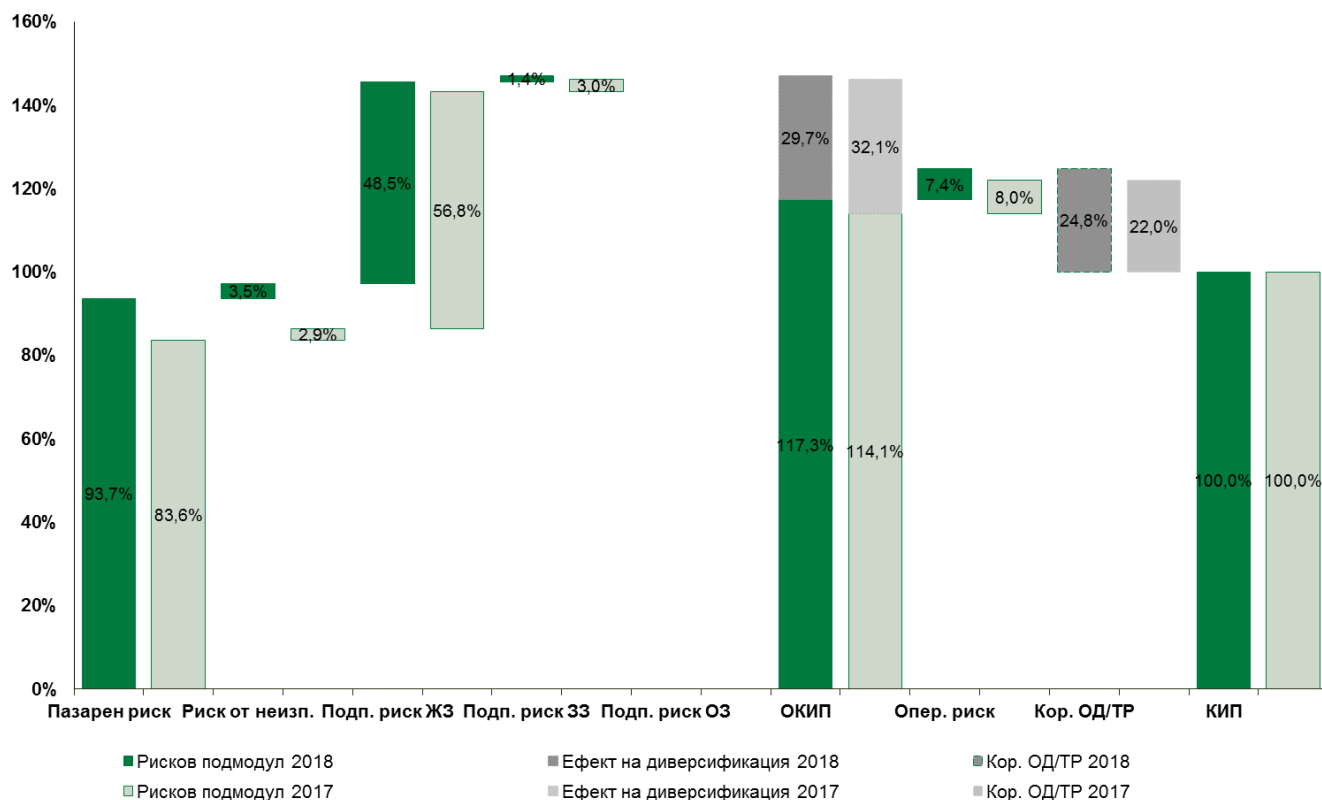
Информационна база за определяне на рисковия профил на ГРАВЕ е резултатът от изчисляването на капиталовото изискване за платежоспособност (КИП) по стандартната формула към 31.12.2018г.

Определената необходимост от собствени средства за покриване на капиталовото изискване за платежоспособност по стандартната формула на Платежоспособност II следва да бъде осигурена при всички случаи. В случай, че при вътрешната оценка на капиталовата необходимост бъде калкулиран по-висок изискуем капитал в сравнение с КИП калкулацията по стандартната формула, той също следва да бъде покрит с достатъчно собствени средства. Това оценяване показва, че за ГРАВЕ капиталовото изискване за платежоспособност от КИП калкулацията е по-високо от изискването за платежоспособност според вътрешната за предприятието обща капиталова необходимост.

Информацията относно изчисляването на капиталовото изискване за платежоспособност по стандартната формула е представена в раздел Е.2. ГРАВЕ не извършва прехвърляне на риск на дружества със специална инвестиционна цел и няма участие в такива. Към 31.12.2018г. не са налице задбалансови позиции. Не се прилагат специфични за предприятието параметри, изравнителна корекция или корекция за променливост.

Рисковият профил на ГРАВЕ, определен от калкулирането на КИП към 31.12.2018г. има следната структура:

## Капиталово изискване за платежоспособност по станд. формула (КИП) към 31.12.2018 и 31.12.2017



Изображение 9: Капиталово изискване за платежоспособност според стандартната формула

Основните рискови позиции от **КИП-резултата**, както и към 31.12.2017г., са пазарният и подписваческият риск в животозастраховането. Както е видно от графиката, рисковият профил на ГРАВЕ не показва съществени изменения спрямо предходната година. Капиталовото изискване за платежоспособност се увеличава с 20%, като същевременно разполагаемите собствени средства намаляват с 32%, което води до спад на коефициента на платежоспособност от 361% към 31.12.2017г. на 204% към 31.12.2018г. Подробности относно рисковите стойности в рамките на КИП калкулацията са представени в раздел Е.2.

### Същественост

В ГРАВЕ рисковете се класифицират като *съществени*, когато са оценени в „критичната / червена област“ при вътрешната оценка на риска или надвишават поне една от следните гранични стойности: 5% от КИП или 10% от наличните собствени средства в съответствие с режима Платежоспособност II. Петте най-големи риска от проведената оценка на рисковете за всяка година се подлагат регулярно на специален анализ.

С оглед създаване на детайлна картина на рисковия профил на ГРАВЕ, в настоящия отчет са представени всички рискове, които изпълняват горепосочените критерии.

### С.1 Подписвачески риск

Под **подписвачески риск** се разбира рискът от загуба или неблагоприятно изменение на стойността на застрахователните задължения, който произтича от неподходящо определен размер на премиите или неподходящи допускания при формиране на резервите.

Следните подписвачески рискове в животозастраховането са класифицирани като съществени за ГРАВЕ:

- Риск от прекратяване и
- Риск, свързан с разходите.

С понятието **риск от прекратяване** са обобщени загубите, произтичащи от отклоняващо се от допусканията на най-добрата прогнозна оценка клиентско поведение при договорните опции, като напр. предсрочно прекратяване / сторниране, преобразуване на застраховката в безпремийна и т.н.

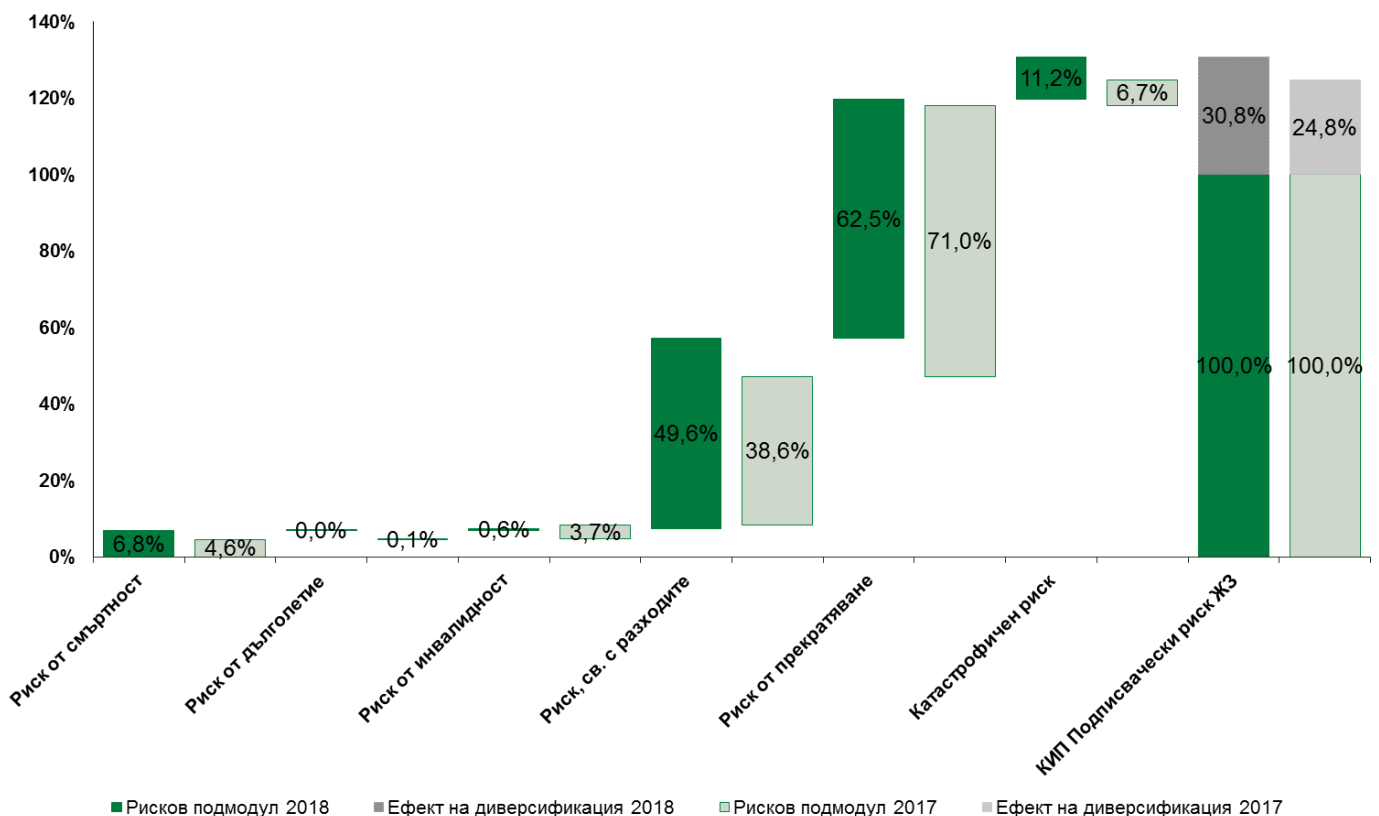
**Разходният риск** е свързан с неочаквано нарастване на текущите разходи за администриране и изпълнение на договорите.

### С.1.1 Рискова експозиция

Рисковата експозиция на ГРАВЕ в областта на подписваческата дейност в животозастраховането е в размер на 48% от КИП (2017: 57%).

Посочените рискове се изчисляват посредством въздействието на предвидените в стандартната формула стрес сценарии върху най-добрата прогнозна оценка (Best Estimate). Най-добрата прогнозна оценка представлява настоящата стойност, т.е. дисконтираната с предоставена от ЕЮРА срочна структура на лихвения процент обща стойност, на бъдещите задължения. Тази стойност се определя при отчитане на стойността на противостоящите на задълженията активи. По-подробна информация по тази тема се съдържа в раздел D.2 Технически резерви.

**Подписвачески риск ЖЗ (КИП)**  
към 31.12.2018 и 31.12.2017



Изображение 10: Подписвачески риск ЖЗ (КИП)

Най-големите рискови позиции в рамките на подписваческия риск, изчислени по стандартната формула, са рискът от прекратяване с дял от 30% от КИП (2017: 40%) и рискът, свързан с разходите, с дял в КИП от 23% (2017: 22%). В сравнение с предходната година капиталовото изискване за платежеспособност, произтичащо от подписваческия риск в животозастраховането остава почти без изменение.

**Рискът от прекратяване** на ГРАВЕ, както и в предходната година, се определя от сценария за масови прекратявания (допускане: прекратяване на 40% от всички полици). В сравнение с предходната година, този риск отбелязва спад в размер от 712 хил. лева.

Сценарият на КИП калкулацията за **риска, свързан с разходите**, като втора по големина рискова позиция в рамките на подписваческия риск, също оказва значително въздействие върху необходимостта от собствени средства на ГРАВЕ. Спрямо 31.12.2017г. този риск се увеличава с 921 хил. лева.

### **Принцип на разумния инвеститор при покриване на техническите резерви**

Заложеният в чл. 124 на КЗ 2016 принцип на разумния инвеститор изисква сигурност, рентабилност и достатъчна ликвидност на активите, както и достатъчно и подходящо покритие на техническите резерви.

В баланса на застрахователните предприятия **техническите резерви** показват техните бъдещи задължения по застрахователните договори в съответствие със законовите разпоредби за оценяване. Те трябва да бъдат представени в годишните счетоводни отчети дотолкова, доколкото това е необходимо за гарантиране на дълготрайната осъществимост на задълженията по застрахователните договори.

Активите, държани за покриване на техническите резерви, се инвестират с оглед на най-добрия интерес на застраховащите лица и лицата с право на претенция. В областта на **животозастраховането** конкретната инвестиционна цел се определя от факторите средна техническа лихва, необходимо участие в резултата, свободни собствени средства във връзка с очакваните колебания на стойността на портфейла в резултат на целевата възвръщаемост и структура на пасивната страна. Примерна цел е разпределянето на съобразено с пазарните нива участие в резултата при минимизиране на инвестиционния риск, респ. при отчитане на рисковия капацитет на предприятието.

**Изискването за покритие** обхваща техническите резерви, като изчисляването му в животозастраховането се осъществява без приспадане на дяловете на презастрахователя и поотделно за всеки вид резерви. Изискването за покритие се определя за всяко тримесечие от отговорния актюер. Информацията относно изискването за покритие, както и представяне на допустимите активи, държани за покритие на техническите резерви, се предоставя на КФН на тримесечна база.

В съответствие с чл. 124 КЗ 2016 активите за покритие на техническите резерви се инвестират по подходящ начин според естеството и дюрацията на застрахователните задължения. Тези активи се инвестират изцяло в интерес на всички застраховани и ползващи лица, като се взема предвид всяка оповестена цел на политиката за инвестиране на активите.

Благодарение на описаните по-горе мерки се гарантира прилагането на принципа на благоразумния инвеститор в областта на животозастраховането.

### **С.1.2 Рискова концентрация**

Рисковите концентрации могат да застрашат платежоспособността или ликвидността на застрахователното предприятие. Те произтичат например от:

- отделни контрагенти,
- групи от свързани помежду си контрагенти,
- географски области или браншове, както и от
- природни или други катастрофи.

Въз основа на резултатите от калкулацията на КИП не се установяват концентрации на риск.

### С.1.3 Намаляване на риска

Под техники за намаляване на риска се разбират всички техники, даващи възможност на застрахователното предприятие да прехвърли част от или всички носени от тях рискове на друг субект.

По отношение на подписваческите рискове като техника за намаляване на риска се прилага презастраховането. По този начин могат да бъдат покрити пиковите рискове и експозиции и се постига хомогенизиране на застрахователния портфейл.

ГРАВЕ използва изключително класически презастрахователни инструменти.

### С.1.4 Ликвиден риск по отношение на бъдещата печалба

Размерът на очакваната печалба от бъдещи премии (Expected Profits Included in Future Premiums [EPIFP]) се отчита в рамките на управлението на ликвидността. EPIFP представлява съставна част от собствените средства от ред 1 (като част от резерва за изравняване [Reconciliation Reserve]), който към 31.12.2018г. е в размер както следва:

Очаквани печалби, включени в бъдещи премии (EPIFP)	31.12.2018	31.12.2017
	хил. лв.	хил. лв.
	5 457	8 304

Таблица 9: EPIFP

### С.1.5 Рискава чувствителност

В рамките на управлението на активите и пасивите се определят коефициенти на рискава чувствителност и техните ефекти както върху релевантните активни позиции, така и върху най-добрата прогнозна оценка на техническите резерви.

## С.2 Пазарен риск

Под **пазарен риск** се разбира риск от загуба или от неблагоприятна промяна във финансовото състояние в резултат, пряко или косвено, на колебания в нивата и нестабилност на пазарните цени на активите, пасивите и на финансовите инструменти.

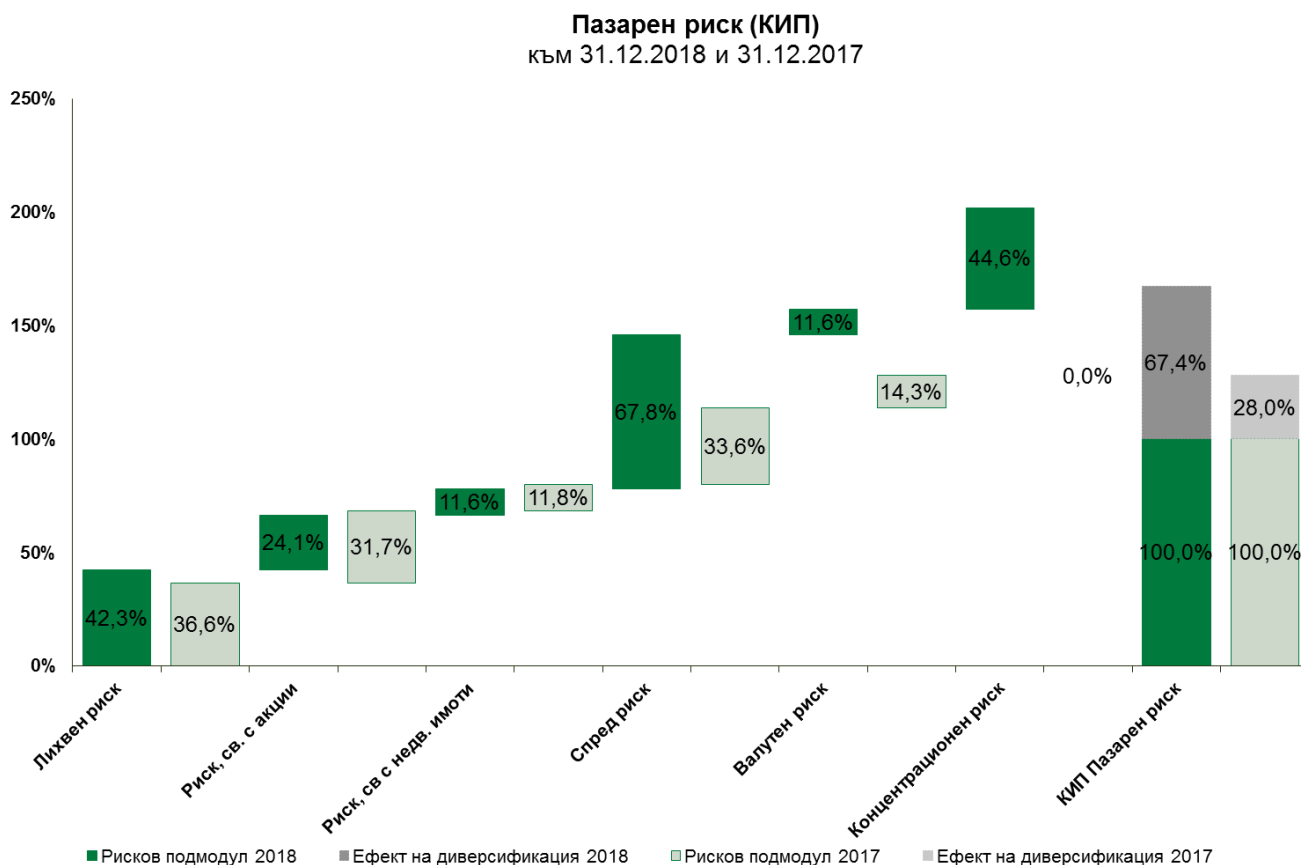
### С.2.1 Рискава експозиция

Аналогично на стандартната формула, в ГРАВЕ пазарните рискове са класифицирани в следните подкатегории:

- лихвен риск,
- риск от промяна в цените на акциите,
- риск, свързан с недвижимите имоти,
- спред риск,
- валутен риск и
- риск от концентрация.

Пазарните рискове формират най-голямата рискова позиция в рамките на КИП на ГРАВЕ в размер на 94% (2017: 84%)<sup>1</sup>.

В съответствие с предписанията на режима Платежоспособност II всички активи „се инвестират по такъв начин, който гарантира сигурността, качеството, ликвидността и доходността на съвкупния портфейл“ (чл. 124 КЗ 2016). По отношение на управлението на инвестициите се прилага принципът на свободата на инвестиране при съблюдаване на „принципа на разумния инвеститор“. В този контекст се отделя особено внимание на наблюдението и управлението на инвестиционните рискове.



Изображение 11: Пазарен риск (КИП)

В рамките на пазарните рискове на ГРАВЕ най-голямата рискова позиция с 47% от КИП (2017: 28%) е **спред рискът**. Спред рискът обхваща чувствителността на стойностите на активите, задълженията и финансовите инструменти по отношение на измененията в размера или в колебанията на рисковата премия над безрисковата срочна структура на лихвения процент (Credit Spread). Промените в кредитния спред произтичат например от влошаване на пазарната оценка на кредитоспособността на емитента на определена ценна книга.

**Концентрационният риск** представлява 31% от КИП (2017: 0%) и описва онези рискове, които са обусловени или от недостатъчна диверсификация на инвестиционния портфейл или от висока експозиция по отношение на риска от неизпълнение на отделен емитент на ЦК или група свързани емитенти.

**Лихвеният риск** произтича от промени в пазарните цени на олихвяваните финансови инструменти, дължащи се на промени в нивото и положението на срочната структура на лихвения процент. В рамките на стандартната формула по отношение на лихвения риск се отчита освен лихвената

<sup>1</sup> Въз основа на ефектите на диверсификация между основните рискове и т.нар. корекции за отложени плащания (adjustment term) в стандартната формула, размерът на рисковете се редуцира до общо 100%..

чувствителност на инвестициите (активната страна), също и тази на задълженията (пасивната страна). Размерът на позицията е 29% от КИП (2017: 31%).

Съществена рискова позиция в рамките на пазарните рискове е и **рискът, свързан с цените на акциите** с дял от КИП в размер на 17% (2017: 26%). Рискът, свързан с акциите описва възможните колебания в курсовете на акциите.

### **Принцип на разумния инвеститор при управлението на инвестициите**

Принципът на разумния инвеститор винаги е намирал приложение в ГРАВЕ, като инвестиционната дейност се осъществява само по отношение на активи, чиито рискове могат да бъдат идентифицирани, измерени, наблюдавани, контролирани и управлявани. Допълнително тези рискове са интегрирани по подходящ начин в отчетността и се вземат предвид при калкулирането на общата капиталова необходимост в рамките на процеса на СОРП.

Инвестиционната политика на ГРАВЕ се ориентира съобразно зададените от УС цели по отношение на сигурността, възвръщаемостта и ликвидността на инвестираните средства. Основната цел на инвестиционната дейност е гарантирането на постоянната възможност за изпълнение на задълженията, произтичащи от застрахователните договори. Наред с тази цел, постигането на подходящо участие в разпределението на резултата за нашите клиенти представлява друг основен елемент на инвестиционната политика на ГРАВЕ.

В дългосрочен план най-висока сигурност и най-устойчива възвръщаемост предлагат надеждните и балансираните инвестиционни продукти при отчитане на съотношението между риск и възвръщаемост, както и на изискванията спрямо кредитния рейтинг. Балансираното стратегическо разпределение на активите надхвърля законодателните предписания и следва дългогодишно успешната, ориентирана към сигурността инвестиционна стратегия на ГРАВЕ. Основен принцип е и широката диверсификация в рамките на съответните категории активи.

Посредством разработената система на лимитите, както и подходящи процедури за контрол и отчитане се гарантира, че в рамките на инвестиционния процес на ГРАВЕ не е възможно нежелано или прекомерно поемане на рискове и че инвестиционната политика ще остане съобразена с описаните ориентирани към сигурността принципи.

Основните принципи на инвестиционната стратегия се подлагат на дискусия два пъти годишно в рамките на заседание за разпределение на активите с участието на всички членове на УС и се проверяват по отношение на тяхната валидност, респ. по отношение на евентуална необходимост от изменение.

ГРАВЕ прилага деривативни финансови инструменти само доколкото служат за оптимизиране/подобряване на резултатите от инвестиционната дейност (по отношение на активната страна или в контекста на управлението на активите и пасивите). Горните граници за инвестиции в структурирани продукти, обвързани с лихви и акции, са установени от приетата система на лимитите. При никакви обстоятелства не се преследват чисто спекулативно поставени цели. Освен това **структурирани продукти** (за лихвено хеджиране) се прилагат с цел постигане на ефективност на разходите и подобряване на рисковия профил само в рамките на стратегически избраното разпределение на активите. При определяне на допустимия обем се взема под внимание повишаването на рисковете, свързани с предвидените категории.

### **C.2.2 Рискова концентрация**

По отношение на пазарния риск не е идентифицирана рискова концентрация.



### **С.2.3 Намаляване на риска**

Като техника за намаляване на риска в областта на пазарните рискове ГРАВЕ използва деривати (вкл. структурирани продукти). По-конкретно това са т.нар. валутни форуърди, които се сключват в рамките на инвестиционните фондове като чисти сделки за валутно хеджиране.

### **С.2.4 Ликвиден риск по отношение на бъдещата печалба**

Ликвидният риск по отношение на бъдещите печалби е разгледан в т. С.1.4 и няма съществен ефект върху пазарните рискове.

### **С.2.5 Рискава чувствителност**

В рамките на управлението на активите и пасивите ГРАВЕ изчислява лихвената чувствителност на реагиращите спрямо измененията на лихвения процент позиции на облигации, заеми и структурирани продукти, както и на най-добрата прогнозна оценка в животозастраховането.

За целта се представят както паралелни измествания на срочната структура на лихвения процент с  $\pm 50bp$  и  $\pm 100bp$ , така и завъртане на лихвената крива. При завъртанията на лихвената крива се получава изравняване, т.е. спад в дългия край на лихвената крива (Low for Long) и спад в късия край (по-стръмна лихвена крива). Допълнително към по-стръмната лихвена крива, за активите се приема и спред шок (аналогично на Double Hit сценария от стрес теста на EIOPA 2016).

В рамките на този анализ на лихвената чувствителност се проверява и чувствителността на облигациите и техническите резерви спрямо изменение на допускането за екстраполацията на безрисковата срочна структура на лихвения процент. Допълнително се проверява и поведението на техническите резерви при отпадане на всички допускания относно екстраполацията на безрисковата лихвена крива, като вместо това техническите резерви се оценяват с Libor/Swap-лихвена крива.

Double Hit сценарият, включващ спред шок, оказва най-голям негативен ефект върху собствените средства на ГРАВЕ. Сценарият на изместване на лихвената крива с  $-100bp$  също повлиява неблагоприятно обезпечеността със собствени средства на ГРАВЕ. Изместването на лихвената крива с  $+50bp$ , респ.  $+100bp$  има позитивен ефект върху собствените средства, тъй като, въпреки че ценните книжа с твърдо олихвяване губят от стойността си, спадът в техническите резерви е значително по-голям поради по-дългата дюрация.

#### **Ликвидационен сценарий**

Допълнително ГРАВЕ изчислява екстремнен сценарий за животозастрахователния портфейл – т.нар. „ликвидационен сценарий“. При допускането, че няма да бъдат сключвани нови договори и отчитане на исторически наблюдаваните предсрочни прекратявания и преобразувания на договорите в безпремийни, с помощта на представяне на паричните потоци се показва развитието във времето – до края на последния договор – на паричните потоци на активната страна и на паричните потоци на пасивната страна. Дори при лихвен процент в размер на 0% този анализ показва, че очакваните задължения могат да бъдат покрити по всяко време от очакваните парични потоци на активната страна. По този начин се потвърждава, че е налице както достатъчно адекватно управление на активите и пасивите, така и достатъчна ликвидност.

#### **Сценариен анализ на риска от промяна в цените на акциите**

По отношение на риска от промяна в цените на акциите се осъществяват изчисления на варианти за оценка на потенциални резултати. Прилага се шок в размер на 35%, респ. 20%. Произтичащият от шока спад в пазарните цени води до намаление на собствените средства, което впоследствие понижава риска от промяна в цените на акциите.

## Сценариен анализ на риска, свързан с недвижимите имоти

В областта на риска, свързан с недвижимите имоти, изчислената въз основа на собствения портфейл волатилност се увеличава с 25% и за оценка на потенциалните резултати е проведено VaR изчисление. В резултат рискът нараства.

## Сценариен анализ на спред риска

По отношение на спред риска се разглеждат два възможни сценария, като първият предвижда намаляване (haircut) на стойността на притежаваните облигации, диференцирано по рейтингови класове:

Рейтинг	Haircut
AAA – AA	0%
A – BBB	5%
≤ BBB	15%

Таблица 10: Haircuts по рейтингови класове

Посоченото намаляване (haircuts) води до загуба на пазарна стойност при директния портфейл, както и при фондовете, инвестиращи в облигации. В резултат от по-ниските пазарни стойности спред рискът намалява.

При втория сценарий се предполага намаляване на рейтинговата оценка на съществен контрагент, при което като съществени се класифицират експозициите, които превишават границата от 10% от КИП за предходната година. За ГРАВЕ е избрана експозицията спрямо Република България. За целите на сценарийния анализ рейтингът на държавните облигации на Република България се намалява от BBB на BB, респ. от BB на NY, след което спред рискът се калкулира отново посредством Монте Карло симулация.

Резултатите от всички стрес сценарии показват, че ГРАВЕ разполага с достатъчно собствени средства за покриване на калкулираното капиталово изискване за платежоспособност. Поради тази причина, към настоящия момент не е необходимо предприемането на допълнителни управленски мерки.

## С.3 Кредитен риск

**Кредитният риск** (също риск от неизпълнение на контрагент или [Counterparty] Default Risk) обозначава риска от загуба или негативно изменение на финансовото състояние, произтичащ от колебания в кредитоспособността на емитенти на ЦК, контрагенти и други дебитори, спрямо които застрахователното или презастрахователното предприятие има вземания. Той се проявява под формата на риск от неплатежоспособност на контрагент, спред рискове или концентрации на пазарен риск.

Възможните проявления на кредитния риск под формата на „спред рискове“ или „пазарни концентрации“ са разгледани в раздел С.2 Пазарен риск, поради което в настоящия раздел се разяснява изключително „рискът от неплатежоспособност на контрагент“ (Counterparty Default).

### С.3.1 Рискова експозиция

Рискът от неплатежоспособност на контрагент засяга на първо място възможната загуба на средства, вложени в търговски банки или неплатежоспособност на презастрахователни партньори. Невъзможността за събиране на вземания от трети страни или гаранции имат минимално или никакво значение.

Рискът от неплатежоспособност на контрагент в рамките на стандартната формула възлиза на 4% от КИП (2017: 3%), което го определя като несъществен за рисковия профил на ГРАВЕ.

Съществена част от банковите авоари на предприятието са вложени в търговски банки-дългогодишни партньори с добра кредитоспособност, както и във вътрешни за концерна банки. Голяма част от презастраховането също се осъществява вътрешно за концерна. Въз основа на добрата капиталова обезпеченост както на Грацер Векселзайтиге Ферзихерунг АГ, така и на ГРАВЕ Груп, вероятността за неизпълнение може да бъде много точно оценена.

Рискът от неплатежоспособност на контрагент на ГРАВЕ е сведен до минимум благодарение на стриктния подбор и диверсификацията на презастрахователни партньори и търговски банки.

При избора на презастрахователни партньори се цели минимален рейтинг от А- по Standard & Poor's, а при сделки с по-голяма срочност очакваният минимален рейтинг е от А+. Презастрахователни договори се сключват и с вътрешни за концерна презастрахователи, които не подлежат на рейтингова оценка, но притежават еквивалентен коефициент на платежоспособност. Освен това е заложено изискване за достатъчна диверсификация сред презастрахователните партньори, като един презастрахователен партньор може да участва в презастрахователната програма с максимум 30%.

Аналогично се установяват търговски взаимоотношения предимно с банки с минимален рейтинг от А по Standard & Poor's, респ. Fitch. В случай, че не е налице рейтинг от някоя от посочените агенции, се предприема вътрешна оценка на търговския партньор въз основа на задълбочен анализ. База за анализа могат да бъдат резултати от други рейтингови агенции, годишни отчети, пазарен опит или други източници на информация.

За редуциране на риска от неплатежоспособност на контрагент, освен на правилата за кредитоспособност, се отделя внимание и на достатъчното разпределение на рисковете между различните контрагенти. По отношение на презастраховането се отчита допълнително и географското разпределение.

### **С.3.2 Рискава концентрация**

Позициите, свързани с неплатежоспособност на контрагент, засягат на първо място вътрешни за концерна презастрахователни предприятия и търговски банки, с които съществуват дългогодишни партньорски отношения и в по-малка степен вътрешни за концерна банки и други дългогодишни презастрахователни партньори. Както външните търговски банки, така и външните презастрахователи разполагат с отлична кредитоспособност.

В областта на презастраховането се извършва широко разпределение между презастрахователните партньори, така че всеки отделен презастраховател да има дял не повече от 30% от общия портфейл.

При търговските банки също е налице разпределение между контрагентите; като краткосрочното инвестиране на ликвидни средства показва колебания във времето в зависимост от ликвидната необходимост и разполагаемост, както и от съответните банков условия. Дефинираните лимити по отношение на търговските банки се прилагат и за вътрешните за концерна банка и се съблюдават без изключение.

### **С.3.3 Намаляване на риска**

По отношение на риска от неплатежоспособност на контрагент не е предвидено прилагането на допълнителни техники за намаляване на риска извън вътрешните мерки за рисково редуциране като стриктен избор на презастрахователни партньори и търговски банки.

### С.3.4 Ликвиден риск по отношение на бъдещата печалба

Ликвидният риск по отношение на бъдещата печалба е разгледан в т. С.1.4 и не оказва въздействие върху риска от неплатежоспособност на контрагент.

### С.3.5 Рискава чувствителност

За оценяване на рисковата чувствителност спрямо риска от неплатежоспособност на контрагент ГРАВЕ разработва сценариен анализ за **пълна неплатежоспособност на съществен презастрахователен партньор** след кумулативно събитие в животозастраховането. В такъв случай ГРАВЕ трябва самостоятелно да осигури застрахователните плащания по засегнатите договори. Резултатите показват, че ГРАВЕ разполага с достатъчна ликвидност, за да гарантира съответните плащания при подобен сценарий.

Тъй като ГРАВЕ работи изключително с **търговски банки**, с които има дългогодишни партньорски отношения или са вътрешни за концерна, в тази област не са провеждани сценарийни анализи.

## С.4 Ликвиден риск

Ликвидният риск обозначава невъзможността на застрахователното или презастрахователното предприятие да реализира инвестициите и другите си активи, така че да покрие финансовите си задължения на техния падеж. Най-честите причини, които могат да доведат до ликвиден риск, са

- намаляване на пазарната стойност или възможността за реализиране на инвестиционните инструменти;
- непредвидено несъответствие в матуритета на инвестициите от активната страна и задълженията от пасивната страна на баланса;
- негативно развитие на финансовото състояние на предприятието или
- твърде нисък коефициент на ликвидност на предприятието.

### С.4.1 Рискава експозиция

Ликвидният риск по смисъла на горепосочената дефиниция не е отразен експлицитно сам по себе си в стандартната формула, но въпреки това оценката на ликвидния риск е от значение за процеса на управление на риска и процеса на СОРП. Преди всичко настъпването на значителен риск (напр. природна катастрофа) би могло да доведе до недостиг на ликвидност.

В ГРАВЕ се изготвя ежедневен отчет за паричните потоци. По този начин се гарантира, че и при краткосрочно неочаквани или непланирани плащания по щети или други изходящи парични потоци няма да се стигне до недостиг на ликвидност.

В случай, че възникне краткосрочна необходимост от налични средства и ликвидност, ГРАВЕ има възможност за краткосрочна (в рамките на един ден) продажба на ценни книги (с добър бонитет), за да генерира необходимите ликвидни средства.

По отношение на финансовите инвестиции по **застраховките живот, свързани с инвестиционен фонд**, се отделя особено внимание на ликвидността на съответните фондове.

ГРАВЕ гарантира, че всички фондове по застраховките живот, свързани с инвестиционен фонд, са достатъчно ликвидни в рамките на потенциално необходимия времеви период.

Поради горепосочените причини ликвидният риск се оценява като незначителен.

## С.4.2 Рискава концентрация

По отношение на ликвидния риск не е идентифицирана рискава концентрация.

## С.4.3 Намаляване на риска

Във връзка с ликвидния риск не е предвидено прилагането на техники за намаляване на риска извън вътрешните мерки за рисково редуциране като изготвяне на редовен отчет за паричните потоци и планиране на паричните потоци.

## С.4.4 Ликвиден риск по отношение на бъдещата печалба

Ликвидният риск по отношение на бъдещата печалба е разгледан в т. С.1.4.

## С.4.5 Рискава чувствителност

При ликвидния риск се наблюдава силна взаимнообвързаност с други рискове. Поради тази причина при разглеждането на други сценарии (като например природни катастрофи) е включено и оценяването на евентуално нарастване на необходимостта от ликвидност.

Наред с това се провеждат и стрес тестове (съществено нарастване на предсрочните прекратявания (откупи) в животозастраховането, неплатежоспособност на значим контрагент и т.н.) за анализ на ефектите на този риск върху общия рисков профил на Дружеството. На тази база се предприема сравнение между неочакваната необходимост от ликвидност и разполагаемите ликвидни резерви.

Никой от дефинираните сценарии не показва необходимост от допълнителни управленски действия.

## С.5 Оперативен риск

**Оперативен риск** е риск от загуба, който произтича от неадекватност или отказ / несработване на вътрешни процеси, служители, системи или от външни събития. Оперативният риск обхваща и правните рискове. Към типичните представители на оперативния риск се числят причините за прекъсване на дейността на предприятието поради напр. пожар, наводнение или срив в IT системите, които затрудняват или правят невъзможно безпрепятственото продължаване на дейността. Освен това тук се включват и щети, предизвикани от умишлена измама, грешки, допускани в ежедневните работни процеси и рискове, произтичащи от човешка грешка.

По правило оперативните рискове са по-трудни за идентифициране и оценяване в сравнение с другите рискове, поради което ГРАВЕ поставя специален акцент върху възможните им различни проявления и ги отчита в пълна степен.

### С.5.1 Рискава експозиция

Оперативният риск на ГРАВЕ се изчислява в съответствие със стандартната формула въз основа на получените брутни премии и възлиза на 7 % (2017: 8 %) от КИП.

Преди всичко в областта на оперативните рискове акцентът не е върху квантифицирането, а върху разработването на подходящи мерки за своевременно разпознаване на заплахите, както и върху предотвратяването и намаляването на техните последици (вж. т. С.5.3 Намаляване на риска).

ГРАВЕ има сключени договори за възлагане на изпълнението със своя едноличен собственик Грацер Векселзайтиге Ферзихерунг АГ по отношение на важни оперативни функции и дейности. Тези договори засягат областите ИТ, управление на инвестициите, администрация на презастраховането, вътрешен одит, актюерска функция.

По отношение на ИТ дейностите са дефинирани стриктни Service Level Agreements. Прилагат се съответните планове за действие при извънредни ситуации на Грацер Векселзайтиге Ферзихерунг АГ.

### **С.5.2 Рискава концентрация**

По отношение на оперативните рискове е налице възможна рискова концентрация в областта на възложените на Грацер Векселзайтиге Ферзихерунг АГ дейности (напр. в случай на срыв на ИТ системите). Противодействието на тези рискови концентрации се осъществява посредством подробни договори за възлагане на дейности на външни изпълнители и стриктни Service Level Agreements.

### **С.5.3 Намаляване на риска**

Посредством подходящи планове за действие при извънредни ситуации като напр. ИТ план за действие при извънредни ситуации, Business Continuity Plan и т.н. могат да бъдат ограничени потенциалните оперативни рискове.

В Грацер Векселзайтиге Ферзихерунг АГ управлението на извънредните ситуации в областта на ИТ е имплементирано от много години. От 2012г. е налице и сертифициране по TÜV на изчислителния център на Грацер Векселзайтиге Ферзихерунг АГ. По този начин се гарантира ефективното управление на персонала и кризисно управление при възникване на инцидент.

Друг централен фокус в управлението на извънредните ситуации в областта на ИТ е сигурността на ИТ-данните, за да се гарантира, че няма да се стигне до загуба или злоупотреба с критични данни. Поради тази причина е въведена постоянна система на гаранционно припокриване, така че при по-малки сривове на съответната ИТ система да се гарантира безпроблемно продължаване на дейността.

Планът за продължаване на дейността (Business Continuity Plan) на ГРАВЕ има за цел да се гарантира продължаването, респ. възстановяването на обичайната дейност на предприятието след инцидент.

В процеса на оценката на рисковете за 2018г. е извършен преглед и адаптиране на рисковия каталог и насоките за оценяване на ГРАВЕ Груп за целите на достатъчното отразяване и оценка на потенциалните въздействия на кибер рисковете. Допълнително, темата кибер рискове е подложена на проучване и анализ от отдел Управление на риска в сътрудничество с ИТ отдела на ГРАВЕ АГ под формата на анализи, респ. посредством анкети и чек листи, за да се гарантира, че на тези рискове може да се противодейства своевременно и ефективно.

След влизането в сила на Общия регламент за защита на личните данни на 25.05.2018г., в ГРАВЕ са предприети множество мерки за имплементиране на изискванията на Регламента, за да може да се гарантира във възможно най-висока степен защитата на личните данни и съблюдаването на правната уредба, свързана с тази защита. Сред най-важните от тях са актуализирането на Политиката за ИТ сигурност, адаптирането на формулярите на заявленията за застраховане, разработването на вътрешни правила за работа, предоставянето на информация и обучението на служителите, както и подготовката на писмени отговори за засегнатите лица. Номинирано е и длъжностно лице за защита на данните.

Други мерки за ограничаване на оперативните рискове са мерките за противодействие на измамите и добре функциониращата система за вътрешен контрол. Преди всичко в областите, които са свързани с плащания, в ГРАВЕ съществува стриктна вътрешна регулация и контролни процедури.

Ефективността на плановете за действие при извънредни ситуации се подлага на редовни проверки. Ефективността на системата за вътрешен контрол се проверява редовно от функцията за вътрешен одит в рамките на съответните одитни проверки.

Благодарение на имплементираните мерки за ограничаване на рисковете оперативните рискове в миналото не са оказвали съществено въздействие за ГРАВЕ.

#### **С.5.4 Ликвиден риск по отношение на бъдещата печалба**

Оперативните рискове не водят до риск по отношение на ликвидността.

#### **С.5.5 Рискова чувствителност**

За оценка на рисковата чувствителност на оперативните рискове на ГРАВЕ в рамките на плановете за действие при извънредни ситуации са дефинирани сценарии за съответно идентифицираните критични процеси.

Избрани са такива worst case сценарии, чието възникване изглежда реалистично за ГРАВЕ. Към възможните сценарии спадат срив на ИТ системата за по-продължителен период от време, както и невъзможност за достъп до административните помещения на Генералната дирекция (напр. вследствие на пожар). В рамките на съществуващите плановете за действие при извънредни ситуации се акцентира върху отчитането на възможните ефекти (напр. отсъствие на голям брой служители за продължителен период от време или ограничен достъп до административните помещения).

Адекватността на сценариите, както и на допусканията, на които са основани, се проверяват най-малко веднъж годишно заедно с плановете за действие при извънредни ситуации, а резултатите от тази проверка се отчитат по подходящ начин при оценката на рисковия капацитет.

### **С.6 Други съществени рискове**

ГРАВЕ идентифицира и наблюдава текущо и следните рискове:

- Стратегически рискове,
- Репутационни рискове,
- Риск, свързан с управлението на активите и пасивите.

Изброените рискове не се отчитат изрично в рамките на стандартната формула. В рамките на процеса на СОРП никой от тези рискове не е оценен като съществен.

Новонастъпилите рискове, както и измененията в рисковия профил на ГРАВЕ се установяват бързо благодарение на тримесечното докладване на настъпилите рискове от отговорниците по съответните рискове, респ. посредством ad hoc докладването на отговорниците по рисковете относно настъпили или потенциални рискове, което позволява своевременна реакция, в случай, че това е необходимо (напр. под формата на мерки за ограничаване на риска).

#### **С.6.1 Рискова експозиция**



Отделна количествена оценка на **стратегическите** или **репутационните рискове** е трудно да бъде направена, защото в повечето случаи те въздействат количествено на един или повече други рискови модули. Затова оценяването на тези рискове в ГРАВЕ става посредством експертни оценки. Касае се за несъществени рискове.

Оценката на **управлението на активите и пасивите** се осъществява в хода на стрес тестове (вж. т. С.2.5). Резултатите показват, че дори в екстремни сценарии на финансовия пазар ГРАВЕ разполага с достатъчно собствени средства.

### **С.6.2 Рисква концентрация**

В категорията „Други съществени рискове“ не се наблюдава рисква концентрация.

### **С.6.3 Намаляване на риска**

При стратегическите и репутационните рискове фокусът е върху намаляване на риска чрез планове за действие при извънредни ситуации и други мерки.

ГРАВЕ противодейства превантивно на **стратегическите рискове** посредством детайлен рисков анализ на стратегически релевантните бизнес решения.

Наблюдението на репутационния риск се осъществява чрез отразяване на най-важните процеси и свързаните с тях рискове в рамките на системата за вътрешен контрол, като с особено внимание се наблюдава взаимното му влияние с другите рискове, тъй като репутационният риск често е фактор за реализирането на други рискове. Възможни репутационни рискове (включително конкретни отделни случаи) се дискутират в рамките на заседанията на УС и Комитета за управление. Освен това, в плановете за действие при извънредни ситуации са описани специални мерки за противодействие в областта на комуникацията навън и други методи за действие при настъпване на извънредна ситуация.

### **С.6.4 Ликвиден риск по отношение на бъдещата печалба**

Рисковете в рамките на категорията „Други съществени рискове“ не водят до ликвиден риск.

### **С.6.5 Рисква чувствителност**

Преди приемането на стратегически решения от съществено значение винаги се провеждат подходящи сценарийни калкулации.

## **С.7 Друга информация**

Всички съществени данни относно рисковия профил на ГРАВЕ са представени в предходното изложение.



## D. ОЦЕНКА ЗА ЦЕЛИТЕ НА ПЛАТЕЖОСПОСОБНОСТТА

Оценката на активите и пасивите в баланса за целите на платежоспособността се основава на икономическата стойност (пазарнобазирана оценка). Делегираният регламент 2015/35, приет в допълнение на Директивата Платежоспособност II (чл. 9, ал. 1 и 2), предвижда, че, доколкото не е регламентирано друго, активите и пасивите се признават съгласно международните счетоводни стандарти. Това означава, че по принцип, доколкото не са налице други разпоредби, икономическата стойност съответства на пазарната стойност съобразно приетата от ЕС версия на МСФО.

Съгласно чл. 152, ал. 1 от КЗ 2016, застрахователните и презастрахователните предприятия следва да оценяват своите активи и пасиви с цел определяне на стойностите в икономическия баланс, както следва:

**Активите** се оценяват на стойност, за която те могат да бъдат заменени в сделка при справедливи пазарни условия между независими, осведомени и желаещи страни

**Пасивите** се оценяват на стойност, за която те могат да бъдат прехвърлени или уредени в сделка при справедливи пазарни условия между независими, осведомени и желаещи страни.

Оценката на активите и пасивите на ГРАВЕ се основава на принципа на действащо предприятие съгл. чл. 7 от Делегирания регламент (ЕС) 2015/35. Изчисляването на техническите резерви се осъществява в съответствие с предписанията за техническите резерви (чл. 76 до 86 от Директивата Платежоспособност II 2009/138/ЕО).

По-долу е представен пазарният баланс на ГРАВЕ към 31.12.2018 според образец за количествено отчитане S.02.01. Отразени са само класове активи и пасиви, които се използват в образците по Платежоспособност II и отговарят на техническите стандарти за приложение в зависимост от процедурите, форматите и образците за отчитане на платежоспособността и финансовото състояние.

В раздели D.1 и D.3 са разяснени основите, методите и основните допускания, на които се базират оценките на активите и пасивите за целите на Платежоспособността. Освен това за тези позиции са представени качествени и количествени разяснения, както и съществените разлики в процедурите, методите и основните допускания за оценяването за целите на Платежоспособността и по МСФО. В образец S.02.01 цитираните стойности по МСФО отговарят на тези по счетоводни отчети.

## S.02.01.01 Счетоводен баланс

		Стойност по "Платежеспособност II" 31.12.2018 хиляди лева	Стойност по "Платежеспособност II" 31.12.2017 хиляди лева
		C0010	C0010
<b>Активи</b>			
Отсрочени данъчни активи	R0040	938	510
Недвижима собственост, машини и съоръжения, притежавани за собствено ползване	R0060	637	601
<b>Инвестиции (различни от активи, държани за обвързаните с дялове в инвестиционен фонд договори)</b>	<b>R0070</b>	<b>207 651</b>	<b>197 833</b>
Недвижима собственост (различна от тази за собствено ползване)	R0080	4 942	5 224
Дялови участия в свързани предприятия, включително участия	R0090		
Капиталови инструменти	R0100		
<i>Капиталови инструменти - които се търгуват на фондова борса</i>	R0110		
<i>Капиталови инструменти - които не се търгуват на фондова борса</i>	R0120		
Облигации	R0130	177 566	171 786
<i>Държавни облигации</i>	R0140	146 312	141 947
<i>Корпоративни облигации</i>	R0150	31 254	29 839
<i>Структурирани облигации</i>	R0160		
Предприятия за колективно инвестиране	R0180	25 142	20 823
Депозити, различни от парични еквиваленти	R0200		
<b>Активи, държани за обвързани с индекс и с дялове в инвестиционен фонд договори</b>	<b>R0220</b>	<b>10 338</b>	<b>9 700</b>
<b>Заеми и ипотечи</b>	<b>R0230</b>	<b>413</b>	<b>432</b>
Заеми по полици	R0240	355	369
Заеми и ипотечи за физически лица	R0250	58	63
Други заеми и ипотечи	R0260		
<b>Презастрахователни възстановявания по силата на:</b>	<b>R0270</b>	<b>-2 489</b>	<b>-3 084</b>
Общо застраховане и здравно застраховане, подобно на общото застраховане	R0280		
<i>Общо застраховане, с изключение на здравно застраховане</i>	R0290		
<i>Здравно застраховане, подобно на общото застраховане</i>	R0300		
Животозастраховане и здравно застраховане, подобно на животозастраховането, с изключение на здравно застраховане и застраховане, обвързано с индекс и с дялове в инвестиционен фонд	R0310	-2 490	-3 063
<i>Здравно застраховане, подобно на животозастраховането</i>	R0320	-223	-125
<i>Животозастраховане, с изключение на здравно застраховане и застраховане, обвързано с индекс и с дялове в инвестиционен фонд</i>	R0330	-2 267	-2 938
Животозастраховане, обвързано с индекс и с дялове в инвестиционен фонд	R0340	2	-21
<b>Депозити към цеденти</b>	<b>R0350</b>		
<b>Застрахователни вземания и вземания от посредници</b>	<b>R0360</b>	<b>950</b>	<b>1 078</b>
<b>Презастрахователни вземания</b>	<b>R0370</b>		
<b>Вземания (търговски, не застрахователни)</b>	<b>R0380</b>	<b>1 944</b>	<b>1 331</b>
<b>Парични средства и парични еквиваленти</b>	<b>R0410</b>	<b>1 458</b>	<b>1 673</b>
<b>Всички други активи, които не са посочени другаде</b>	<b>R0420</b>	<b>31</b>	<b>35</b>
<b>Общо активи</b>	<b>R0500</b>	<b>221 872</b>	<b>210 109</b>

	Стойност по	
	"Платежоспособност II" 31.12.2018 хиляди лева	"Платежоспособност II" 31.12.2017 хиляди лева
Пасиви	C0010	C0010
<b>Технически резерви - общо застраховане</b>	<b>R0510</b>	
Технически резерви - общо застраховане (с изключение на здравно застраховане)	R0520	
<i>Най-добра прогнозна оценка</i>	R0540	
<i>Добавка за риск</i>	R0550	
Технически резерви - здравно застраховане (подобно на общото застраховане)	R0560	
<i>Най-добра прогнозна оценка</i>	R0580	
<i>Добавка за риск</i>	R0590	
<b>Технически резерви - животозастраховане (с изключение на застраховане, обвързано с индекс и с дялове в инвестиционен фонд)</b>	<b>R0600</b>	<b>166 938</b>
Технически резерви - здравно застраховане (подобно на животозастраховането)	R0610	-689
<i>Най-добра прогнозна оценка</i>	R0630	
<i>Добавка за риск</i>	R0640	
Технически резерви - животозастраховане (с изключение на здравно застраховане и застраховане, обвързано с индекс и с дялове в инвестиционен фонд)	R0650	167 627
<i>Най-добра прогнозна оценка</i>	R0670	
<i>Добавка за риск</i>	R0680	
<b>Технически резерви - застраховане, обвързано с индекс и с дялове в инвестиционен фонд</b>	<b>R0690</b>	<b>11 271</b>
<i>Най-добра прогнозна оценка</i>	R0710	
<i>Добавка за риск</i>	R0720	
<b>Условни пасиви</b>	<b>R0740</b>	
Резерви, различни от технически резерви	R0750	109
Задължения по пенсионни обезщетения	R0760	
Депозити от презастрахователи	R0770	63
Отсрочени данъчни пасиви	R0780	191
Дългове към кредитни институции	R0800	
Финансови пасиви, различни от дългове към кредитни институции	R0810	0
Застрахователни задължения и задължения към посредници	R0820	3 870
Презастрахователни задължения	R0830	420
Задължения (търговски, не застрахователни)	R0840	1 608
Всички други пасиви, които не са посочени другаде	R0880	
Общо пасиви	R0900	184 470
Превишение на активите над пасивите	R1000	37 402
		141 909
		-871
		142 780
		8 765
		108
		41
		298
		3 678
		444
		1 653
		156 896
		53 212

Таблица 11: S.02.01.01 в хил. лева

## D.1 Активи

### D.1.1 Разяснение на оценъчните разлики по класове активи

#### D.1.1.1 Нематериални активи

Към момента няма отразена възмездно придобита положителна репутация или отсрочени разходи по придобиване нито в годишните счетоводни отчети в съответствие със ЗС/МСФО, нито в икономическия баланс на ГРАВЕ.

Другите нематериални активи в икономическия баланс към 31.12.2018г., както и в предходния период, са със стойност нула. Със същата стойност е позицията и в годишния отчет по ЗС/МСФО.

Повече разяснения във връзка с оценката на тази позиция се съдържат в т. D.1.2.1.

#### D.1.1.2 Отсрочени данъчни активи

Отсроченият данъчен актив в икономическия баланс към 31.12.2018г. е в размер на 938 хил. лева. За сравнение, нетният размер на отсрочения данък по задължителните счетоводни отчети е 493 хил. лева.

Повече разяснения във връзка с оценката на тази позиция се съдържат в т. D.1.2.3.

### **D.1.1.3 Земи, сгради и оборудване**

Като подход за оценка за целите на икономическия баланс се прилага справедливата стойност на земите и сградите, посочена в приложението към годишния отчет по ЗС/МСФО. Определянето на справедливите стойности за целите на икономическия баланс е представено в раздел D.4.3.

Земите се оценяват в баланса по МСФО със стойността на разходите за придобиване, строежите (сгради) със стойността на разходите за придобиване или построяване, намалена с направените амортизационни отчисления.

Преоценки са необходими при значителни изменения на пазара, респ. промени при допусканията, стоящи в основата на оценката.

Към оборудването спадат по-специално производствените инсталации и търговско оборудване, подлежащите на капитализиране разходи за наети офиси и търговски помещения, включително подлежащи на възстановяване наемни вноски. При оборудването стойността от икономическия баланс съответства на отчетната стойност от годишния отчет по МСФО.

#### **D.1.1.3.1 Земи, сгради и оборудване за собствено ползване**

Стойността на позицията в икономическия баланс към 31.12.2018г. е 637 хил. лева. Съгласно задължителните счетоводни отчети към същата дата стойността е 161 хил. лева.

#### **D.1.1.3.2 Земи и сгради, държани с инвестиционна цел**

Към 31.12.2018г. стойността на позицията Земи и сгради, държани с инвестиционна цел, в икономическия баланс възлиза на 4 942 хил. лева. Същата позиция в задължителните счетоводни отчети по МСФ е в размер на 4 326 хил. лева.

### **D.1.1.4 Акции, облигации, дялове в инвестиционни фондове (с изключение на свързани с инвестиционен фонд застраховки)**

За целите на баланса по ЗС/МСФО оценката на акции, ценни книжа за участие в капитала и допълнителния капитал и други ценни книжа с плаваща лихва, облигации и безналични ценни книжа, както и дялове в инвестиционни фондове, които не са в рамките на застраховки Живот, свързани с инвестиционен фонд, се извършва по пазарна стойност.

Икономическата стойност на тези активи съответства на справедливата стойност на актива към датата на оценката. За определяне на справедливата стойност се прилага дефинираната в т. D.1.2.2 йерархия на оценяване.

Справедливата стойност на акции, дялове в инвестиционни фондове, които не са в рамките на застраховки Живот, свързани с инвестиционен фонд, и други ценни книжа с плаваща лихва, както и тази на облигации и други ценни книжа с фиксирана лихва, съответства на отчетната стойност, респ. на борсовата или пазарната цена, която е по-висока от отчетната стойност.

Към 31.12.2018г. стойността в икономическия баланс съответства на отчетната стойност от баланса по ЗС/МСФО.

### **D.1.1.5 Структурирани ценни книжа**

Структурираните ценни книжа включват позиции, чиято сума за обратно изкупуване зависи от курсовата стойност на дефинирани базисни инвестиции и за това се оценяват с актуалната пазарна стойност на тези позиции.

При структурираните ценни книжа справедливата стойност се определя от пазарната цена, респ. борсовия курс на признат и ликвиден пазар, от оценка в Bloomberg, направена от отдел Управление на инвестициите с функцията SWPM (Swap-Manager), респ. от отчетната стойност.

Към 31.12.2018г. структурираната ценна книга, която ГРАВЕ притежава, е отразена при корпоративните ценни книжа със стойност 675 хил. лв.

#### **D.1.1.6 Инвестиции по застраховки Живот, свързани с инвестиционен фонд**

Оценката на инвестициите по застраховки, свързани с инвестиционен фонд, се извършва по пазарни стойности. По отношение на правилата за оценка в съответствие с баланса за целите на платежоспособността, не се наблюдават разлики в оценката в сравнение с локалните отчети.

Съответните лихви по инвестициите по застраховки Живот, свързани с инвестиционен фонд (Assets held for unit-linked funds), се включват в тази позиция на икономическия баланс за целите на изчисляването на капиталовото изискване за платежоспособност съобразно тяхното икономическо съдържание.

Инвестициите по застраховки Живот, свързани с инвестиционен фонд, включително банковите авоари, зачислени за такива застраховки, към 31.12.2018г. възлизат на 10 338 хил. лева както в икономическия баланс, така и в баланса по ЗС/МСФО.

#### **D.1.1.7 Деривативни финансови инструменти**

Както в годишните счетоводни отчети по ЗС/МСФО към 31.12.2018г., така и в икономическия баланс към 31.12.2018г. не са налице притежавани от ГРАВЕ самостоятелни отворени деривативни финансови инструменти.

Както беше посочено в т. С.2.1, деривативни финансови инструменти се използват в рамките на инвестиционните фондове, доколкото това води до оптимизиране/подобряване на резултата от инвестициите.

#### **D.1.1.8 Срочни депозити**

Към датата на изготвяне на баланса ГРАВЕ няма срочни депозити.

#### **D.1.1.9 Други инвестиции**

Към датата на изготвяне на баланса ГРАВЕ няма други инвестиции.

#### **D.1.1.10 Заеми и заеми, обезпечени с ипотека**

Оценяването на заеми, ипотечни заеми и предоставени заеми срещу полица става по отчетна стойност. Стойността в икономическия баланс съответства на отчетната стойност от баланса по ЗС/МСФО.

#### **D.1.1.11 Подлежащи на възстановяване суми от презастрахователни договори**

Информация за тези вземания се съдържа в т. D.2.1.3. За оценката по ЗС/МСФО се използва отчетната стойност на договорните вземания срещу презастрахователи.

Подлежащите на възстановяване суми по презастрахователни договори в икономическия баланс възлизат на – 2 489 хил. лева към 31.12.2018г.. За сравнение, възстановимите суми по

презастрахователни договори в годишния отчет по ЗС/МСФО към 31.12.2018г. са в размер на 773 хил. лева.

#### **D.1.1.12 Вземания от застрахователни операции и посредници**

В рамките на тази позиция се отчитат вземания от застраховащи лица и вземания от застрахователни посредници.

Оценката на вземанията в баланса за целите на платежоспособността се извършва по икономическа стойност. Приема се, че всички вземания са със срок до 12 месеца. Оценяването на тези краткосрочни вземания се осъществява по номинална стойност с приспадане на предприетите корекции на стойността на базата на отделни позиции и паушално.

За целите на икономическия баланс се извършва преоценка на вземанията от застраховащите лица, в резултат на което разликата между баланса по Платежоспособност II и баланса по МСФО е 424 хил. лева.

#### **D.1.1.13 Вземания (търговски, различни от застрахователни операции)**

Позицията включва основно вземания от свързани лица, както и вземания от доставчици, данъчни и осигурителни вземания.

Вземанията (търговски, различни от застрахователни операции) към 31.12.2018г. са в размер на 1 944 хил. лева както в икономическия баланс, така и в годишния отчет по ЗС/МСФО.

#### **D.1.1.14 Парични средства и еквиваленти**

Позицията обхваща местни парични средства и депозити в кредитни институции. Чуждестранни парични средства (валута), както и депозити в кредитни институции, деноминирани в чужда валута, се преизчисляват по референтния курс на БНБ към датата на изготвяне на баланса.

За целите на локалния годишен отчет паричните средства се оценяват по номинална стойност. Тази стойност съответства на настоящата стойност по международните счетоводни стандарти. Поради тази причина няма разлики в стойността, посочена в икономическия баланс и отчетната стойност в годишния отчет в съответствие със ЗС/МСФО.

Към 31.12.2018г. паричните средства и паричните еквиваленти в икономическия баланс и по годишния отчет в съответствие със ЗС/МСФО са в размер на 1 458 хил. лева. Като в отчета по МСФО 42 хил.лв. са представени като Парични средства, а в икономическия баланс тези средства са част от Инвестициите по застраховки живот свързани с инвестиционен фонд.

#### **D.1.1.15 Други активи, непосочени другаде**

Тази позиция включва начислените приходи и разходи за бъдещи периоди. Оценката на другите активи в икономическия баланс отговаря на пазарната стойност. Отчетната стойност по икономическия баланс поради съображения за пропорционалност съответства на отчетната стойност от годишния отчет по ЗС/МСФО и към 31.12.2018г. възлиза на 31 хил. лева (2017: 35 хил. лева). Начислените лихви на ценните книжа са включени и отразени в стойността на съответните активи, както в икономическия баланс, така и в годишния отчет в съответствие със ЗС/МСФО.

## **D.1.2 Принципи на оценяване съгласно Платежоспособност II**

### **D.1.2.1 Нематериални активи**

В годишния отчет в съответствие със ЗС/МСФО нематериалните активи се представят по цена на придобиване, намалена с начислената амортизация и загуби от обезценка. В икономическия отчет нематериалните активи са със стойност 0 (нула), тъй като според чл. 10, ал. 2 от Делегирания Регламент (ЕС) 2015/35 няма пазарна цена на активен пазар за подобни активи.

### **D.1.2.2 Модел за оценка на финансови активи**

Справедливата стойност на акции, дялове в инвестиционни фондове, които не са в рамките на застраховки Живот, свързани с инвестиционен фонд, и други ценни книжа с плаваща лихва, както и тази на облигации и други ценни книжа с фиксирана лихва, съответства на пазарната цена. Тя се изчислява съгласно следната йерархия:

#### **D.1.2.2.1 Цени, котиран на активен пазар (ниво I)**

Финансовите активи се оценяват посредством пазарните цени, на които са котиран идентични активи на активните пазари.

#### **Дефиниция за активен пазар**

Като активен се определя пазар, на който се осъществяват сделки с активи с достатъчна честота и обем, така че е постоянно достъпна информация за цените. В случай, че даден финансов инструмент е търгуван на признат пазар/борса, той се определя като котиран финансов инструмент. Наличието на редовни транзакции между независими контрагенти не е необходимо условие, но по правило ниският обем на търговията, малкият брой транзакции, както и разширяването на маржа купува-продава (спред) са показатели за липса на активен пазар.

Друга характеристика на ликвидността е размерът на емисията. Като правило се приема, че при настоящите пазарни условия бенчмарк емисии (с размер над 500 млн. евро) могат да се разглеждат като ликвидни.

При оценката ГРАВЕ принципно приема, че във всяка държава, съответните държавни облигации в местна валута могат да бъдат разглеждани като ликвидни.

#### **Курсови източници за определяне на котиран пазарни цени**

Курсовите източници за определяне на пазарните цени се установяват от отдел Управление на инвестициите, пренасят се в системите за управление на инвестициите и се актуализират текущо.

Ценни книги, за които са на разположение котировки от информационната система Bloomberg, се оценяват по съответните цени, ако последните са ликвидни пазарни цени.

#### **D.1.2.2.2 Процедура за оценка, базирана на наблюдаеми пазарни данни (ниво II)**

В случай, че не е налице борсова котировка или поради ограничената си дейност пазарът не може да бъде считан за активен, за определяне на справедливата стойност на ценна книга се използват пазарните цени на сравними ценни книги.

#### **D.1.2.2.3 Моделно оценяване (ниво III)**

В случаите, когато не са налични нито котиран на активен пазар цени (ниво I), нито наблюдаеми пазарни данни (ниво II), за определяне на справедливата стойност на ценните книги се прилагат модели за оценка, основаващи се на допускания и прогнози.

ГРАВЕ използва процедури за оценяване, които са подходящи при съответните обстоятелства и за които има на разположение достатъчно данни за изчисляване на справедлива стойност, като в съответствие с МСФО 13 използването на относими наблюдаеми входящи данни се максимизира, а това на ненаблюдаеми входящи данни се минимизира.

Доколкото най-важните параметри на модела (като напр. сročна структура на лихвения процент, кредитен спред...) са наблюдаеми на пазара, подлежащата на оценка ценна книга се оценява на базата на тези методи.

Целта при използването на определена процедура за оценяване е да се определи цената, по която би могла да се осъществи стандартна сделка между независими участници на пазара, в хода на която се продава актив или се прехвърля задължение при актуалните пазарни условия в деня на оценката.

Следните три оценъчни подхода съответстват на чл. 10, ал. 7 от Делегирания Регламент (ЕС) 2015/35:

- **пазарно-базиран подход** – използва цени и друга релевантна информация, произтичаща от пазарни сделки с идентични или сравними активи, пасиви или групи от активи и пасиви (напр. предприятие)
- **разходно-базиран подход** – отразява сумата, която би била необходима в момента за заместване на обслужващия капацитет на актива (актуална възстановителна стойност)
- **приходно-базиран подход** – преобразува бъдещи суми (парични потоци или приходи и разходи) в единна актуална (дисконтирана) сума, която отразява настоящите пазарни очаквания по отношение на тези бъдещи суми (метод на настоящата стойност)

Ненаблюдаеми входящи данни се използват за изчисляване на справедливата стойност само доколкото не са на разположение релевантни наблюдаеми входящи данни. Дружеството разработва ненаблюдаемите входящи данни като използва възможно най-ефикасно наличната информация, което може да включва и собствени данни. В процеса на оценяване трябва да се вземе предвид цялата налична информация за допусканията, които са направени от участниците на пазара. Ако се използват ненаблюдаеми входящи данни, данните на дружеството трябва бъдат съответно коригирани.

#### **D.1.2.2.4 Обезценка на финансови активи**

ГРАВЕ проверява най-малко в края на всеки отчетен период дали има обективни причини за обезценка на активи. Необходимостта от специфична обезценка се преценява по отношение на всички активи. Индикации за обезценка могат да бъдат: забавяне на плащанията, неуспешни мерки за оздравяване, заплашваща неплатежоспособност или свръхзадължнялост, отлагане или отказ за изпълнение на задължения от длъжника, респ. откриване на производство по несъстоятелност.

#### **D.1.2.3 Отсрочени данъци**

Отсрочените данъци в икономическия баланс отговарят на очакваните бъдещи постъпления от данъчен кредит (отсрочени данъчни активи) и данъчни плащания (отсрочени данъчни пасиви). Оценката на отсрочените данъци се основава на разликите между икономическата стойност на всеки отделен актив и всеки отделен пасив в икономическия баланс и в данъчния баланс. Така определените временни разлики се умножават с приложимата за предприятието данъчна ставка. Отсрочените данъчни активи не се дисконтират. В съответствие с МСС 12 постоянните разлики не пораждаат отсрочени данъчни активи или пасиви и поради тази причина не се отразяват в икономическия баланс.



Отсрочените данъчни активи се записват с положителна стойност само когато съществува вероятност да бъде реализирана бъдеща облагаема печалба, срещу която да може да се усвои отсроченият данъчен актив, като се вземат предвид всички правни или регулаторни изисквания относно сроковете за пренос на неизползвани данъчни кредити или пренос на неизползвани данъчни загуби.

В България в случай на пренос на неизползвани данъчна загуба, същата задължително се пренася до изчерпването ѝ през следващите 5 години.

В икономическия баланс активът по отсрочени данъци се показва в позиция „Отсрочени данъчни активи“, а пасивният отсрочен данък – в позиция „Пасив по отсрочени данъци“. В икономическия баланс не се извършва компенсирание на отсрочения данъчен актив с отсрочения данъчен пасив.

Размерът на отсрочения данък в икономическия отчет и в годишния отчет в съответствие със ЗС/МСФО е 10%.

Граве България прилага Корекция за способността на отсрочените данъци да покриват загуби.

Съгласно чл. 207 от Делегиран регламент (ЕС) 2015/35 на Комисията от 10 октомври 2014 година за допълнение на Директива 2009/138/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно започването и упражняването на застрахователна и презастрахователна дейност (Платежоспособност II):

1. Корекцията за способността на отсрочените данъци да покриват загуби е равна на промяната в стойността на отсрочените данъци на застрахователните и презастрахователните предприятия, която би възникнала в резултат на непосредствена загуба на сума, която е равна на сбора от:

а) основното капиталово изискване за платежоспособност, посочено в член 103, буква а) от Директива 2009/138/ЕО;

б) посочената в член 206 от настоящия регламент корекция за способността на техническите резерви да покриват загуби;

в) капиталовото изискване за операционен риск, посочено в член 103, буква б) от Директива 2009/138/ЕО.

2. За целите на параграф 1 отсрочените данъци се оценяват в съответствие с член 15. Когато загубата по параграф 1 би довела до увеличение на отсрочените данъчни активи, застрахователните и презастрахователните предприятия не могат да използват това увеличение за целите на корекцията, освен ако те са в състояние да докажат, че бъдещите печалби ще бъдат на разположение в съответствие с член 15, параграф 3, като се вземе предвид обемът на загубите по параграф 1 и тяхното въздействие върху настоящото и бъдещото финансово състояние на предприятието.

3. За целите на параграф 1 намалението на отсрочените данъчни пасиви или увеличението на отсрочените данъчни активи води до отрицателна корекция за способността на отсрочените данъци да покриват загуби.

4. Когато изчисляването на корекцията в съответствие с параграф 1 води до положителна промяна в отсрочените данъци, корекцията е равна на нула.

Временните разлики в текущата година произтичат основно от инвестициите (без такива по застраховки Живот, свързани с инвестиционен фонд), от техническите резерви както и от подлежащите на възстановяване суми от презастрахователни договори.

	Нетна сума по икономическия баланс	Нетна сума по счетоводния баланс
	31.12.2018	31.12.2018
	хил. лева	хил. лева

<b>Отсрочен данък, начислен върху:</b>		
Инвестиции (с изключение на такива по застраховки Живот, свързани с инвестиционен фонд)	-55	
Подлежащи на възстановяване суми по презастрахователни договори	163	
Технически резерви (с изключение на такива по застраховки Живот, свързани с инвестиционен фонд)	565	
Технически резерви по застраховки Живот, свързани с инвестиционен фонд	53	
Други	21	493
<b>Нетен отсрочен данък</b>	<b>747</b>	<b>493</b>

Таблица 12: Отсрочен данък.

## D.2 Технически резерви

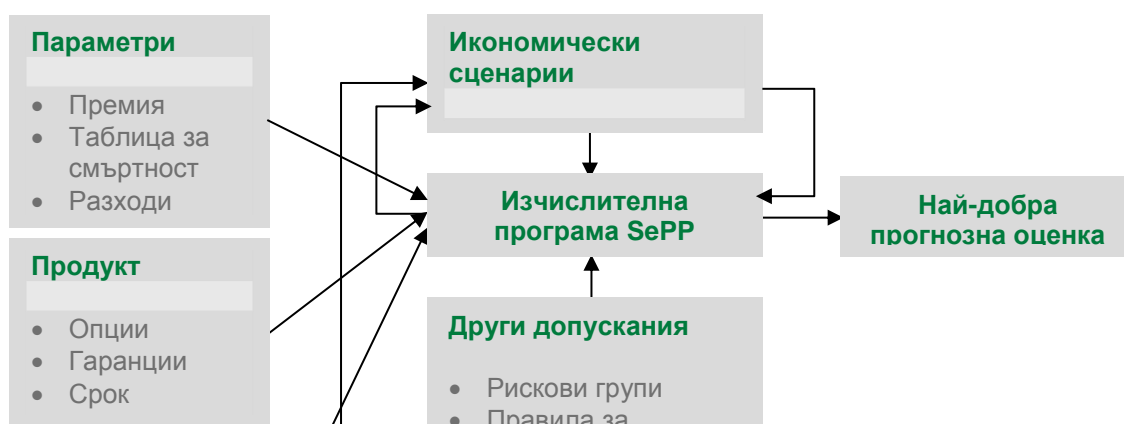
### D.2.1.1 Най-добра прогнозна оценка

Поради дългите срокове на договорите и свързаната с това зависимост от капиталовия пазар, най-добрата прогнозна оценка в животозастраховането може да бъде определена само с помощта на симулационни калкулации. На първо място се извличат данни относно актуалното състояние на всички животозастрахователни договори. За изчисляването на пазарна стойност вместо основите за изчисляване от първи ред (като таблици за смъртност или техническа лихва) с включени гаранции, се използват основи за изчисляване от втори ред, които не съдържат надбавки за сигурност.

След това за всеки договор се отразяват уговорените при сключването му тарифни параметри като техническа лихва и участие в резултата, както и основите за изчисляване, на които се базира. За определяне на резервите за бъдещо участие в печалбата (FDB) се осъществява стохастично моделиране на бъдещите приходи от инвестиции. С помощта на тези нови целеви стойности, заедно с активната страна в сценариен генератор се симулират икономически сценарии, които в зависимост от симулираното икономическо развитие на отчета за печалбите и загубите и правилото за управление водят до различни изплащания на участие в резултата. Средноаритметичната на настоящите стойности на всички сценарии представлява най-добрата прогнозна оценка.

Правилата за управление, които съответстват на актуалната търговска практика и стратегия, определят последователното разпределяне и финансиране на излишъците за застрахованите лица. По този начин се определя дългосрочното развитие на най-добрата прогнозна оценка в животозастраховането. Калкулациите на най-добрата прогнозна оценка се осъществяват в симулационния изчислителен софтуер Sec Profit Plus (SePP).

**Схематично представяне на изчисляването на най-добрата прогнозна оценка в животозастраховането в съответствие с Платежоспособност II:**



### **D.2.1.2 Стойност на техническите резерви по линии бизнес (LOBs)**

Съгласно режима Платежоспособност II техническите резерви се състоят от най-добра прогнозна оценка и добавка за риск.

Адекватното тарифиране в комбинация с годишни плащания води до негативни премийни резерви. Това означава, че в тези случаи ГРАВЕ разполага с печеливши линии бизнес. Тъй като премийните резерви трябва да отразяват, освен разходите за регулиране на щети, допълнително и бъдещите разходи за пряката дейност, при определени линии бизнес може да се стигне и до позитивно салдо, което означава, че прогнозираните бъдещи разходи превишават намаляващите премийни приходи. В много случаи това става в резултат от плащанията за презастраховане.

### **D.2.1.3 Изменения на използваните при изчисленията допускания**

През изминалия отчетен период продължи процеса на развитие и усъвършенстване на изчислителния софтуер SePP. Същевременно текущо бяха имплементирани подобрения по отношение на обработването на входящите данни. В тази връзка следва да се отбележат следните изменения:

Изменения в **програмата**:

- Преминаване към нов език на програмиране (Python)
- По-прецизно отграничаване на тарифите за трайна неработоспособност при програмирането
- Имплементиране на разходи за управление на инвестициите
- Разпределение на свободния излишък от средства и пропорционалните скрити резерви към застрахованите лица в края на симулационния процес

Изменения при **обработката на данни за активите**:

- Добавяне на разходите за управление на инвестициите
- Отчитане на периодичността на олихвяване при купонните плащания
- По-стабилно калкулиране на доходността за много кратки матуритети

Изменения по отношение на **входящите данни**:

- Ново моделиране на таблиците за смъртност от втори ред
- Ново моделиране на вероятностите за предсрочно прекратяване и за преобразуване на договорите в безпремийни
- Ново моделиране на разходните фактори
- Калкулация на ниво индивидуален договор във връзка с презастрахователните премии и плащания
- Отчитане на очакваните презастрахователни комисионни и дялове от печалбата
- Добавяне на допълнителни видове комисионни

Като безрискова срочна структура на лихвения процент се прилага актуалната към балансовата отчетна дата предоставена от ЕЮРА крива. Тя също оказва силно въздействие върху размера на техническите резерви.

Сметните основи от втори ред се изчисляват с помощта на актюерски методи на базата на вътрешни за предприятието данни.

#### **D.2.1.4 Описание на подлежащите на възстановяване суми от презастрахователни договори (Reinsurance Recoverables):**

**Подлежащите на възстановяване суми от презастрахователни договори**, отнасящи се за **пренос-премийния резерв**, се получават като **разлика между brutния и нетния резултат**. Това е дялът, който ГРАВЕ плаща на презастрахователя. В много случаи този дял е за сметка на предприятието, тъй като презастраховането в този смисъл също е застраховка, за чието застрахователно покритие се дължи премия.

Изчисляването на пазарната стойност на техническите резерви се прави поотделно със и без да се вземе в предвид презастраховането, за да могат да се определят подлежащите на възстановяване суми от презастрахователните договори.

#### **D.2.1.5 Описание на нивото на несигурност**

При описанието на нивото на несигурност на най-добрата прогнозна оценка следва да се прави разграничение между двете компоненти (детерминистична и симулационна), тъй като при изчисляването им се използват различни основни влияещи променливи.

Детерминистичната най-добра прогнозна оценка се изчислява въз основа на следните три основни променливи:

1. Договорни парични потоци,
2. Коефициенти на дисконтиране и
3. Вероятности.

Докато договорните парични потоци (с изключение на стохастичните разпределяния на доходност, които се определят в симулационната част) са определени напълно от вида на договорните споразумения, оценката на дисконтовите фактори се влияе в значителна степен от зададената от ЕЮРА безрискова лихвена крива. За да може да се оцени тази несигурност, наред с двата лихвени шока на КИП-сценариите и сценариите на различни стрес-тестове, редовно се разработват собствени сценарии, които се изчисляват в хода на СОРП. Допълнително, при определянето на настоящата стойност на опциите и гаранциите, се взема предвид вътрешно присъщият специфичен лихвен риск (това е онази част от риска, която може да се минимизира посредством рискова диверсификация). Изходната ситуация при вероятностите от 2. ред е подобна, но при третирането ѝ има съществени разлики. Вероятностите се оценяват вътрешно за фирмата с помощта на математически и статистически методи, поради което са изложени на риск от изкривяване на стойностите, на различни рискове от изменения, както и на специфични рискове. Различни ефекти от възможно изкривяване на оценките се квантифицират посредством използваните за калкулиране на КИП и СОРП сценарии. Поради тази причина, от методическа гледна точка по подразбиране се приема, че чрез прилагането на таблици за смъртност, предсрочно прекратяване и преобразуване на договорите в безпремийни като основи за изчисление от 2. ред, настоящата стойност на очакваните парични потоци по същество съответства на очакваната стойност на стохастичните настоящи стойности (по отношение на смъртност и предсрочни прекратявания).

В допълнение към разяснените по-горе допускания, симулационната част на най-добрата прогнозна оценка зависи и от финансовия резултат, правилата за управление и от вида на симулационните

икономически сценарии (Economic Scenario Generator (ESG)). Поради изискването за пазарна съгласуваност, възможността за колебания е изключително ограничена, доколкото рисковите стойности на моделираните активи съответстват на действителността. Сходни съображения се прилагат при конструирането на лихвени криви посредством Libor Market Model (LLM). Формулировката на правилата за управление в най-голяма степен влияе върху резултата, тъй като кумулираният ефект от бъдещите действия и бездействия оказва значително въздействие върху настоящата стойност на паричните потоци на печалбата. Поради тази причина се разработват (реалистични) модификации на правилата за управление и се представя съответното изменение на най-добрата прогнозна оценка.

## D.2.1.6 Количествено и качествено обяснение на оценъчните разлики по линии бизнес, разлики между използваните основи, методи и допускания

Разликите спрямо отчетните стойности, представени в следващата таблица, произтичат от пазарно съгласуваното оценяване на резервите съгласно режима Платежоспособност II по общоприетите счетоводни принципи (= отчетна стойност съгласно ЗС/МСФО) и според принципа на справедливата стойност (= пазарна стойност).

Бизнес линия	Вид застраховка Живот	Данни по икономическия баланс	Данни по счетоводния баланс	Данни по икономическия баланс	Данни по счетоводния баланс
		31.12.2018 хил. лева	31.12.2018 хил. лева	31.12.2017 хил. лева	31.12.2017 хил. лева
30	Застраховка "Живот" с участие в резултата	167 627	155 512	142 780	139 724
31	Застраховка "Живот", свързана с инвестиционен фонд	11 271	10 215	8 765	9 582
29	Здравна застраховка, подобна на Животозастраховането	-689	125	-871	117
	Включено презастраховане	2 489	-773	3 083	-736
	<b>Общо Животозастраховане</b>	<b>180 698</b>	<b>165 079</b>	<b>153 757</b>	<b>148 687</b>

Таблица 13: Сравнение на общите резерви по пазарна и отчетна стойност

Оценката се осъществява в съответствие с йерархията на Регламент (ЕО) №1126/2008 на Европейската Комисия по принципа на справедливата стойност. Разликите в оценката и резултатите произтичат от основополагащо различните допускания между отчетната стойност съгласно ЗС/МСФО и икономическата стойност.

### D.2.1.6.1 Основи за изчисляване от втори ред

Съществен фактор за различията между отчетната стойност и пазарната стойност в животозастраховането са основите за изчисляване от втори ред. Те засягат следните параметри:

- Безрискова срочна структура на лихвения процент
- Вероятност за предсрочно прекратяване
- Вероятност за преобразуване на договорите в безпремийни
- Смъртност от втори ред
- Разходи от втори ред.

Прилага се релевантната към балансовата дата, предварително предоставена от EIOPA, безрискова срочна структура на лихвения процент (без корекция на колебанията)<sup>2</sup>. Именно в областта на животозастраховането тя оказва силно въздействие върху резултата от изчисляването на техническите резерви. Останалите основи за изчисляване от втори ред се изчисляват с помощта на актюерски методи въз основа на вътрешни за предприятието данни.

<sup>2</sup> <https://eiopa.europa.eu/regulation-supervision/insurance/solvency-ii-technical-information/risk-free-interest-rate-term-structures>.

### **D.2.1.7 Описание на изравнителната корекция и портфейла**

Въз основа на достатъчно високото ниво на платежоспособност на ГРАВЕ, не е предвидено прилагането на LTG-мерки.

### **D.2.1.8 Декларация относно прилагането на корекция за променливост**

Предвид високото ниво на платежоспособност не се предвижда прилагането на корекция за променливост.

### **D.2.1.9 Декларация относно прилагането на преходна срочна структура на безрисковия лихвен процент**

Поради високото ниво на платежоспособност не се предвижда прилагането на преходна срочна структура на безрисковия лихвен процент.

## **D.2.2 Значителни опростявания и описание на нивото на несигурност при калкулирането на техническите резерви**

Калкулирането на техническите резерви се осъществява в съответствие с предписанията за техническите резерви (чл. 76 до 86 от Директивата Платежоспособност II 2009/138/ЕО). Възприети са следните допускания и опростявания по отношение на поведението на застраховащите лица: Поведението на застраховащите се взема предвид под формата на вероятности за предсрочно прекратяване и преобразуване на договорите в безпремийни в рамките на основите за изчисляване от втори ред.

## **D.2.3 Изчисляване на добавката за риск**

Техническите резерви обхващат освен най-добрата прогнозна оценка и добавка за риск. Изчисляването на добавката за риск се извършва в съответствие със стандартния модел по т.нар. принцип на стойността на капитала (cost of capital principle). Този подход се основава на предположението, че целият портфейл се прехвърля на референтно предприятие, което инвестира безрисково и изпълнява задълженията по този портфейл. Разходите за поддържането на капиталовото изискване за платежоспособност за рисковете, които съществуват въпреки безрисковото инвестиране, се отразяват посредством добавката за риск. Установената в стандартния модел на режима Платежоспособност II стойност на капитала е в размер на 6%. Освен застрахователно-техническите рискове, при калкулацията трябва да се вземат предвид и неизбежните пазарни рискове, рискът от неплатежоспособност на презастрахователен партньор, както и оперативните рискове.

Прилаганият метод съответства по същество на опростяване №1 на Насоките относно оценката на техническите резерви на EIOPA (EIOPA-BoS-14/166 BG). Следващата таблица показва рисковите добавки по линии бизнес и общите технически резерви като сума от най-добрата прогнозна оценка и добавката за риск.

Бизнес линия	Вид застраховка Живот	Рискова добавка	Общо технически резерви	Рискова добавка	Общо технически резерви
		31.12.2018 хил. лева	31.12.2018 хил. лева	31.12.2017 хил. лева	31.12.2017 хил. лева
30	Застраховка "Живот" с участие в резултата	7 347	160 280	7 705	142 780
31	Застраховка "Живот", свързана с инвестиционен фонд	698	10 573	628	8 765
29	Здравна застраховка, подобна на Животозастраховането	99	-788	138	-871
	Включено презастраховане		2 489		3 083
	<b>Общо</b>	8 144	172 554	8 471	153 757

Таблица 13: Рискова добавка и общи резерви

## **D.3 Други пасиви**

### **D.3.1 Разяснение на оценъчните различия по класове пасиви**

#### **D.3.1.1 Други резерви, различни от техническите резерви**

Под тази позиция са представени сумите, включени в годишния баланс по ЗС/МСФО като „Други провизии“ с изключение на резервите за обезщетения и пенсионните резерви. Тук са включени и провизиите за начислени, но неизплатени комисионни, неизползвани отпуски и юбилейни суми.

МСФО 37.36 определя подхода за оценяване на провизиите с най-добрата приблизителна оценка, респ. с очакваната стойност в съответствие с МСФО 37.39. Към настоящия момент при тази позиция не се наблюдават съществени отклонения спрямо отчетната стойност по ЗС/МСФО, поради което сумата в баланса по МСФО съответства на тази в икономическия баланс.

Към 31.12.2018г. в ГРАВЕ не са заделени провизии за обезщетения и пенсии. Затова стойността в икономическия баланс може да бъде пренесена от годишния отчет по ЗС/МСФО към 31.12.2018г. с размер от 109 хил. лева.

#### **D.3.1.2 Отсрочени данъчни пасиви**

Към 31.12.2018г. отсрочените данъчни пасиви в икономическия баланс възлизат на 191 хил. лева. В баланса по ЗС/МСФО, балансовата позиция е със стойност 0. Повече разяснения по този въпрос се съдържат в т. D.1.2.3.

#### **D.3.1.3 Задължения по застрахователни операции и към посредници**

В рамките на тази позиция се отразяват задължения по предварително заплатени премии от застраховащите лица, както и задължения към посредници. Стойността в икономическия баланс съответства на отчетната стойност от годишния баланс по ЗС/МСФО и към 31.12.2018г. е в размер на 3 870 хил. лева.

#### **D.3.1.4 Задължения (търговски, незастрахователни)**

Съгласно ЗС/МСФО задълженията (от търговска, незастрахователна дейност) се оценяват с размера на сумата, подлежаща на изплащане. Отчетната стойност по икономическия баланс поради съображения за пропорционалност съответства на отчетната стойност от годишния отчет по ЗС/МСФО и към 31.12.2018г. възлиза на 1 608 хил. лева.

#### **D.3.1.5 Задължения по презастрахователни операции**

Стойността на задължения по презастрахователни договори към отчетната дата е 420 хил. лева. Няма разлики между стойността, посочена в икономическия баланс и отчетната стойност в годишния отчет по ЗС/МСФО.

#### **D.3.1.6 Други задължения**

В съответствие със ЗС/МСФО другите задължения се оценяват с размера на сумата, подлежаща на изплащане. Няма разлики между стойността в икономическия баланс и отчетната стойност в годишния баланс по ЗС/МСФО.



### **D.3.1.7 Други задължения**

В рамките на тази позиция се отчитат предимно пасивни счетоводни начисления по предварително заплатени наеми. Няма разлики между оценъчния подход в икономическия баланс и отчетната стойност в годишния баланс по ЗС/МСФО.

## **D.3.2 Принципи на оценяване съгласно Платежоспособност II**

### **D.3.2.1 Отсрочени данъци**

Ефектът на отсрочените данъци по отношение на намаляването на риска (способността на отсрочените данъци да покриват загуби [AdjDT]) в икономическия баланс произтича от възможността при загуба да се намалят отсрочените данъчни пасиви или да се увеличат отсрочените данъчни активи.

По този начин, съгласно чл. 207, ал. 1 от Делегиран регламент (ЕС) 2015/35 на Комисията, способността на отсрочените данъци за покриване на загуби (AdjDT) съответства на основното капиталово изискване за платежоспособност (ОКИП), корекцията за способността за покриване на загуби на техническите резерви (AdjTP) и капиталовото изискване за оперативния риск, мултиплицирани със съответната приложима за предприятието данъчна ставка.

Способността на отсрочените данъци за покриване на загуби е ограничена по размер до по-ниската стойност между изчислената в съответствие с чл. 207 сума и представената в икономическия баланс стойност на нетните отсрочени данъчни пасиви и се приспада от размера на КИП.

По-детайлна информация в тази връзка се съдържа в т. D.1.2.3.

### **D.3.2.2 Задължения (търговски, незастрахователни)**

Позицията включва основно търговски задължения към доставчици и клиенти с максимален срок от една година. Отчетната стойност в годишния отчет по СЗ/МСФО съответства на стойността в икономическия баланс.

### **D.3.2.3 Задължения по презастрахователни операции**

Задължения по презастрахователни операции са подлежащите на уравниване задължения, получени в резултат от разчетите по получено презастрахователно покритие.

Прихващане срещу вземания е възможно, доколкото това прихващане е юридически допустимо към датата на отчета; при всички случаи обаче е недопустимо прихващане срещу вземания по депозити.

## **D.3.3 Изменения в подхода и оценъчната основа, респ. изменения на оценките през отчетния период**

През отчетната 2018г. не са предприемани изменения по отношение на оценките, респ. изменения в подхода и оценъчната основа на другите задължения.

## D.4 Алтернативни методи за оценка

В съответствие с чл. 9, ал. 4 от Делегирани регламент (ЕС) 2015/35, прилагането на алтернативни методи за оценка е допустимо, при условие че

- (1) използваният метод се прилага и в рамките на изготвянето на годишните или консолидирани отчети,
- (2) методът за оценка е съгласуван с член 75 от Директива 2009/138/ЕО,
- (3) предприятието не оценява този актив или пасив посредством международните счетоводни стандарти,
- (4) оценката на активите и пасивите посредством МСС би създавала разходи за предприятието, които са непропорционални по отношение на общите административни разходи.

ГРАВЕ използва алтернативни методи за оценка при определяне на сумите, представени в икономическия баланс в следните области:

### D.4.1 Алтернативно определяне на цените на ценни книги

Пазарната цена на ценни книги, за които не е налице пазарна цена от ликвиден пазар, се определя посредством срочната структура на безрисковия лихвен процент с определена надбавка.

За изчисляването на надбавката се спазва следната йерархия:

- Използване на ликвидна ценна книга на същия длъжник със същия кредитен рейтинг
- Използване на Credit Default Swaps
- Определяне на кредитни надбавки при банки, които осъществяват първично публично предлагане за различни емитенти (при различен кредитен рейтинг).
- Определяне на спред при ценни книги с еднаква стойност

Йерархията на оценяване на финансовите активи е разяснена в раздел D.1.2.2.

Структурираните продукти се оценяват с SWPM (Swap Manager в Bloomberg) съгл. т. D.4.2. Частно предлаганите ценни книжа се подлагат на редовна проверка по отношение на тяхната ликвидност и стойност и при установена липса на ликвидност се оценяват с алтернативни методи за оценка.

### D.4.2 Swap Manager Bloomberg (SWPM)

SWPM в Bloomberg служи за ценообразуване на стандартизирани договори за извънборсови (OTC) деривати. Bloomberg SWPM дава възможност за остойностяване на пазарни експозиции за множество продукти като суапи, лихвени опции, swaptions, респ. хибридни структурирани облигации. Освен това в SWPM има възможност за анализиране, респ. актуализиране на криви и парични потоци, както и за провеждане на рискови и сценарийни анализи за LEGs. SWPM има индивидуално приспособим потребителски интерфейс, който позволява да се направи индивидуален избор и остойностяване с помощта на предварително определени модели на типа сделка, подлежаща на структуриране, както и на кривата, която да бъде приложена.

### D.4.3 Методи за оценяване на земи и сгради

Справедливата стойност на земи и сгради се определя от лицензирани оценители. При това се прилагат методи като приходния подход или модел на дисконтираните парични потоци. По отношение на незастроени поземлени имоти оценката при необходимост се извършва по метода на

остатъчната стойност. Адекватността на определената справедлива стойност се проверява редовно.

## **D.5 Друга информация**

### **D.5.1 Валутно конвертиране**

Деноминираните в чужда валута активи, резерви и пасиви се преизчисляват в лева към датата на съставяне на баланса по курса на БНБ.

## Е. УПРАВЛЕНИЕ НА КАПИТАЛА

### Е.1 Собствени средства

В съответствие с режима Платежоспособност II изискването за собствени средства на застрахователните предприятия се определя от техния действителен рисков профил (вж. раздел С). Колкото по-големи са рисковете, на които е изложено застрахователното предприятие, толкова по-високо е капиталовото изискване за платежоспособност (КИП), респ. минималното капиталово изискване (МКИ), които предприятието трябва да покрие с разполагаеми собствени средства.

Определянето на собствените средства, допустими за покритие на КИП и МКИ, се осъществява посредством процедура от три етапа:

На **първия етап** собствените средства от икономическия баланс се калкулират като превишение на активите над пасивите. Това превишение е видно от представянето на икономическия баланс в раздел D. Икономическата оценка на активите и пасивите се отклонява от оценката, извършена съгласно действащите счетоводни правила по ЗС/МСФО (срвн. с посоченото в раздел D). Посочените в икономическия баланс собствени средства се обозначават като основни собствени средства.

Към основните собствени средства могат да бъдат причислени и т.нар. подчинен дълг. Политиката за управление на капитала на ГРАВЕ не предвижда емисия на подобни задължения.

Допълнителни собствени средства могат да бъдат поискани от едноличния собственик с цел покриване на загуби, такива не се съдържат в икономическия баланс и могат да бъдат отчетени само след одобрение от страна на финансовия надзор. Политиката за управление на капитала на ГРАВЕ не предвижда набирането на допълнителни собствени средства.

В рамките на **втория етап** съставните части на собствените средства се класифицират в три класа (редове = „tiers“), тъй като в съответствие със своята разполагаемост и срочност могат да бъдат използвани за покриване на загуби в различна степен.

Икономическият баланс на ГРАВЕ съдържа почти изключително собствени средства, които са необвързани със срок, свободни от тежести и постоянно разполагаеми, поради което могат да бъдат класифицирани като капитал от ред 1. В ред 3 попада само сумата на нетните отсрочени данъци.

Когато е необходимо, се извършва и разграничаване на допустимостта на капитала от ред 1, ред 2 и ред 3, тъй като отделни съставни части на собствените средства не притежават пълноценна способност за покриване на загуби при извънредни ситуации.

Във вътрешната си Политика за управление на капитала ГРАВЕ залага като цел притежаването предимно на основни собствени средства с качество от ред 1.

За постигане на тази цел, при предприемането на капиталови мерки следва да се спазват по-специално следните правила:

- Задължение за издаване само на обикновени акции при спазване на действащите законови разпоредби по отношение на емитирането на акции.
- Задължение да се гарантира, че собствените средства по всяко време са напълно изплатени, респ. покрити с активи с висока стойност.
- Задължение да се гарантира, че собствените средства не са обременени от наличието на споразумения или свързани сделки или като последица от групова структура, чрез която би се опорочила ефективността на използването им като капитал.

- Забрана за издаване, респ. записване на подчинен дълг и допълнителни собствени средства по смисъла на чл. 88, р. 2 и чл. 89 на Директивата Платежоспособност II и чл. 165 и 166 от КЗ 2016.
- Забрана за държане на собствени акции.

В съответствие с действащото законодателство и учредителния акт на ГРАВЕ, решението за изплащане на дивиденди е от компетентността на Общото събрание на дружеството. Управителният съвет на дружеството трябва да представи на ОС предложение за изплащане на дивиденди. Предложението следва да е разработено при съблюдаване на икономическите и стратегическите интереси на всички заинтересовани страни (най-вече, но не само, на акционера), като задължително отчита следните параметри:

- законовите разпоредби, по-специално дружествено-правните и надзорно-правните разпоредби относно изплащането на дивиденди;
- постоянната обезпеченост на предприятието с достатъчно собствени средства и изискванията за собствен капитал към 31.12. на предходната финансова година;
- съществените събития, настъпили след 31.12. на последната финансова година, които биха могли да окажат негативно въздействие върху собствените средства и изпълнението на изискванията за собствен капитал;
- подробния план за текущата финансова година, респ. изведената от него прогноза за собствените средства и изискванията за собствен капитал;
- средносрочния план за управление на капитала, респ. изведената от него прогноза за собствените средства и изискванията за собствен капитал.

При отправяне на предложението до ОС, УС на дружеството трябва да внимава изплащането на дивидентите да не доведе до спадане на актуалния или прогнозния коефициент на платежоспособност под 125%.

### Е.1.1. Собствен капитал в съответствие със ЗС/МСФО

Към 31.12.2018г. внесенят капитал на ГРАВЕ се състои от 12 400 акции с номинална стойност от 1 000 лева. Дружеството не притежава собствени акции.

Съгласно годишния счетоводен отчет по ЗС/МСФО към 31.12.2018г., съпоставен с данните към 31.12.2017г., собственият капитал на ГРАВЕ е представен както следва:

<b>Собствен капитал</b>	<b>31.12.2018</b>	<b>31.12.2017</b>
	хил. лева	хил. лева
	<b>52 096</b>	<b>57 288</b>
I. Основен капитал	12 400	12 400
II. Резерв за справедлива стойност	20 902	27 751
III. Общи резерви	1 274	1 274
IV. Натрупани печалби и загуби	17 520	15 863
от тях за текущата година:	2 897	3 612

Таблица 14: Собствен капитал по МСОФ

### Е.1.2. Собствени средства в съответствие с режима Платежоспособност II

Включените в икономическия баланс към 31.12.2018г. собствени средства се състоят от позициите, представени на изображението по-долу.

ГРАВЕ не притежава подчинен дълг, както и допълнителни средства по смисъла на чл. 88, р. 2 и чл. 89 на Директивата Платежоспособност II и чл. 165 и 166 от КЗ 2016.

Предвид горното, сумата на собствените средства съответства на сумата на основните собствени средства.

Въз основа на наличните характеристики, основните собствени средства на ГРАВЕ следва да бъдат класифицирани като капитал от ред 1 (Tier 1) в съответствие с чл. 93, ал. 1, б. а) от директивата Платежоспособност II и чл. 69 до 71 от Делегирания регламент (ЕС) от 10.10.2014г. Нетните отсрочени данъчни активи са класифицирани като активи от ред 3.

	<b>Общо 31.12.2018</b>	<b>първи ред неограничени</b>	<b>трети ред</b>	<b>Общо 31.12.2017</b>	<b>първи ред неограничени</b>	<b>трети ред</b>
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Основен капитал	12 400	12 400		12 400	12 400	
Резерви	34	34		34	34	
Резерв за равняване	22 980	22 980		40 567	40 567	
Нетни отсрочени данъци	747		747	212		212
<b>Сума на основните собствени средства</b>	<b>36 161</b>	<b>35 414</b>	<b>747</b>	<b>53 213</b>	<b>53 001</b>	<b>212</b>

Таблица 15: Собствени средства по Платежоспособност II

Резервът за равняване (Reconciliation Reserve) съответства на общото превишение на стойността на активите над пасивите, намалено с основните собствени средства. За изминалата финансова година е предвидено изплащане на дивидент.

Резервът за равняване се състои от следните позиции:

	<b>31.12.2018</b>	<b>31.12.2017</b>
	хил. лв.	хил. лв.
<b>Превишение на активите над пасивите</b>	<b>37 401</b>	<b>53 213</b>
Основен капитал	12 400	12 400
Резерви	34	34
Излишък от средства		
Дивидент към собственика	1 240	
Други основни средства	747	212
<b>Резерв за равняване</b>	<b>22 980</b>	<b>40 567</b>

Таблица 16: Резерв за равняване

### Е.1.3. Пояснителна информация относно различията в оценката

Оценъчните разлики между собствения капитал в баланса за целите на платежоспособността и собствения капитал по МСФО включват следните позиции:

	31.12.2018	31.12.2017
	хил. лева	хил. лева
Разлика в оценката на активите	2 147	2 526
минус: Разлика в оценката на техническите резерви	-1 236	-1 251
минус: Разлика в оценката на други пасиви	-191	-298
Общо резерви и неразпределена печалба във финансовите отчети	23 500	39 590
<b>Резерви във финансовите отчети, коригирани спрямо оценъчните разлики по Платежоспособност II</b>	<b>24 220</b>	<b>40 567</b>
Превишение на активите над пасивите, дължащо се на основните собствени средства	13 181	12 646
<b>Превишение на активите над пасивите</b>	<b>37 401</b>	<b>53 213</b>

Таблица 17: Оценъчни различия

Разликата в оценката на активите произтича от факта, че общият размер на отразените в икономическия баланс пазарни стойности е по-малък от отчетните стойности в баланса по ЗС/МСФО. Оценъчните разлики са разяснени в раздел D.1.

При техническите резерви общата сума на най-добрата прогнозна оценка е над отчетните стойности в баланса по ЗС/МСФО. Оценъчните разлики са разяснени в раздел D.2.

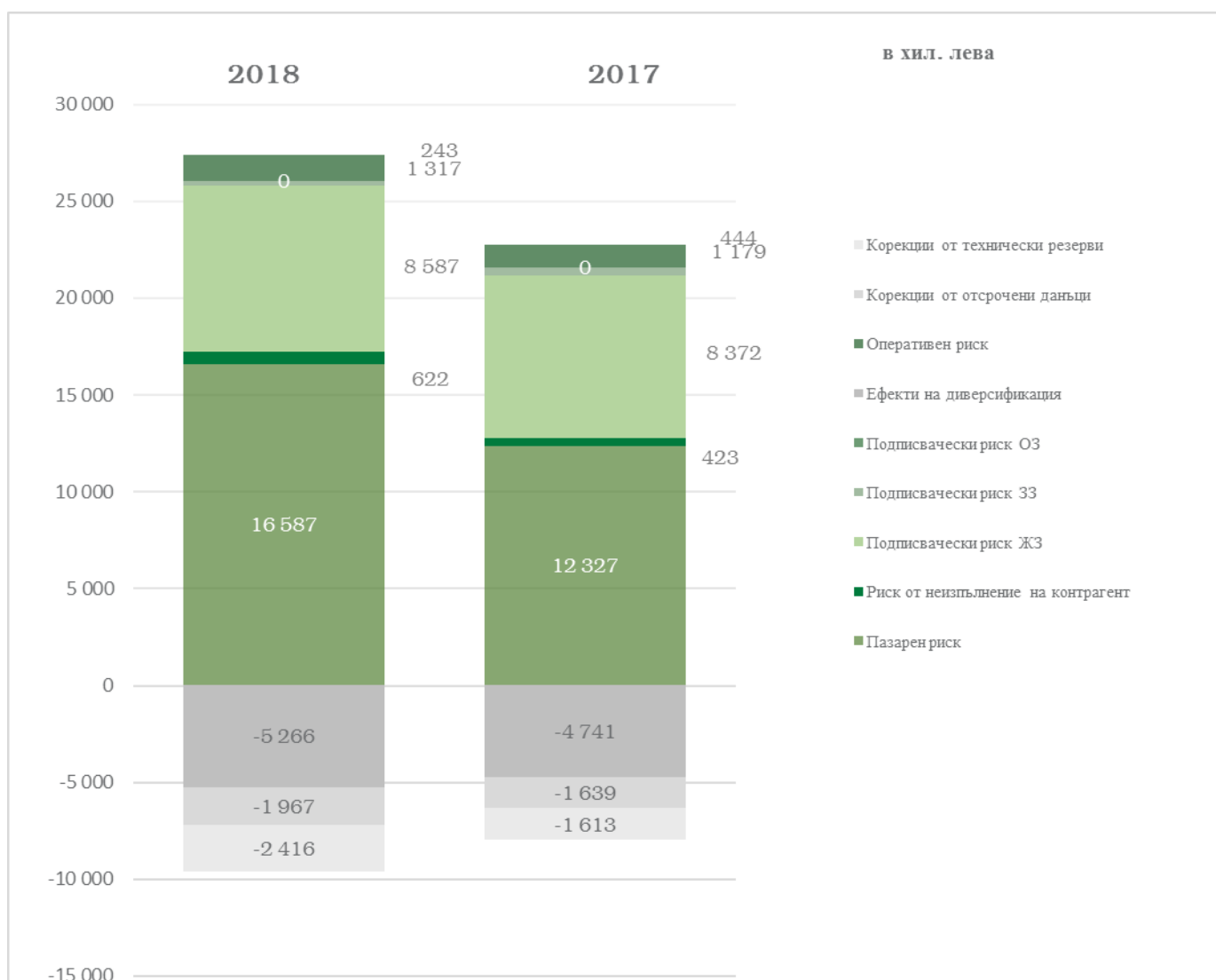
Разликата в оценката на другите задължения в най-голяма степен се дължи на отсрочените данъчни пасиви. Оценъчните разлики са разяснени в раздел D.3.

## Е.2 Капиталово изискване за платежоспособност и минимално капиталово изискване

ГРАВЕ изчислява капиталовото изискване за платежоспособност (КИП) по стандартната формула по смисъла на Директивата Платежоспособност II.

Капиталовото изискване за платежоспособност отразява необходимия капитал, който би позволил на Дружеството да покрие непредвидено възникнали загуби през следващата една година. КИП е калибрирано по такъв начин, че съответства на Value at Risk на основните собствени средства при ниво на доверителност от 99,5% за период от една година или изразено по друг начин, симулира се вредоносно събитие, настъпващо „веднъж на 200 години“. Калибрирането гарантира, че ще бъдат отчетени всички квантифицируеми рискове, на които е изложено застрахователното дружество.

При прилагането на стандартната формула ГРАВЕ не използва опростявания за отделните модули или подмодули, както и специфични за предприятието параметри или изравнителна корекция. Не се прилага и корекция за променливост.



Изображение 13: Основно КИП

Към отчетната дата 31.12.2018г. съотношението на разполагаемите собствени средства към КИП (коефициент на платежоспособност) възлиза на 204% (2017: 361%). Изискването за обезпеченост със собствени средства е надлежно изпълнено през целия отчетен период.



**Минималното капиталово изискване (МКИ)** представлява минималния размер на капитала, с който застрахователното предприятие следва да разполага по всяко време, за да може да осъществява своята търговска дейност.

В съответствие с правилата за изчисляване на Директивата Платежоспособност II, калкулирането на МКИ се осъществява в три етапа:

Линейното МКИ се определя като функция от нетната най-добра прогнозна оценка, нетните начислени премии и рисковия капитал за застраховките Живот, свързани с инвестиционен фонд, които се умножават с определени коефициенти.

По отношение на изчисленото на етап 1 линейно МКИ се проверява дали размерът му е между 25% и 45% от КИП. Ако това условие е изпълнено, линейното МКИ се използва в третия етап на изчисленията. Ако обаче линейното МКИ е под 25% от КИП, в рамките на третия етап се вземат 25% от КИП. В случай, че резултатът от калкулацията е над 45%, за изчисленията на третия етап се използват 45% от КИП.

Извършва се проверка дали стойността, получена на етап 2 съответства на законодателно заложената абсолютна минимална граница. Ако това е така, резултатът от етап 2 представлява МКИ. В случай, че резултатът от изчислението на етап 2 е под абсолютната минимална граница, МКИ се повишава до този минимум.

МКИ на ГРАВЕ съответства на изискването за 25% от КИП (MCRfloor). Към 31.12.2018г. МКИ на ГРАВЕ възлиза на 7 400 хил. лева. Съотношението на разполагаемите собствени средства към МКИ е в размер на 479% (2017: 716%).

### **Е.3 Използване на основаващ се на срока подмодул на риска, свързан с акции, при изчисляването на капиталовото изискване за платежоспособност**

Не е относимо.

### **Е.4 Разлики между стандартната формула и използваните вътрешни модели**

Не е относимо.

### **Е.5 Нарушения на минималното капиталово изискване и нарушения на капиталовото изискване за платежоспособност**

Не е относимо.

### **Е.6 Други данни**

Всички съществени данни са представени в предходното изложение.

# Речник

## Базисен пункт:

100 базисни пункта отговарят на 1% и представляват изменението на финансовите пазари.

## Комбиниран коефициент (Combined Ratio):

Combined Ratio е сборът от **коефициента на разходите**, представляващ съотношението на аквизиционните и административните разходи спрямо получените премии, и **коефициента на щетимост**, който показва съотношението на изплатените застрахователни суми към получените премии.

## Credit Spread:

Credit Spread („спред на доходността“) във финансите е англицизъм за разликата между доходността на лихвоносен актив и безрисков референтен лихвен процент със същата срочност. Той показва допълнителната рискова премия, която инвеститорът следва да получи, ако не иска да инвестира безрисково.

## Метод Делфи:

Интервюта с експерти, провеждащи се в множество етапи, с цел определяне размера на риска и вероятността за настъпването му.

## Деривати:

Дериватите са инструменти на срочната търговия, като под това понятие се разбират финансови инструменти, чиято стойност зависи от развитието на стойността на един или повече базови активи (Underlyings). Стойността на дериватите се ориентира спрямо стойността на базовия актив, като зависимостта може да бъде положителна или отрицателна.

## Ефект на диверсификация:

Редуциране на потенциалните рискове чрез диверсификация, произтичащо от факта, че негативният резултат от определен риск може да бъде компенсиран от по-благоприятния резултат от друг риск, ако тези рискове не са напълно корелирани.

## Инвестиционен клас:

Инвестиционният клас обозначава постижим статус на предприятие или ценна книга, които показват добра кредитоспособност и по този начин „инвестиционно качество“. Като минимален рейтинг за инвестиционен клас се приема рейтинг от BBB (Standard & Poor's) или Baa (Moody's). Инвестиции с рейтинг под тази граница се обозначават като неинвестиционен клас, тъй като имат предимно спекулативен характер и са свързани с по-висок риск.

## Корелация:

Измерител за линейната взаимозависимост между два показателя

## Честота на щетите:

Показателят представя броя на щетите в рамките на една година по видове застраховани рискове в застрахователния портфейл към определена дата.

## Коефициент на щетимост / Комбиниран коефициент (Combined Ratio):

Под коефициент на щетимост се разбира съотношението между изплатените щети и начислените премии за определен период. При комбинирания коефициент освен щетите се вземат предвид и извършените разходи, и се съпоставят с премиите.

**Коефициент на платежоспособност:**

Коефициентът на платежоспособност представлява съотношението между собствените средства и регулаторното капиталово изискване за платежоспособност в съответствие с директивата Платежоспособност II.

**Платежоспособност:**

Обезпечеността със собствени средства на застрахователно предприятие

**Настъпили, но необявени щети (IBNR):**

Щети, които са обявени през отчетната година, но са настъпили през предходната година или преди нея. Всяка година към датата на съставяне на баланса се заделя резерв за щети (IBNR), които се отнасят за отчетната година, но ще бъдат обявени през следващата година.

**Сценарийни анализи:**

Анализи на ефектите от комбинация от различни събития

**Value at Risk:**

Value at Risk е признат показател за оценка на рискове. Value at Risk от 1 млн. евро с доверителен интервал от 95% и при период от 1 година означава, че потенциалната загуба, свързана с определен риск, в рамките на 1 година няма да превиши сумата от 1 млн. евро с вероятност от 95%.

**Застрахователна сума:**

Финансовата горна граница на застрахователното плащане, което застрахователят е длъжен да изпълни.



## Приложение към Отчета за платежоспособност и финансово състояние

Образци за годишно количествено отчитане към 31.12.2018



## Съдържание

S.02.01.02	Баланс
S.05.01.02	Премии, претенции и разходи по вид дейност
S.12.01.02	Технически резерви в животозастраховането и здравното застраховане, подобно на животозастраховането
S.23.01.01	Собствени средства
S.25.01.21	Капиталово изискване за платежоспособност – за предприятия по стандартната формула
S.28.02.01	Минимално капиталово изискване – животозастрахователна и общозастрахователна дейност

**S.02.01.01 Счетоводен баланс**

Активи		C0010
<b>Нематериални активи</b>	<b>R0030</b>	
Отсрочени данъчни активи	R0040	938
Излишък от пенсионни обезщетения	R0050	
<b>Недвижима собственост, машини и съоръжения, притежавани за собствено ползване</b>	<b>R0060</b>	<b>637</b>
<b>Инвестиции (различни от активи, държани за обвързаните с дялове в инвестиционен фонд договори)</b>	<b>R0070</b>	<b>207 651</b>
Недвижима собственост (различна от тази за собствено ползване)	R0080	4 942
Дялови участия в свързани предприятия, включително участия	R0090	
Капиталови инструменти	R0100	
<i>Капиталови инструменти - които се търгуват на фондова борса</i>	<i>R0110</i>	
<i>Капиталови инструменти - които не се търгуват на фондова борса</i>	<i>R0120</i>	
Облигации	R0130	177 566
<i>Държавни облигации</i>	<i>R0140</i>	146 312
<i>Корпоративни облигации</i>	<i>R0150</i>	31 254
<i>Структурирани облигации</i>	<i>R0160</i>	
<i>Обезпечени ценни книжа</i>	<i>R0170</i>	
Предприятия за колективно инвестиране	R0180	25 142
Деривати	R0190	
Депозити, различни от парични еквиваленти	R0200	
Други инвестиции	R0210	
<b>Активи, държани за обвързани с индекс и с дялове в инвестиционен фонд договори</b>	<b>R0220</b>	<b>10 338</b>
<b>Заеми и ипотечи</b>	<b>R0230</b>	<b>413</b>
Заеми по полици	R0240	355
Заеми и ипотечи за физически лица	R0250	58
Други заеми и ипотечи	R0260	
<b>Презастрахователни възстановявания по силата на:</b>	<b>R0270</b>	<b>-2 489</b>
Общо застраховане и здравно застраховане, подобно на общото застраховане	R0280	
<i>Общо застраховане, с изключение на здравно застраховане</i>	<i>R0290</i>	
<i>Здравно застраховане, подобно на общото застраховане</i>	<i>R0300</i>	
Животозастраховане и здравно застраховане, подобно на животозастраховането, с изключение на здравно застраховане и застраховане, обвързано с индекс и с дялове в инвестиционен фонд	R0310	-2 490
<i>Здравно застраховане, подобно на животозастраховането</i>	<i>R0320</i>	-223
<i>Животозастраховане, с изключение на здравно застраховане и застраховане, обвързано с индекс и с дялове в инвестиционен фонд</i>	<i>R0330</i>	-2 267
Животозастраховане, обвързано с индекс и с дялове в инвестиционен фонд	R0340	2
<b>Депозити към цеденти</b>	<b>R0350</b>	
<b>Застрахователни вземания и вземания от посредници</b>	<b>R0360</b>	<b>950</b>
<b>Презастрахователни вземания</b>	<b>R0370</b>	
<b>Вземания (търговски, не застрахователни)</b>	<b>R0380</b>	<b>1 944</b>
<b>Собствени акции (притежавани пряко)</b>	<b>R0390</b>	
<b>Суми, дължими по отношение на позиции от собствени средства или начален капитал, поискани, но все още неизплатени</b>	<b>R0400</b>	
<b>Парични средства и парични еквиваленти</b>	<b>R0410</b>	<b>1 458</b>
<b>Всички други активи, които не са посочени другаде</b>	<b>R0420</b>	<b>31</b>
<b>Общо активи</b>	<b>R0500</b>	<b>221 872</b>

<b>Пасиви</b>		<b>C0010</b>
<b>Технически резерви - общо застраховане</b>	<b>R0510</b>	
Технически резерви - общо застраховане (с изключение на здравно застраховане)	R0520	
ТР, изчислени съвкупно	<b>R0530</b>	
<i>Най-добра прогнозна оценка</i>	R0540	
<i>Добавка за риск</i>	R0550	
Технически резерви - здравно застраховане (подобно на общото застраховане)	R0560	
ТР, изчислени съвкупно	<b>R0570</b>	
<i>Най-добра прогнозна оценка</i>	R0580	
<i>Добавка за риск</i>	R0590	
<b>Технически резерви - животозастраховане (с изключение на застраховане, обвързано с индекс и с дялове в инвестиционен фонд)</b>	<b>R0600</b>	<b>166 938</b>
Технически резерви - здравно застраховане (подобно на животозастраховането)	R0610	-689
ТР, изчислени съвкупно	<b>R0620</b>	
<i>Най-добра прогнозна оценка</i>	R0630	
<i>Добавка за риск</i>	R0640	
Технически резерви - животозастраховане (с изключение на здравно застраховане и застраховане, обвързано с индекс и с дялове в инвестиционен фонд)	R0650	167 627
ТР, изчислени съвкупно	<b>R0660</b>	
<i>Най-добра прогнозна оценка</i>	R0670	
<i>Добавка за риск</i>	R0680	
<b>Технически резерви - застраховане, обвързано с индекс и с дялове в инвестиционен фонд</b>	<b>R0690</b>	<b>11 271</b>
ТР, изчислени съвкупно	<b>R0700</b>	
<i>Най-добра прогнозна оценка</i>	R0710	
<i>Добавка за риск</i>	R0720	
<b>Условни пасиви</b>	<b>R0740</b>	
<b>Резерви, различни от технически резерви</b>	<b>R0750</b>	<b>109</b>
<b>Задължения по пенсионни обезщетения</b>	<b>R0760</b>	
<b>Депозити от презастрахователи</b>	<b>R0770</b>	<b>63</b>
<b>Отсрочени данъчни пасиви</b>	<b>R0780</b>	<b>191</b>
<b>Деривати</b>	<b>R0790</b>	
<b>Дългове към кредитни институции</b>	<b>R0800</b>	
<b>Финансови пасиви, различни от дългове към кредитни институции</b>	<b>R0810</b>	<b>0</b>
<b>Застрахователни задължения и задължения към посредници</b>	<b>R0820</b>	<b>3 870</b>
<b>Презастрахователни задължения</b>	<b>R0830</b>	<b>420</b>
<b>Задължения (търговски, не застрахователни)</b>	<b>R0840</b>	<b>1 608</b>
<b>Подчинени пасиви</b>	<b>R0850</b>	
Подчинени пасиви, които не са в основни собствени средства	<b>R0860</b>	
Подчинени пасиви, които са в основни собствени средства	<b>R0870</b>	
<b>Всички други пасиви, които не са посочени другаде</b>	<b>R0880</b>	
<b>Общо пасиви</b>	<b>R0900</b>	<b>184 470</b>
<b>Превишение на активите над пасивите</b>	<b>R1000</b>	<b>37 402</b>

S.05.01.02	Вид дейност за: животозастрахователни задължения					Презастрахователни задължения в животозастраховането		Общо	
	Здравно застраховане	Застраховане с участие в печалбата	Застраховане, обвързано с индекс и с дялове в инвестиционен фонд	Друго животозастраховане	Аноитети, произтичащи от общозастрахователни договори и свързани със здравнозастрахователни задължения	Аноитети, произтичащи от общозастрахователни договори и свързани със застрахователни задължения, различни от здравнозастрахователни задължения	Здравно презастраховане		Презастраховане в животозастраховането
Премии, претенции и разходи по вид дейност	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	C0300
<b>Записани премии</b>									
Брутни	R1410	210	30 291	2 753	1 688				34 942
Дял на презастрахователя	R1420	46	713	5	372				1 135
Нетни	R1500	163	29 578	2 748	1 317				33 806
<b>Получени премии</b>									
Брутни	R1510	205	29 070	2 753	1 642				33 670
Дял на презастрахователя	R1520	47	699	5	360				1 111
Нетни	R1600	157	28 371	2 748	1 282				32 559
<b>Възникнали претенции</b>									
Брутни	R1610	42	11 078	453	-164				11 409
Дял на презастрахователя	R1620	-8	268	0	-61				199
Нетни	R1700	50	10 810	453	-103				11 210
<b>Промени в други технически резерви</b>									
Брутни	R1710		-14 811	-633					-15 444
Дял на презастрахователя	R1720		0	0					0
Нетни	R1800		-14 811	-633					-15 444
<b>Възникнали разходи</b>	R1900	69	7 187	659	554				8 468
<b>Други разходи</b>	R2500								0
<b>Общо разходи</b>	R2600								8 468



Технически резерви в животозастраховането и здравното застраховане, подобно на животозастраховането

Застраховане с участие в печалбата	Застраховане, обвързано с индекс и с дялове в инвестиционен фонд			Друго животозастраховане		Аноитети, произтичащ и от общозастрахователни договори и свързани със застрахователни задължения, различни от здравнозастрахователни задължения	Прието презастраховане	Общо (животозастраховане, различно от здравното застраховане, включително обвързано с дялове в инвестиционен фонд)	Здравно застраховане (пряка дейност)	Договори без опции и гаранции	Договори с опции или гаранции	Аноитети, произтичащ и от общозастрахователни договори и свързани със здравнозастрахователни задължения	Здравно презастраховане (прието презастраховане)	Общо (здравно застраховане, подобно на животозастраховането)		
	Договори без опции и гаранции	Договори с опции или гаранции	Договори без опции и гаранции	Договори с опции или гаранции												
	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0150	X C0160	X C0170	X C0180	C0190	C0200	C0210
Технически резерви, изчислени съвкупно R0010									0					0	0	
Общо възстановявания от презастраховане/ ССЦАПЗР и презастраховане с ограничено поемане на риск след корекцията за очакваните загуби поради неизпълнение от страна на контрагента, свързани с ТР, изчислени съвкупно R0020									0					0	0	
Технически резерви, изчислени като сбор от най-добрата прогнозна оценка и добавката за риска																
Най-добра прогнозна оценка																
Брутна най-добра прогнозна оценка R0030	164 846			10 573			-4 567			170 852		0	-788	0	0	-788
Общо възстановявания от презастраховане/ ССЦАПЗР и презастраховане с ограничено поемане на риск след корекцията за очакваните загуби поради неизпълнение от страна на контрагента R0080	-1 298			2			-970			-2 266		0	-223	0	0	-223
Най-добра прогнозна оценка минус възстановявания от презастраховане/ ССЦАПЗР и презастраховане с ограничено поемане на риск - общо R0090	166 144			10 571			-3 597			173 118		0	-565	0	0	-565
Добавка за риск R0100	6 365	698			982				0	8 046				0	0	99
Размер на преходната мярка за техническите резерви																
Технически резерви, изчислени съвкупно R0110																
Най-добра прогнозна оценка R0120												0				
Добавка за риск R0130																
Технически резерви - общо R0200	171 211	11 271			-3 585					178 898	-689			0	0	-689

## S.23.01.01

## Собствени средства

в хил. лева

	Общо	Първи ред - неограничен	Първи ред - ограничен	Втори ред	Трети ред
	C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
<b>Основни собствени средства преди приспадане за дялови участия в друг финансов сектор, съгласно предвиденото в чл. 68 от Делегиран регламент (ЕС) 2015/35</b>					
Обикновен акционерен капитал (включително собствени акции)	R0010	12 400	12 400		
Премии от емисии на акции, свързани с обикновен акционерен капитал	R0030	34	34		
Начален капитал, вноски на членовете или еквивалентни позиции от основни собствени средства за взаимозастрахователни предприятия и предприятия от взаимозастрахователен тип	R0040				
Подчинени дялови вноски на съдружници	R0050				
Излишък от средства	R0070				
Привилегировани акции	R0090				
Премии от емисии на акции, свързани с привилегировани акции	R0110				
Резерв за равняване	R0130	22 980	22 980		
Подчинени пасиви	R0140				
Сума, равна на стойността на нетните отсрочени данъчни активи	R0160	747			747
Други позиции от собствени средства, одобрени от надзорния орган като основни собствени средства, които не са посочени по-горе	R0180				
<b>Собствени средства от финансови отчети, които не следва да бъдат представени с резерва за равняване и не отговарят на критериите, за да бъдат класифицирани като собствени средства по "Платежоспособност II"</b>					
Собствени средства от финансови отчети, които не следва да бъдат представени с резерва за равняване и не отговарят на критериите, за да бъдат класифицирани като собствени средства по "Платежоспособност II"	R0220				
<b>Приспадания</b>					
Приспадания за дялови участия във финансови и кредитни институции	R0230				
<b>Общо основни собствени средства след приспадания</b>	<b>R0290</b>	<b>36 162</b>	<b>35 414</b>	<b>0</b>	<b>747</b>
<b>Допълнителни собствени средства</b>					
Неизплатен и непоискан обикновен акционерен капитал, който може да бъде дължим за изплащане при поискване	R0300				
За взаимозастрахователни предприятия и предприятия от взаимозастрахователен тип — неизплатен и непоискан начален капитал, вноски на членовете или еквивалентната позиция от основни собствени средства, които могат да бъдат дължими за изплащане при поискване	R0310				
Неизплатени и непоискани привилегировани акции, които могат да бъдат дължими за изплащане при поискване	R0320				
Правно обвързващ ангажимент за записване и заплащане за подчинени пасиви при	R0330				
Акредитиви и гаранции съгласно член 96, параграф 2 от Директива 2009/138/ЕО	R0340				
Акредитиви и гаранции, различни от тези съгласно член 96, параграф 2 от Директива 2009/138/ЕО	R0350				
Допълнителни покани към членовете съгласно член 96, параграф 3, първа алинея от Директива 2009/138/ЕО	R0360				
Допълнителни покани към членовете — различни от тези съгласно член 96, параграф 3, първа алинея от Директива 2009/138/ЕО	R0370				
Други допълнителни собствени средства	R0390				
<b>Общо допълнителни собствени средства</b>	<b>R0400</b>	<b>0</b>			<b>0</b>
<b>Налични и допустими собствени средства</b>					
Общо налични собствени средства за изпълнение на КИП	R0500	36 162	35 414	0	747
Общо налични собствени средства за изпълнение на МКИ	R0510	35 414	35 414	0	0
Общо допустими собствени средства за изпълнение на КИП	R0540	36 162	35 414	0	747
Общо допустими собствени средства за изпълнение на МКИ	R0550	35 414	35 414	0	0
<b>КИП</b>	<b>R0580</b>	<b>17 706</b>			
<b>МКИ</b>	<b>R0600</b>	<b>7 400</b>			
<b>Коефициент между допустимите собствени средства и КИП</b>	<b>R0620</b>	<b>204,23%</b>			
<b>Коефициент между допустимите собствени средства и МКИ</b>	<b>R0640</b>	<b>478,57%</b>			

## Резерв за равняване

	C0060	
<b>Резерв за равняване</b>		
Превишение на активите над пасивите	R0700	37 402
Собствени акции (държани пряко или косвено)	R0710	0
Очаквани дивиденди, разпределяния и отчисления	R0720	0
Други позиции от основни собствени средства	R0730	13 182
Корекция за позиции от ограничени собствени средства по отношение на портфейли, за които се прилага изравнителна корекция и обособени фондове	R0740	0
<b>Резерв за равняване</b>	<b>R0760</b>	<b>22 980</b>
<b>Очаквани печалби</b>		
Очаквани печалби, включени в бъдещи премии (ОПВБП) - Животозастрахователна дейност	R0770	5 457
Очаквани печалби, включени в бъдещи премии (ОПВБП) - Общозастрахователна дейност	R0780	0
<b>Общо очаквани печалби, включени в бъдещи премии (ОПВБП)</b>	<b>R0790</b>	<b>5 457</b>

## S.25.01.21

## Капиталово изискване за платежоспособност - за предприятия по стандартната формула

в хил. лева

		Брутно капиталово изискване за платежоспособност C0110	Специфични параметри на предприятието (СПП) C0090	Опростявания C0100
Пазарен риск	R0010	16 587		0
Риск от неизпълнение от страна на контрагента	R0020	622		
Подписвачески риск в животозастраховането	R0030	8 587	0	0
Подписвачески риск в здравното застраховане	R0040	243	0	0
Подписвачески риск в общото застраховане	R0050	0	0	0
Диверсификация	R0060	-5 266		
Риск, свързан с нематериален актив	R0070	0		
<b>Основно капиталово изискване за платежоспособност</b>	<b>R0100</b>	<b>20 772</b>		

## Изчисляване на капиталовото изискване за платежоспособност

		C0100
Операционен риск	R0130	1 317
Способност на техническите резерви да покриват загуби	R0140	-2 416
Способност на отсрочени данъци да покриват загуби	R0150	-1 967
Капиталово изискване за дейност, извършвана съгласно член 4 от Директива 2003/41/ЕО	R0160	0
<b>Капиталово изискване за платежоспособност без добавяне на капитал</b>	<b>R0200</b>	<b>17 706</b>
Вече определен добавен капитал	R0210	0
<b>Капиталово изискване за платежоспособност</b>	<b>R0220</b>	<b>17 706</b>
<b>Друга информация относно КИП</b>		
<b>Капиталово изискване за подмодул на риска, свързан с акции, основаващ се на дюрацията</b>	<b>R0400</b>	<b>0</b>
Общ размер на абстрактните капиталови изисквания за платежоспособност за останалата част	R0410	0
Общ размер на абстрактните капиталови изисквания за платежоспособност за обособени фондове	R0420	0
Общ размер на абстрактните капиталови изисквания за платежоспособност за портфейли, за които се прилага изравнителна корекция	R0430	0
Диверсификационни ефекти в резултат на агрегиране на абстрактни капиталови изисквания за платежоспособност за обособените фондове за член 304	R0440	0

## S.28.02.01

**Минимално капиталово изискване -  
Животозастрахователна и общозастрахователна**

в хил. лева

 Елемент от линейната формула за общозастрахователни и  
общопрезастрахователни задължения

	в хил. лева	
	Общозастрахователни дейности	Животозастрахователни дейности
	MCR(NL, NL) - Резултат	MCR(NL, L) - Резултат
	C0010	C0020
R0010	0	0

Застраховане и пропорционално презастраховане във връзка с медицински разходи  
 Застраховане и пропорционално презастраховане във връзка със защита на доходите  
 Застраховане и пропорционално презастраховане във връзка с обезщетение на работници  
 Застраховане и пропорционално презастраховане на гражданска отговорност във връзка с моторни превозни средства  
 Друго застраховане и пропорционално презастраховане във връзка с моторни превозни средства  
 Морско, авиационно и транспортно застраховане и пропорционално презастраховане  
 Имуществено застраховане и пропорционално презастраховане срещу пожар и други бедствия  
 Застраховане и пропорционално презастраховане във връзка с обща гражданска отговорност  
 Кредитно и гаранционно застраховане и пропорционално презастраховане  
 Застраховане и пропорционално презастраховане във връзка с правни разноски  
 Оказване на помощ и пропорционално презастраховане  
 Застраховане и пропорционално презастраховане срещу разни финансови загуби  
 Непропорционално здравно презастраховане  
 Непропорционално презастраховане срещу злополука  
 Непропорционално морско, авиационно и транспортно презастраховане  
 Непропорционално имуществено презастраховане

	Общозастрахователни дейности		Животозастрахователни дейности	
	Нетна (от презастраховане/ ССЦАПЗР) най-добра прогнозна оценка и ТР, изчислени съвкупно	Нетни (от презастраховане) записани премии през последните 12 месеца	Нетна (от презастраховане/ ССЦАПЗР) най-добра прогнозна оценка и ТР, изчислени съвкупно	Нетни (от презастраховане) записани премии през последните 12 месеца
	C0030	C0040	C0050	C0060
R0020	0	0	0	0
R0030	0	0	0	0
R0040	0	0	0	0
R0050	0	0	0	0
R0060	0	0	0	0
R0070	0	0	0	0
R0080	0	0	0	0
R0090	0	0	0	0
R0100	0	0	0	0
R0110	0	0	0	0
R0120	0	0	0	0
R0130	0	0	0	0
R0140	0	0	0	0
R0150	0	0	0	0
R0160	0	0	0	0
R0170	0	0	0	0

В хил. лева

Общозастрахователни дейности	Животозастрахователни дейности
MCR(L, NL) - Резултат	MCR(L, L) - Резултат

Елемент от линейната формула за животозастрахователни и животопрезастрахователни задължения

	C0070	C0080
R0200	4	6 619

	Общозастрахователни дейности		Животозастрахователни дейности	
	Нетна (от презастраховане/ ССЦАПЗР) най-добра прогнозна оценка и ТР, изчислени съвкупно	Нетен (от презастраховане/ ССЦАПЗР) общ рисков капитал	Нетна (от презастраховане/ ССЦАПЗР) най-добра прогнозна оценка и ТР, изчислени съвкупно	Нетен (от презастраховане/ ССЦАПЗР) общ рисков капитал
	C0090	C0100	C0110	C0120
Задължения с участие в печалбата - гарантирани плащания	R0210		161 853	
Задължения с участие в печалбата - бъдещи дискреционни плащания	R0220		4 291	
Обвързани с индекс и с дялове в инвестиционен фонд застрахователни задължения	R0230		10 571	
Други (пре-)застрахователни задължения във връзка с животозастраховане и здравно застраховане	R0240	0	0	
Общ рисков капитал за всички (пре-)застрахователни задължения във връзка с животозастраховане	R0250		5 607	1 113 799

#### Общо изчисляване на МКИ

	C0130
Линейно МКИ	R0300 6 623
КИП	R0310 17 706
МКИ - горна граница	R0320 7 968
МКИ - долна граница	R0330 4 426
Комбинирано МКИ	R0340 6 623
Абсолютна долна граница на МКИ	R0350 7 400
	C0130
Минимално капиталово изискване	R0400 7 400

#### Изчисляване на абстрактно общозастрахователно и животозастрахователно МКИ

	Общозастрахователни дейности	Животозастрахователни дейности
	C0140	C0150
Абстрактно линейно МКИ	R0500 4	6 619
Абстрактно КИП, без добавяне на капитал (годишно или най-актуално изчисляване)	R0510 10	17 695
Абстрактно МКИ - горна граница	R0520 5	7 963
Абстрактно МКИ - долна граница	R0530 3	4 424
Абстрактно комбинирано МКИ	R0540 4	6 619
Абсолютна долна граница на абстрактното МКИ	R0550 0	7 400
Абстрактно МКИ	R0560 4	7 400

Концепция и дизайн: ГРАВЕ България Животозастраховане ЕАД  
Отговорност за съдържанието: ГРАВЕ България Животозастраховане ЕАД  
Снимка: Shutterstock  
Финансова отчетна система: firesys GmbH ([www.firesys.de](http://www.firesys.de))  
Изготвен чрез: вътрешна информация, обработвана със софтуер firesys  
Авторски права на изданието: ГРАВЕ България Животозастраховане ЕАД